

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามอำเภอกำแพงแสน สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดนครปฐม

นางสาวศมลชนก โคตรมุงคุณ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2556

Development of a Supplementary Reading Entitled Kamphang Saen
District Place Names for Mathayom Suksa I Students at Kasetsart
University Demonstration School, Center of Educational Research
and Development in Nakhon Pathom Province

Miss Samonchanok Khotmungkhun

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2013

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามอำเภอกำแพงแสน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่ง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดนครปฐม
ชื่อและนามสกุล	นางสาวศมลชนก โคตรมุงคุณ
แขนงวิชา	หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์

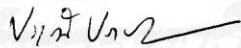
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2557

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์)

กรรมการ

(อาจารย์ปราณี ปราบริปู)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถพร จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามอำเภอกำแพงแสน สำหรับนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดนครปฐม

ผู้ศึกษา นางสาวสมลชนก โคตรมุงคุณ **รหัสนักศึกษา** 2512101516 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 (หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ **ปีการศึกษา** 2556

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และ(2) ตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอกำแพงแสน ที่สร้างขึ้น แบบประเมินคุณภาพหนังสือ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามอำเภอกำแพงแสน ที่สร้างขึ้นประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 9 บท ได้แก่ (1.1) อดีตและปัจจุบันของอำเภอกำแพงแสน (1.2) ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งกระพังโหม ตำบลทุ่งบัว (1.3) ภูมินามหมู่บ้านในตำบลวังน้ำเขียว ตำบลดอนข่อย (1.4) ภูมินามหมู่บ้านในตำบลห้วยหมอนทอง ตำบลห้วยขวาง ตำบลห้วยม่วง (1.5) ภูมินามหมู่บ้านในตำบลกำแพงแสน ตำบลกระต๊อบ (1.6) ภูมินามหมู่บ้านในตำบลสระสีมุ่ม ตำบลสระพัฒนา (1.7) ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งลูกนก ตำบลทุ่งขวาง (1.8) ภูมินามหมู่บ้านในตำบลรางพิบูล ตำบลหนองกระทุ่ม และ (1.9) สรุปผลการศึกษาภูมินามในอำเภอกำแพงแสน โดยแต่ละบทจะมีภาพประกอบและกิจกรรมท้ายบท และ (2) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่าในภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ภูมินามอำเภอกำแพงแสน มัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Independent Study title: Development of a Supplementary Reading Entitled Kamphang Saen District Place Names for Mathayom Suksa I Students at Kasetsart University Demonstration School, Center of Educational Research and Development in Nakhon Pathom Province

Author: Miss Samonchanok Khotmungkhun; **ID:** 2512101516;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Thanarat Sirisawadi, Associate Professor;

Academic year: 2013

Abstract

The objectives of this independent study were (1) to construct a supplementary reading entitled Kamphaeng Saen District Place Names for Mathayom Suksa I students at Kasetsart University Demonstration School, Center of Educational Research and Development in Nakhon Pathom province; and (2) to verify quality of the constructed supplementary reading.

The sample consisted of three experts and 10 Mathayom Suksa I students at Kasetsart University Demonstration School, all of which were purposively selected. The employed research instruments for the study were the constructed supplementary reading entitled Kamphaeng Saen District Place Names, a book quality assessment form, and a questionnaire on student's opinions toward the supplementary reading. Statistics employed for data analysis were the mean and standard deviation.

Findings of the study were that (1) the constructed supplementary reading entitled Kamphaeng Saen District Place Names comprised nine chapters, namely, (1.1) Kamphaeng Saen District in the Past and at Present; (1.2) Village Place Names in Thung Kraphanghom and Thung Bua Sub-Districts; (1.3) Village Place Names in Wang Nam Khiaw and Don Khoi Sub-Districts; (1.4) Village Place Names in Huay Mon Thong, Huay Kwang, and Huay Muang Sub-Districts; (1.5) Village Place Names in Kamphaeng Saen and Kratip Sub-Districts; (1.6) Village Place Names in Sa Si Mum and Sa Phatthana Sub-Districts; (1.7) Village Place Names in Thung Luk Nok and Thung Kwang Sub-Districts; (1.8) Village Place Names in Rang Phikun and Nong Krathum Sub-Districts; and (1.9) Conclusions from the Study of Kamphaeng Saen District Place Names; each chapter was completed with illustrations and end-of-chapter activities; and (2) results of quality verification of the reading by experts showed that the experts considered the overall quality of the reading to be appropriate, with the IOC's ranging from 0.67 – 1.00; also, the students had opinions that the overall quality of the supplementary reading was appropriate at the high level.

Keywords: Supplementary reading, Kamphaeng Saen District Place Names, Mathayom Suksa, Demonstration School, Kasetsart University

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาได้รับอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามผลการศึกษาค้นคว้าอิสระ อย่างใกล้ชิดเสมอมา จนกระทั่งการศึกษาสำเร็จลุล่วง เรียบร้อยและสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ซึ่งได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรวรรณ์ ทองเพิ่ม ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรอุมมา พิษยะสุนทร และ อาจารย์นันทิยา สุวรรณรัตน์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการแก้ไข เสนอแนะการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลงได้

นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลในท้องถิ่นอำเภอกำแพงแสน จังหวัด นครปฐม กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ปกครองนักเรียนที่มีภูมิสำเนาในอำเภอ กำแพงแสน อาจารย์ถนอม ลาดดอนไพร คุณโกมล อ่อนศิริ คุณวีรบุช ยิ้มหนองโพธิ์ ที่ให้ คำแนะนำและข้อมูลในการจัดทำหนังสือ อีกทั้งได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์และนักเรียนโรงเรียน สาคิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา อำเภอ กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ในการประเมินคุณภาพของหนังสือ จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สุดท้ายผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณาจารย์ นักเรียน โรงเรียนสาธิตแห่ง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ครอบครัวยุคตรมุงคุณ ครอบครัวย่อนสีแดง ที่ให้ กำลังใจในตลอดมา

หากผลของการศึกษาค้นคว้านี้มีส่วนช่วยให้เกิดประโยชน์แก่วงการศึกษาอยู่บ้าง ผู้ศึกษา ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณพ่อแม่ที่ได้เลี้ยงดู ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่อบรมสั่งสอน ให้ความรักความอาทรแก่ผู้ศึกษา

ศมลชนก โคตรมุงคุณ
พฤษภาคม 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการค้นคว้า	3
กรอบและแนวคิดในการสร้างหนังสือ	4
แนวการสร้างหนังสือ	31
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	36
บทที่ 2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามกำแพงแสน	37
บทที่ 3 สรุปและข้อเสนอแนะ	114
วัตถุประสงค์	114
ขอบเขตของการสร้างหนังสือ	114
แนวทางการสร้างหนังสือ	115
สรุปลักษณะของหนังสือ	116
ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ	116
อภิปรายผล	118
ข้อเสนอแนะ	120
บรรณานุกรม	121
ภาคผนวก	124
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	125
ข ผลการประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	127
ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	134
ง ผลการประเมินคุณภาพหนังสือ โดยผู้เชี่ยวชาญ	137
จ รายชื่อนักเรียนที่ประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม	143
ฉ การประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยนักเรียน	145

สารบัญ (ต่อ)

ประวัติผู้ศึกษา	หน้า 151
-----------------------	----------

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมา

การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบันเนื่องจากวิทยาการและเทคโนโลยีได้เปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การอ่านยิ่งเพิ่มความสำคัญมากขึ้นโดยเฉพาะนักเรียนจำเป็นต้องใช้ เพราะการอ่านจะช่วยให้ผู้อ่านเป็นผู้รอบรู้และทันต่อเหตุการณ์เนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการแสวงหาความรู้ ช่วยเสริมความคิด ความอ่านและทำให้เป็นคนฉลาดรอบรู้ นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินในยามว่าง เป็นสิ่งจำเป็นและให้ประโยชน์แก่นุชนุชย์ทุกด้านทุกโอกาส

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้ทรงบรรยายถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือในงานประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. 2530 ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย 2543 : 4) สรุปได้ดังนี้

ผู้อ่านสามารถฝึกคิดและสร้างจินตนาการได้เองขณะอ่าน และการอ่านช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่านมีสมองดี มีสมาธินานกว่าและมากกว่าสื่ออย่างอื่น เพราะขณะอ่านจิตใจจะต้องมุ่งมั่นอยู่กับข้อความพินิจพิเคราะห์ข้อความ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เน้นกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมุ่งเน้นให้ท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ คือต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รักษาส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดสาระการอ่านเป็นสาระที่ 1 มาตรฐานที่ 1.1 ที่ต้องการให้ผู้เรียนใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต การอ่านหนังสือจึงมีความสำคัญเพราะหนังสือคือสื่อที่จะช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้ มีความคิด มีความสนุกสนาน

ครูผู้สอนภาษาไทยจึงควรมีบทบาทในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ วิธีหนึ่งที่ครูจะทำได้คือการจัดทำสื่อการเรียนการสอนเพิ่มเติม ได้แก่หนังสืออ่านเพิ่มเติมและเอกสารประกอบการสอนที่มีเนื้อหาสาระรายละเอียดเกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระตามที่หลักสูตรของท้องถิ่นกำหนดไว้ในคำอธิบาย

รายวิชาของหลักสูตร พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542 : 61) ได้เห็นความสำคัญ โดยกำหนดไว้ในหมวด 9 ว่ารัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน สื่อ สิ่งพิมพ์ อื่น ๆ และให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านการผลิต เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะการผลิต ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาทักษะการอ่าน ครูผู้สอนภาษาไทยควรสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อจะใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียน โดยเฉพาะหนังสืออ่านเพิ่มเติมซึ่งมีเนื้อหาสาระและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระตามหลักสูตรท้องถิ่น ที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรได้แก่หนังสืออ่านเพิ่มเติมซึ่ง จินตนา ไบกาซูยี (2542:168) อธิบายความหมายสรุปได้ว่า หมายถึงหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงวัยและความสามารถในการอ่านในการอ่านของแต่ละบุคคล

เนื้อหาที่จะนำมาสร้างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงมีความสำคัญเช่นกัน เนื่องจากหากครูเลือกเนื้อหาที่น่าสนใจ และมีคุณค่ากับนักเรียนจะช่วยให้หนังสือนั้นสามารถพัฒนานิสัยรักการอ่านของผู้เรียนและทำให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นด้วย ซึ่งสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ กล่าวไว้ว่า เมื่อผู้อ่านอ่านสารประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านบันเทิงหรือวิชาการ จะพยายามโยงเข้าสู่ประสบการณ์เดิม และใช้ประสบการณ์ที่ตนมีอยู่เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจเพื่อยอมรับหรือไม่ต่อไป

ภูมินามเป็นการตั้งชื่อสถานที่ หมู่บ้าน วัด ถนน สะพาน แม่น้ำ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ วัฒนธรรมและประเพณี เป็นเรื่องที่มีคุณค่าและน่าสนใจ เพราะฉะนั้นการศึกษาเรื่องภูมินามจึงเป็นการศึกษาวิจัยที่ช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพสังคมไทย ในด้านคตินิยม ความเชื่อ ตำนาน อาชีพ สถาปัตยกรรม และวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่ง เสน่ห์หา บุญรักษ์และคณะ (2542) ได้กล่าวว่า ภูมินามวิทยาเป็นการศึกษาเกี่ยวกับชื่อบ้านเมือง สถานที่สำคัญและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ถนน สะพาน แม่น้ำ ถ้ำ น้ำตก ฯลฯ ซึ่งเป็นนามที่เรียกขานกันมานานนับสิบปี ร้อยปี นามเหล่านั้นปรากฏและปรุงแต่งโดยใช้ภาษาเป็นสื่อ ภาษา “ ภูมินาม ” ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงคติความเชื่อ ประวัติศาสตร์ สภาพสังคม ศาสนา และวิถีชีวิตของคนในสังคมต่าง ๆ คนไทยมีวัฒนธรรมการตั้งชื่อให้เป็นมงคลด้วยความเชื่อว่าการตั้งชื่อให้เป็นมงคลย่อมนำพาให้เจ้าของชื่อประสบความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้า มั่งคั่งร่ำรวย และสุขภาพดี จึงมีตำราตั้งชื่อและนิยมใช้ผู้รู้ตั้งชื่อบุคคลต่าง ๆ และในการตั้งชื่อผู้รู้นิยมถึงความหมาย ความเชื่อ รูป และเสียงของคำ ตลอดจนความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุพการี นอกจากชื่อบุคคลแล้ว ชื่อที่เกี่ยวข้องกับคนจำนวนมาก เป็นชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ หรือสถานที่ต่าง ๆ ย่อมมีที่มา คล้ายคลึงกับการตั้งชื่อบุคคล แต่อาจเพิ่มสัญลักษณ์ ตำนาน สถาปัตยกรรม และการยอมรับของบุคคลหลายคนที่มีอยู่ในชุมชนเดียวกัน แต่บางครั้งก็มีอิทธิพลของผู้ปกครองในระบบราชการเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย

ในการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อนำมาใช้พัฒนาผู้เรียนนั้น มีงานวิจัยปรากฏที่นำ
 ภูมินามมาสร้างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมดังนี้

สุรัตน์า พันธุ์พิธ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินาม
 ตำบลในจังหวัดชัยนาทโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามตำบลในจังหวัด
 ชัยนาทสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดชัยนาท และเพื่อตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่าน
 เพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ผลการศึกษาพบว่า การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ด้าน
 การจัดรูปเล่ม ด้านการพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษามีค่าดัชนีความสอดคล้อง
 ระหว่าง 0.75 – 1.00 และค่าดัชนีความสอดคล้องโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.96 การตรวจสอบคุณภาพ
 หนังสือโดยผู้เรียน 10 คน ด้านรูปเล่มและการพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา
 ด้านคุณค่าและประโยชน์ได้รับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.75 -1.00 และมีค่าความ
 สอดคล้องโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.98 สรุปว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับ
 มาก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาเห็นว่าภูมินามของอำเภอกำแพงแสนมีคุณค่าอย่างยิ่ง จึงสนใจ
 ที่จะสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยใช้ภูมินามของอำเภอดังกล่าวมาเป็นเนื้อหาในการเรียบเรียงเพื่อให้
 ผู้เรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตน เห็นคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจอันจะส่งผลต่อการ
 ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านของผู้เรียนด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

2.1 เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามอำเภอกำแพงแสน สำหรับนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัย
 และพัฒนาการศึกษา

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น

3. ขอบเขตของการศึกษา

3.1 ด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้านี้ได้กำหนดเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอ
 กำแพงแสน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 วิทยาเขตกำแพงแสน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ไว้ 9 บทดังนี้

บทที่ 1 อดีตและปัจจุบันของอำเภอกำแพงแสน

บทที่ 2 ภูมินามในตำบลทุ่งกระพังโหมและตำบลทุ่งบัว

บทที่ 3 ภูมินามในตำบลวังน้ำเขียวและตำบลดอนข่อย

บทที่ 4 ภูมินามในตำบลห้วยหมอนทอง ตำบลห้วยขวาง และตำบลห้วยม่วง

บทที่ 5 ภูมินามในตำบลกำแพงแสนและตำบลกระต๊อบ

บทที่ 6 ภูมินามในตำบลสระสีมูมและตำบลสระพัฒนา

บทที่ 7 ภูมินามในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลทุ่งขวาง

บทที่ 8 ภูมินามในตำบลรางพิบูลและตำบลหนองกระทุ่ม

บทที่ 9 สรุปผลการศึกษาภูมินามในตำบลกำแพงแสน

4. กรอบและแนวคิดในการสร้างหนังสือ

ในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามกำแพงแสน

4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

4.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

4.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

4.1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภูมินาม

4.1.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอำเภอกำแพงแสน

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

4.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

4.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมินาม

4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

4.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ผู้ศึกษาพบว่า มีนักเขียนและนักวิชาการ ได้ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ไว้ดังนี้

1) ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นลักษณะการแสดงพฤติกรรมในการสื่อความหมายอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งเป็นการสื่อสารระหว่างกันและกัน ความหมายของการอ่านได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2544 : 917) ให้ความหมายของการอ่าน ในพจนานุกรมว่า “การอ่านเป็นการออกเสียงตามตัวหนังสือหรือการเข้าใจความจากตัวหนังสือ สังเกตหรือ พิจารณาดู เพื่อให้เข้าใจ” : การอ่านเป็นกระบวนการทางความคิดที่ต้องอาศัยกลไกการเรียนรู้และสมองตีความและเรียบเรียงข้อมูลที่อ่านเข้าไปให้กลายเป็นความรู้ ความจำ ความชำนาญการ ตลอดจนความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ

พัฒนจิรา จันทร์คำ (2547 : 11) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านมีหลายระดับ ในความหมายแรกหมายถึง การใช้สายตาสังเกตและแยกแยะตัวหนังสือเป็นออกเสียงให้ตรงกับคำที่อ่าน แปลความหมายของคำได้ รู้ส่วนประกอบของคำ รู้เสียงต่ำ ความหมายนี้เป็นการอ่านของเด็กในระดับประถมศึกษา การอ่านในอีกความหมายหนึ่ง หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และนำความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ตัวอักษรคือเครื่องมือแทนคำพูดและคำพูดเป็นเพียงเสียงที่ใช้แทนของจริง จัดเป็นการอ่านที่ผู้อ่านมีพฤติกรรมทางสมองก้าวไปอีกขั้นหนึ่งสามารถถ่ายทอดความคิดนั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันของตัวเองและผู้อื่นอีกด้วย

มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์ (2548: 18) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่านหมายถึงกระบวนการที่ผู้รับสารซึ่งเป็นความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความคิดเห็นที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร การที่ผู้อ่านจะเข้าใจสารได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความสามารถในการคิด

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2548 : 14) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่านหนังสือ เป็นการเก็บรวบรวมความคิดที่ปรากฏอยู่ในหนังสืออ่านนั้น ควรมีความคิดประจักษ์ว่า จะต้องอ่านเอาเรื่อง เอาความคิด จากหนังสือนั้นให้ได้ ขณะที่อ่านควรใช้ความคิดตามไปด้วย

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 10) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือ ความเข้าใจสัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปภาพ ตัวอักษร คำและข้อความที่เขียนหรือพิมพ์ออกมา

ไพพรรณ อินทนิล (2546 : 6) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือ การสื่อความหมายอีกประเภทหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ เป็นทักษะที่สืบเนื่องจากการฟังและการพูด และจัดว่าเป็นทักษะที่ยากที่สุดแก่การสอน

เสนีย์ วิลาวรรณ (2546: 129) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ การแปรความหมายจากตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ ความคิด และมีความเข้าใจเรื่องราวตรงตามที่อยู่ส่งสารต้องการถ่ายทอดออกมา แล้วจึงนำความรู้ความคิดหรือสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ

จากความหมายของการอ่านที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการแปลสัญลักษณ์ของตัวหนังสือ โดยใช้สายตาสัมผัสตัวอักษร รับรู้ และเข้าใจความหมายของคำ ให้ตรงกับที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ ตลอดจนใช้ความคิด ประสพการณ์ของผู้อ่านมาช่วยในการอ่านให้ประสบความสำเร็จด้วย

2) ความสำคัญและคุณค่าของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน การอ่านช่วยพัฒนาสติปัญญาของผู้อ่าน ช่วยให้ผู้อ่านเป็นผู้รอบรู้และทันต่อเหตุการณ์ เพราะการอ่าน เป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการแสวงหาความรู้ เป็นสิ่งที่ส่งเสริมความคิดอ่านและความฉลาดรอบรู้ ช่วยให้ผู้อ่านเป็นคนทันโลกทันเหตุการณ์และสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี ดังที่

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคนอื่น ๆ (2546: 57) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้คือ

1. การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้
2. การอ่านเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ
3. การอ่านเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม
4. การอ่านเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิดและฉลาดรอบรู้
5. การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ
6. การอ่านเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต
7. การอ่านเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการพัฒนาระบบการเมือง การปกครอง ศาสนาประวัติศาสตร์และสังคม
8. การอ่านเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาระบบการสื่อสารและการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

ความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ สรุปได้ดังนี้คือ

- 1) การอ่านช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต
- 2) การอ่านทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อชีวิต

3) การอ่านช่วยให้เป็นคนมีเหตุผลและมีความคิดที่กว้างไกล

4) การอ่านทำให้คลายทุกข์ได้

กานต์มณี ศักดิ์เจริญ (กรมวิชาการ 2546: 89) ได้อธิบายถึง

ความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้คือ การอ่านเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งในการดำเนินชีวิต เพราะการอ่านมีส่วนช่วยสร้างความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ผู้ใดมีความสามารถในการอ่านหนังสือเป็นพิเศษมักมีโอกาสำเร็จก้าวหน้าในอาชีพ โลกปัจจุบันเรียกได้ว่าเป็นโลกของการอ่าน เพราะการอ่านจะแทรกอยู่ในทุกกิจกรรมทุกประเภท ในการสื่อสารซึ่งกันและกันในชีวิตประจำวัน จึงต้องอาศัยการอ่านเพื่อความเข้าใจ การอ่านมีบทบาทสำคัญในชีวิตมนุษย์

ไพพรรณ อินทนิล (2546: 7) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้

ดังนี้

1) การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต

2) การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้

3) การอ่านเป็นสื่อสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549: 1) กล่าวว่า การอ่าน

เป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้และพัฒนาสติปัญญาของคนในสังคม ซึ่งมีความสำคัญคือ

1. สำคัญต่อชีวิตประจำวัน การอ่านเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ ผู้อ่านมากย่อมรู้มาก และถ้านำความรู้นั้นมาใช้ประโยชน์ต่อสังคม สังคมนั้นก็จะมีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว

2. สำคัญต่อการเรียน การอ่านเป็นหัวใจของการจัดกิจกรรมทั้งหลายในการเรียนการสอนและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จ การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งอันจะส่งผลต่อการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 (2550: 23) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่าเป็นเครื่องมือสำหรับมนุษย์ใช้แสวงหาความรู้เพิ่มพูนทักษะประสบการณ์ด้านต่าง ๆ รวมถึงการถ่ายทอดและแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมถึงการถ่ายทอดความรู้ ทั้งด้านศิลปวัฒนธรรม ความรู้สัจนิรันดร์ของคนในแต่ละรุ่น เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ การอ่านทำให้เป็นผู้มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ สุขภาพ อนามัย พัฒนาสังคม พัฒนาประเทศชาติได้เป็นอย่างดี

ไชยศิริ ปราโมช ณ อยุธยาและ วรพันธ์ อักษรพงศ์ (2535: 47) กล่าวว่า การอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตของคนไทยในยุคปัจจุบัน ยิ่งกว่ายุคที่ผ่านมามาก เพราะการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุ วิทยาการ และความนึกคิดซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงมีคำเปรียบเทียบกับว่า “ผู้ที่ไม่อ่านหนังสือคือผู้ที่ปิดขังตัวเองอยู่ในบ้าน คงรู้แต่โลกแคบ ๆ ในบ้านของตัวเองเท่านั้น ส่วนผู้ที่

อ่านหนังสือคือผู้ที่เปิดประตูหน้าต่างทางออกไปสู่โลกข้างนอก ซึ่งเต็มไปด้วยความรู้และความคิดอันหาเขตสุดมิได้”

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540: 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย

ดังนั้นสรุปได้ว่า การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญในการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ ทำให้ผู้อ่านเกิดสติปัญญา มีความรู้กว้างขวาง นำความรู้ที่อ่านไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันของตนเองและผู้อื่น ทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกได้อย่างมีความสุข

3) จุดมุ่งหมายของการอ่าน

จุดมุ่งหมายในการอ่านของแต่ละคนจะแตกต่างกันออกไป เพราะแต่ละคนมีจุดมุ่งหมายในการอ่านต่าง ๆ กัน โดยทั่วไปแบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 3 ประเภท คือ การอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน หรืออ่านเพื่อความบันเทิง การอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้าหรือหาข้อมูลหรือรายละเอียดบางอย่าง และการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ การอ่านหนังสือดังกล่าว ล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านทั้งสิ้น ดังมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

ศรียรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ (2544: 8) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ว่า นอกจากเพิ่มพูนความรู้ เกิดความคิดและเพื่อความบันเทิงแล้ว การอ่านยังมีจุดมุ่งหมาย เพื่อความจรรโลงใจ รวมทั้งเพื่อสนองความต้องการอื่น ๆ ของมนุษย์ เช่น ความต้องการทางสังคม การยอมรับจากคนอื่น เป็นต้น

วิพุธ โสภางค์ และคนอื่น ๆ (2548: 8) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ในการอ่าน ดังนี้คือ

- 1) เพื่อเพิ่มพูนความรู้
- 2) เพื่อให้เกิดความคิด
- 3) เพื่อความบันเทิง

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคนอื่น ๆ (2546: 59) การอ่านหนังสือของแต่ละคนมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันออกไปจำแนกได้กว้าง ๆ คือ

1. อ่านเพื่อหาความรู้ เช่น การอ่านหนังสือตำราประเภทวิชาการ สารคดีทางวิชาการ การวิจัยประเภทต่าง ๆ
2. อ่านเพื่อความบันเทิง เช่น อ่านหนังสือประเภทสารคดีท่องเที่ยว นวนิยาย เรื่องสั้น การ์ตูน

3. อ่านเพื่อทราบข่าวสารความคิด เช่น การอ่านหนังสือประเภทบทความ ข่าว รายงานการประชุม
4. อ่านเพื่อจุดประสงค์เฉพาะในแต่ละครั้ง เป็นการอ่านที่ไม่ได้เจาะจง แต่เป็นการอ่านเป็นครั้งคราวในเรื่องที่ตนสนใจ

ผกาศรี เย็นบุตร สุภัคมหาวิทยาลัย และนิธิ พรอำไพสกุล (2551 : 75) กล่าวว่า การอ่านเป็นการรับรู้ข่าวสารที่เราต้องใช้ในสังคม เพราะมีการติดต่อสื่อสารกัน การอ่านจึงมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันออกไปตามความต้องการของผู้อ่าน ดังนี้

1. อ่านเพื่อรับข่าวสารข้อเท็จจริง เช่น การอ่านข่าว ป้ายประกาศ
2. อ่านเพื่อแสวงหาความรู้ เป็นการเพิ่มพูนสติปัญญาและประสบการณ์ เช่น ตำรา แบบเรียน
3. อ่านเพื่อสนองความต้องการทางธรรมชาติ เช่น ความรัก การเป็นที่ยอมรับในสังคม
4. อ่านเพื่อพักผ่อนและความบันเทิงเป็นการผ่อนคลายสมองจากภารกิจประจำวัน เช่น นวนิยาย นิทาน

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การอ่านของแต่ละคนมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แตกต่างกันไปตามความต้องการ ดังนั้นจึงควรปลูกฝังให้นักเรียนอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อจะได้ประโยชน์จากการอ่านอย่างเต็มที่ สรุปจุดมุ่งหมายในการอ่านมี 3 ประเด็น คือ ต้องการความรู้ ความคิด เพื่อให้เกิดความบันเทิงและเพื่อจรรโลงใจ

4.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1) ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

กรมวิชาการ (2522: 9) ได้ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึงหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้เรียกว่า หนังสืออ่านประกอบ

ถวัลย์ มาศจรัส (2548 : 20) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นหนังสือที่จัดอยู่ในประเภทหนังสือเสริมประสบการณ์ ที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตรช่วยให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคลอีกทั้งก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ความซาบซึ้งในคุณค่าของภาษา เสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่าน ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ตามหลักสูตร กลวิธีการเขียนโครงร่าง โดยใช้กลวิธีการเขียนในรูปสารคดีเป็นหลัก

จินตนา ไบกาชุยี (2542: 6) ได้อธิบายความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า คือหนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้เคยเรียกว่า หนังสืออ่านประกอบ

สุวิทย์ มูลคำ (2550: 494) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า คือหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หรือเรียกว่าหนังสืออ่านประกอบ

สมพร จารุณัฐ (2554: 13) หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย บทอาขยานภาษาไทย

ปานรวิ ยงยุทธวิชัย และคนอื่น ๆ (2548: 3) ได้อธิบายความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่าหมายถึง หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึงหนังสือที่มีสาระเนื้อหาความรู้ตามหลักสูตรใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียน ได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างกว้างขวางและเพื่อส่งเสริมการอ่านค้นคว้าด้วยตนเองของผู้เรียน

2) ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

กรมวิชาการ (2532: 144) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า เป็นหนังสือที่เขียนจากรายวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แล้วนำหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งที่ผู้เขียนมีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ เชี่ยวชาญอย่างกระจ่างในฐานะที่เป็นผู้สอนในวิชานั้น ๆ ตลอดจนได้มีการศึกษาค้นคว้ารายละเอียดเนื้อหาไว้เป็นอย่างดีหรืออาจจะนำปัญหาที่เกิดในห้องเรียนซึ่งนักเรียนไม่สามารถจะหาความรู้จากแหล่งอื่น ๆ มาจัดทำเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม เมื่อนำมาเขียนและทดลองให้นักเรียนอ่านหรือใช้แล้ว ก็นำไปปรับปรุงและสามารถจัดทำเป็นหนังสือเสริมประสบการณ์ใช้ประกอบการเรียนการสอนของตนได้

สมพร จารุณัฐ (2540 : 5 – 8) ได้เสนอลักษณะที่สำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้ ส่งเสริมความรู้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับความรู้หรือทักษะความคิดรวบยอดและหลักการหรือทฤษฎีเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต การศึกษาหาความรู้ รวมทั้งก่อให้เกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาการในด้านต่าง ๆ

(1) ส่งเสริมสติปัญญา หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้พัฒนาทักษะในการสังเกต ตีความ เปรียบเทียบ ใช้เหตุและผล จำแนก แจกแจง วิเคราะห์ ประเมินค่า ตลอดจนสามารถนำความรู้และทักษะเหล่านั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

(2) ส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสม หนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกจากเสนอเนื้อหาสาระที่เป็นความรู้และส่งเสริมสติปัญญาแล้ว ยังควรแทรกแนวความคิดที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดเจตคติที่เหมาะสมในการนำความรู้ไปใช้ตามแนวทางที่พึงประสงค์แก่ตนและแก่ส่วนรวม

(3) ส่งเสริมความเข้าใจ หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรสอดแทรกเนื้อหาสาระในลักษณะที่ส่งเสริมให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเรื่องราวได้ กล่าวคือใช้ภาษาที่ถูกต้องและพอเหมาะแก่ความรู้และประสบการณ์ทางด้านการใช้ภาษาของผู้อ่าน เสนอเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนของความรู้และตามพัฒนาการสติปัญญาของผู้อ่าน ให้ตัวอย่างที่เหมาะสม ตลอดจนใช้เทคนิควิธีหรือเรื่องส่งเสริมความเข้าใจอื่น ๆ เช่น ภาพประกอบ แผนภูมิ ตาราง คำถาม อภิธานศัพท์ เป็นต้น

(4) ส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีลักษณะที่กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือผู้เขียนควรพิจารณาเรื่องราวที่เด็กแต่ละวัยสนใจ เน้นให้ความสำคัญและประโยชน์ของเรื่องราวที่เสนอสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้เรียน สอดแทรกคำถามยั่วต่าง ๆ ตลอดจนแนะนำหนังสืออื่น ๆ ที่ผู้อ่านอาจจะไปศึกษาให้กว้างขวางลึกซึ้งตามความสนใจ

ถวัลย์ มาศจรัส (2548: 3) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระหลากหลาย แต่เนื้อหาสาระนั้นจะมุ่งเน้นให้ผู้อ่านเกิดความเจริญงอกงามทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ และจิตใจเป็นสำคัญ โดยมีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด

จินตนา ไบกาชุยี (ม.ป.ป.: 134-135) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่บรรจุความรู้ ซึ่งอาจจะเป็นความรู้ส่วนใดส่วนหนึ่งจากหลักสูตร หรือความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นประโยชน์เสริมประสบการณ์ให้แก่ผู้อ่านซึ่งเป็นนักเรียนวัยต่าง ๆ มีลักษณะการเขียนทั้งในแง่สาระประโยชน์โดยตรง การเขียนแบบสารคดีให้ความสนุกสนาน การเขียนแบบบันเทิงคดี แต่นั่นหนักในการให้สาระประโยชน์มากกว่าความบันเทิง ซึ่งเป็นจุดประสงค์สำคัญของการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยเฉพาะนิยมเขียนให้อ่านเพิ่มเติมหรืออ่านประกอบวิชาใดวิชาหนึ่ง

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534: 1) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้ความบันเทิงเป็นเครื่องมือส่งเสริมการอ่านและความเข้าใจภาษาของเด็ก สร้างนิสัยรักการอ่าน เสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์ และจิตใจ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545: 43) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดี สรุปได้ดังนี้

- 1) เนื้อหาตรงกับความสนใจของเด็กแต่ละวัย คำประพันธ์ที่ใช้ไม่สลับซับซ้อน ให้เกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวและเป็นเรื่องที่สนองความอยากรู้ อยากเห็นของเด็กแต่ละวัย
- 2) เนื้อหาให้สาระความรู้ พร้อมทั้งภาพอธิบายที่ช่วยให้ความรู้ช่วยพัฒนาความรู้ทัศนคติและค่านิยม สิ่งแวดล้อม ให้ความบันเทิงเพื่อสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้อย่างถูกต้อง
- 3) ลักษณะของเรื่องและวิธีการเขียนหรือจัดทำ ต้องเดินเรื่องทันใจ เนื้อเรื่องไม่สับสนวุ่นวาย แสดงความสามารถของตัวเอกของเรื่อง
- 4) ขนาดรูปเล่มต้องกะทัดรัด เหมาะสมกับการจับถือของเด็กแต่ละวัย ถ้ารูปเล่มที่มีลักษณะแปลกแตกต่างออกไปเด็กจะชอบมาก
- 5) ตัวอักษรขนาดโตชัดเจนเหมาะสมกับสายตาของเด็กแต่ละวัย
- 6) ภาพมีความสดใส ชัดเจน ดึงดูดความสนใจ
- 7) การวางรูปแต่ละหน้า และหน้าปก เลือกภาพที่เด่นตรงต่อความเป็นจริง เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก
- 8) จำนวนหน้าหนังสือไม่มาก หรือน้อยจนเกินไป เหมาะสมกับวัยของเด็ก

สรุปได้ว่า ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีดังนี้คือ เสริมสร้างความสนใจในการอ่าน มีความกระชับ ใช้ภาษาได้ถูกต้องน่าอ่าน ส่งเสริมสติปัญญาความรู้ความสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองเกิดความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลินในการอ่านส่งเสริมความเจริญองงามด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม

3) จุดมุ่งหมายของการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ถวัลย์ มาศจรัส (2538: 1) และฉัตรชัย ศุกระกาญจน์ (2523: 1) ได้กล่าว สรุปจุดมุ่งหมายของการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า เพื่อสนองตอบจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน เพื่อใช้ประกอบการสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียน

ภิญญาพร นิตยะประภา (25344: 2) ได้อธิบายถึงจุดมุ่งหมายของการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1) เพื่อเพิ่มการรับรู้ของเด็ก เพราะผู้สร้างหนังสือย่อมต้องการให้เด็กได้เรียนรู้หรือเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยซึ่งจะเป็นหนทางที่让孩子ได้รับความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2) เพื่อให้ความบันเทิง เมื่อเด็กได้อ่านหนังสือ ก็จะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นการพักผ่อนทางจิตใจอย่างหนึ่ง ช่วยให้อารมณ์เบิกบานแจ่มใส

3) เพื่อส่งเสริมการอ่านและความเข้าใจภาษา หมายความว่าถ้ามีหนังสือใหม่ ๆ ที่มีเนื้อเรื่องสนุกสนาน เด็กจะสนใจทำให้เกิดความชำนาญ อ่านหนังสือได้คล่องแคล่ว เป็นวิธีหนึ่งที่สนับสนุนการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ทั้งทางด้านการพูด ฟัง อ่าน และเขียน

4) เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก การที่มีหนังสือสนุก ๆ ให้เด็กอ่าน เด็กจะอ่านหนังสือทุกวันจนเป็นนิสัย ทำให้เด็กรักการอ่านหนังสือส่งผลให้เป็นคนรอบรู้

5) เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

6) เพื่อปลูกฝังทัศนคติและแนวทางคติธรรม ปลูกฝังให้เกิดความคิดที่สอดคล้องกับระบบการปกครองและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งคุณธรรมและค่านิยมที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

7) เพื่อช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์ และจิตใจ เมื่อเด็กได้อ่านหนังสือดี ๆ ที่เหมาะสมกับวัยจะช่วยให้เด็กรอบรู้ในสิ่งต่าง ๆ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545: 3) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการจัดทำวรรณกรรมสำหรับเด็กไว้ดังต่อไปนี้ คือ

- 1) เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกผ่อนคลายอารมณ์
- 2) เพื่อให้อ่านหนังสือได้คล่องแคล่ว แดกฉาน
- 3) เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น
- 4) เพื่อเป็นการลับสมอง ส่งเสริมจินตนาการ ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
- 5) ให้ความรู้ สอนความอยากรู้อยากเห็นของเด็กให้เข้าใจสิ่งแวดล้อม
- 6) ปลูกฝังคุณธรรม
- 7) เพื่อให้เด็กรักการอ่าน
- 8) เพื่อให้เด็กรู้จักค้นคว้าเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียน
- 9) เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดความมั่นใจ
- 10) เพื่อแก้ปัญหาให้กับเด็ก เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ทั้งปัญหาการเรียนและสังคม
- 11) เพื่อให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการอ่านหนังสือ

สุนทรี คุณจักร (ม.ป.ป.: 14) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการสร้างหนังสือสำหรับเด็กไว้ดังนี้

- 1) เพื่อให้เด็กมีหนังสืออ่านที่เหมาะสมกับวัย
- 2) เพื่อให้เด็กอ่านหนังสือได้คล่องแคล่ว แดกฉาน ซึ่งช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็ก
- 3) เพื่อให้เด็กได้รับความบันเทิง สนุกสนานเพลิดเพลินซึ่งสนองความต้องการของวัยเด็ก
- 4) เพื่อให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักการอ่าน อ่านหนังสือเป็นและสามารถใช้ประโยชน์จากการมีนิสัยรักการอ่านเพื่อตนเองได้ในอนาคต
- 5) เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
- 6) เพื่อปลูกฝังคุณธรรม เจตคติ และแบบอย่างอันพึงปรารถนาให้กับเด็ก
- 7) เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิดด้านสติปัญญา และส่งเสริมเชาวน์ปัญญาให้เกิดแก่เด็ก
- 8) เพื่อเป็นแหล่งรวมความรู้ในด้านต่าง ๆ ทั้งยังเป็นสิ่งสนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็กได้โดยตรง

9) เพื่อช่วยทดแทนความรู้สึกละเลยของเด็กที่ขาดหายไป

10) เพื่อให้มีความสามารถในการอ่านหนังสือในชั้นเรียนได้ดี

ดังนั้นการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงมีจุดมุ่งหมายหลายประการสามารถสรุปเป็นแนวทางได้ดังนี้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมช่วยให้เด็กได้รับความรู้ ความบันเทิง ทำให้เด็กเกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กมีหนังสืออ่านที่เหมาะสมกับวัย ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และมีนิสัยรักการอ่าน

4) การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมได้มีนักวิชาการเสนอไว้ดังนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 12 - 21) ได้เสนอขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

- (1) ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการสร้างหนังสือเพิ่มเติมสำหรับเด็ก โดยศึกษาจากหนังสือที่ขณะการประกวดหรือการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก
- (2) เลือกเนื้อหา อาจนำมาได้หลายทางเช่น เนื้อเรื่องจากหลักสูตรมัธยมศึกษาหรือท้องถิ่น นอกจากนี้ยังสามารถหาเนื้อหาได้จากการศึกษาหาความสนใจและความสนใจของเด็กวัยต่าง ๆ

(3) เขียนโครงร่าง (Plot) โครงเรื่องจะครอบคลุมจำนวนหน้า จำนวนหัวข้อเรื่องความสั้นยาวของแต่ละหัวข้อ เพื่อจะได้นำไปสู่การจัดรูปเล่มและการจัดวางหน้าให้เหมาะสมกับภาพประกอบ โครงเรื่องควรจัดทำย่อ ๆ ให้เห็นชัดเจนทั้งเรื่อง โดยเริ่มที่การวางจุดหมายหรือแก่นของเรื่องก่อน เมื่อได้แก่นของเรื่องแล้วจึงค่อยผูกเป็นโครงเรื่อง

(4) เขียนบท (Script) เป็นการนำเรื่องราวที่ได้จากโครงเรื่องหรือเนื้อเรื่องย่อเขียนบอกขั้นตอนของเนื้อเรื่องและรูปภาพ โดยการบอกเล่าแต่ละหน้าของหนังสือจะมีภาพและคำบรรยายอะไรบ้างและมีกี่เรื่อง

(5) การทำรูปเล่มจำลอง (Dummy) คือ การทำหนังสือจำลองของหนังสือที่จะทำขึ้นมาอาจทำเป็นเล่มเล็ก ๆ ก็ได้ แล้วนำรายละเอียดจากบทสคริปต์ที่เขียนขึ้นมาเขียนและวาดรูปลงไปที่มี ตั้งแต่ปกไปจนถึงหน้าสุดท้าย ดั้มมีเป็นการทดลองทำก่อนที่จะพิมพ์ เป็นรูปเล่มเพื่อจะได้ดูว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

(6) จัดรูปเล่ม (Format) หมายถึง ลักษณะรูปร่าง ขนาดกระดาษและขนาดตัวหนังสือตัวพิมพ์ ลักษณะและขนาดรูปเล่มควรมีขนาดพอเหมาะหยิบถือได้สะดวก ความหนาของหนังสือขึ้นอยู่กับระดับอายุของผู้อ่าน หนังสือที่มีเนื้อยาวมากควรแบ่งออกเป็นหลายเล่ม โดยจบเป็นตอน ๆ แต่ละตอนจบในตัวเอง ขนาดรูปเล่มถือเอาความกะทัดรัดเปิดง่ายเป็นเกณฑ์

(7) การตั้งชื่อ อาจตั้งก่อนหรือหลังการเขียนก็ได้แล้วแต่ควรให้น่าสนใจเร้าใจมีความแปลกใหม่ทำให้เขาได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร รู้จักใช้ถ้อยคำสำนวนที่เด็กดีใจและเกิดภาพพจน์ ชื่อเรื่องอาจพิจารณาจาก ชื่อตัวเอกของเรื่อง จำนวนตัวละคร ชื่อสัตว์ เนื้อเรื่อง ชื่อสถานที่หรือลักษณะรูปร่างหนังสือ

จักรภัทร พงศ์ภัทร (2546 : 34 – 41) กล่าวว่า จะต้องมีการเตรียมการและวางแผนอย่างรอบคอบ โดยมีขั้นตอนอย่างน้อย 7 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การกำหนดแหล่งข้อมูล ประเภทของข้อมูลสำหรับการเขียนหนังสือนั้นจะมีอยู่ 2 ประเภท คือ

- 1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลโดยตรง
- 1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากผู้เขียนไม่ได้สัมผัสโดยตรง เป็น

ข้อมูลที่ได้รับการเผยแพร่ต่อ ๆ กันมา

(2) ศึกษาเนื้อหาสาระจากแหล่งข้อมูล จะศึกษาเรื่องอะไรขึ้นอยู่กับโครงเรื่องที่จะเขียน

(3) จัดระเบียบข้อมูลเป็นหมวดหมู่ โดยปกติแล้วงานเขียนใด ๆ ก็ตาม ผู้เขียนจะต้องกำหนดข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการเขียนหนังสือของตนในอัตราส่วนที่เห็นว่าเหมาะสม เพราะข้อมูลบางอย่างก็ไม่จำเป็นต้องเขียน

(4) การจัดทำโครงเรื่องสำหรับงานเขียน โครงเรื่อง หมายถึง การกำหนดขอบเขตเนื้อหาสาระของเรื่องที่จะเขียนไว้อย่างสอดคล้องและเป็นเอกภาพ การจัดทำโครงเรื่องจะช่วยให้ผู้เขียนมองเห็นเนื้อหาสาระที่จะเขียนหนังสือว่ามีเนื้อหาสาระอะไรบ้าง มีประโยชน์แก่ผู้อ่านมากน้อยเพียงใด จะต้องใช้ข้อมูลจากแหล่งใดบ้าง เป็นต้น

(5) เขียนต้นฉบับ หนังสือใด ๆ ก็ตามจะสำเร็จออกมาเป็นเรื่องราวหรือเป็นเล่มได้นั้น อยู่ที่การลงมือเขียน

(6) การปรับปรุงต้นฉบับ นักเขียนแต่ละคนมีวิธีการปรับปรุงต้นฉบับของตนเองแตกต่างกันออกไป นักเขียนจำนวนไม่น้อยที่นิยมเขียนเรื่องแล้ว เขาจะทิ้งไว้สักกระยะหนึ่ง พอสมองโปร่งใสดีแล้วก็จะหยิบต้นฉบับขึ้นมาอ่านทบทวนอีกครั้งหนึ่งเมื่อเห็นข้อบกพร่องก็จะปรับปรุงต้นฉบับด้วยการตัด แต่ง เติม หรือเขียนเรื่องบางตอน แทรก เสริม เข้าไปในเรื่องมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

(7) จัดพิมพ์เผยแพร่ หากจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ให้นักเรียนอ่านใช้วิธีอัดสำเนาต้นฉบับเพื่อเผยแพร่ แต่วิธีนี้หากเป็นหนังสือที่มีภาพประกอบ ภาพจะไม่สวยงาม การสื่อเรื่องราวด้วยภาพจะขาดประสิทธิภาพ นอกจากนี้การจัดทำหนังสือด้วยวิธีอัดสำเนาจะทำให้รูปเล่มการเข้าเล่ม ปกหน้า ปกหลัง ขาดความสวยงาม และไม่ดึงดูดความสนใจเท่าที่ควร การจัดพิมพ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ทำให้มีการปรับแต่งภาพ จัดทำรูปเล่ม หนังสือมีสีสันสวยงาม สามารถพิมพ์ออกมาเป็นเล่มที่มีมาตรฐานและมีความน่าสนใจ วิธีการพิมพ์หนังสืออีกวิธีหนึ่งที่มีความสวยงามทั้งรูปแบบการจัดทำรูปเล่ม ภาพประกอบ ก็คือ มอบต้นฉบับให้สำนักพิมพ์เป็นผู้ดำเนินการ

ถวัลย์ มาศจรัส (2548 : 5-6, 45) กล่าวว่า การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีหลักง่าย ดังนี้

(1) เป็นการรวบรวมความรู้ ความคิดที่ได้มีการศึกษา ค้นคว้า วิจัยไว้แล้วอย่างมากมายมาเรียบเรียงใหม่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการเขียน

(2) เป็นการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่แล้ว มาผสมผสานหรือบูรณาการกับประสบการณ์ ความชำนาญ การความเชี่ยวชาญของผู้เขียนในรูปลักษณะใหม่ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ

(3) มีเป้าหมายที่ชัดเจนแล้วว่า ต้องการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ให้ใครอ่าน ต้องการให้อ่านอะไร ต้องการให้อ่านเมื่อไร ให้อ่านไปทำไม อ่านอย่างไร

(4) เป็นการเขียนจากความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ความชำนาญ การ ความเชี่ยวชาญของตนเอง

(5) องค์ประกอบในการเขียนของหนังสือเพิ่มเติม มีดังนี้

5.1) ชื่อเรื่อง ชื่อต้องสื่อความหมายที่ชัดเจน เพื่อบอกให้ทราบว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ต้องการนำเสนออะไร

5.2) ความนำ เป็นการเกริ่นนำเพื่อบอกผู้อ่านให้สนใจเนื้อหาสาระที่จะนำเสนอต่อไป

5.3) เนื้อเรื่อง เป็นเนื้อหาสาระที่นำเสนอทั้งหมดก่อนว่ามีอะไรบ้าง เพื่อนำประเด็นให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ รวมไปถึงความเพลิดเพลินในการอ่านอย่างมีความสุข

5.4) บทสรุป เป็นการสรุปเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า เรื่องที่นำมาเสนอทั้งหมดนั้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่านอย่างไร

จินตนา ไบกาชุยี (2542: 48-53) ได้แนะนำขั้นตอนในการเขียนไว้ 3 ขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

1) ตั้งเป้าหมายในการเขียนให้ชัดเจนว่าจะเขียนในรูปแบบใด นิทาน นิยาย เรื่องสั้น ฯลฯ แนวคิดของเรื่องต้องกำหนดให้ชัดเจนและควรมีเพียงแนวคิดเดียวไม่ควรมีหลายแนวคิด เขียนโครงเรื่อง กำหนดจำนวนหน้าของเล่ม

2) ลงมือเขียนตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างละเอียด แล้วตั้งชื่อเรื่อง พร้อมกับทบทวนชื่อเรื่องว่าเหมาะสมหรือไม่ เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้เก็บไว้สักระยะหนึ่งแล้วนำมาอ่านใหม่เพื่อหาข้อบกพร่อง ปรับปรุง

3) ทบทวนเรื่องที่เขียนอีกครั้งเพื่อดูสำนวนภาษา ลงมือเขียนหรือพิมพ์ต้นฉบับ และอ่านทบทวนเป็นครั้งสุดท้ายเพื่อดูความถูกต้องโดยเฉพาะตัวสะกด ก่อนส่งต้นฉบับให้บรรณาธิการเพื่อจัดทำภาพประกอบ

สรุปได้ว่า การสร้างหนังสือเพิ่มเติม ต้องกำหนดประเภทหนังสือโดยคำนึงถึงรูปลักษณะและประโยชน์ใช้สอย กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบในการเขียนเป็นเครื่องตรวจสอบว่าเนื้อหา มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งวัตถุประสงค์มักจะปรากฏในคำนำ กำหนดระดับผู้อ่านโดยคำนึงถึงเพศ วัย ระดับการศึกษา ความสนใจในการอ่าน กำหนดเนื้อหา และโครงร่างเนื้อหา กำหนดแหล่งข้อมูล ศึกษาเนื้อหาสาระจากแหล่งข้อมูล จัดระบบข้อมูลเป็นหมวดหมู่ เขียนโครงเรื่องโดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาสาระให้สอดคล้องและเป็นเอกภาพ ซึ่งจะต้องรวบรวมความรู้ความคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและนำองค์ความรู้มาผสมผสานกับประสบการณ์ของผู้เขียนในรูปแบบใหม่ ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ โดยมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย มีความสั้นยาวพอเหมาะ มีภาพประกอบเพื่อช่วยเสริมสร้างเนื้อหาสาระ เสริมสร้างจินตนาการ ดึงดูดความสนใจและสะท้อนให้เห็นถึงสิ่งที่ปรากฏในภาพตาม

ความเป็นจริง การใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน สละสลวย เข้าใจง่าย อธิบายความกะทัดรัดไม่วกวน จัดทำ
ต้นฉบับ ปรับปรุงต้นฉบับของหนังสือครบถ้วน คือ ชื่อเรื่อง ความนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป

5) ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534: 2) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของ
หนังสืออ่านสำหรับเด็กไว้ดังนี้คือ

- 1) หนังสือเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาเด็ก เพราะการอ่านหนังสือจะทำให้
ให้เด็กมีความรู้กว้างขวางเกิดจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ ฉลาดรอบรู้ มีเชาวน์ปัญญา ไหวพริบดี
- 2) หนังสือเป็นอาหารสมองที่สำคัญอย่างยิ่งต่อเด็ก เนื่องจากวัยเด็ก
เป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสมอง การที่เด็กได้อ่านหนังสือที่เหมาะสมกับวัย
จะช่วยให้เด็กพัฒนาด้านสติปัญญาและอารมณ์ได้เป็นอย่างดี

3) ช่วยทดแทนสิ่งที่เด็กขาด เช่น ความรู้สึกหว่าเหว มีปมด้อย ทำให้
เด็กมีความอบอุ่นทางใจ ผ่อนคลายความตึงเครียดและได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน

จันทรา ทองสมักร (2541: 21) ได้สรุปประโยชน์ของหนังสืออ่าน
เพิ่มเติมไว้ดังนี้คือ

- 1) ช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดและพัฒนาความคิดรวบยอดที่
จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต
- 2) ช่วยให้เกิดนิสัยรักการอ่าน รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่ง
ความรู้ต่าง ๆ ปลูกฝังให้มีความคิดสร้างสรรค์

3) ช่วยให้นักเรียนมีอิสระในการเลือกอ่านหนังสือได้ตาม
ความสามารถของตน

4) ช่วยให้ผู้รู้จักหาความเพลิดเพลินยามว่างด้วยการอ่านหนังสือซึ่งเป็น
การใช้เวลาว่างให้มีคุณค่า เพิ่มพูนความรู้ด้วยตนเอง

จินตนา ไบกาชูยี (2542: 8-9) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสือเด็ก
ดังนี้คือ

- 1) ช่วยให้เด็กได้รับความบันเทิง สนุกสนานเพลิดเพลิน สนองความ
ต้องการของวัยเด็ก
- 2) ช่วยสร้างความคิดคำนึงและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
- 3) ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เจริญตามวัย
- 4) ช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและแบบอย่างอันน่าพึงปรารถนา

ให้บังเกิดแก่เด็ก

5) ช่วยให้เด็กรู้จักการอ่านหนังสือ อ่านหนังสือเป็น อ่านหนังสือเก่ง
เกิดนิสัยรักการอ่าน

6) ช่วยทดแทนความรู้สึกที่เด็กขาดหายไป เช่น ขาดความรัก ความ
ว่าเหว หนังสือเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้จะช่วยปลอบประโลมจิตใจของเด็กและเป็นเพื่อนกับเด็กได้ดี

7) ช่วยให้เด็กอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัย เป็นการ
ป้องกันไม่让孩子หันไปอ่านและสนใจเรื่องของผู้ใหญ่เร็วกว่าวัยกำหนด อันเป็นสิ่งชักนำให้เด็ก
ประพฤติดนในสิ่งที่ไม่ควร

ดังนั้นหนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงเป็นหนังสือที่มีประโยชน์เป็นอาหารสมอง
ที่มีช่วยพัฒนาเด็กให้มีความรู้กว้างขวาง ส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ เป็นเพื่อแก้เหงา ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดและได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน

6) การประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสือที่มีคุณค่า ต้องมีการประเมินคุณภาพหนังสือที่สร้าง
ขึ้นมา ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอเกณฑ์การประเมินคุณภาพหนังสือไว้ ดังนี้

ชูดิมา สัจจามันท์ (2543: 36-37) ได้ให้เกณฑ์การประเมินค่า
หนังสือเด็กวัย 12-14 ปี สรุปได้ดังนี้

เกณฑ์การประเมินคุณค่าของหนังสือสำหรับเด็กวัย 12-14 ปี แบ่ง
ออกเป็น 2 ส่วน คือเกณฑ์ทั่วไปและเกณฑ์เฉพาะประเภทของหนังสือ ซึ่งครอบคลุม 5 ประเด็น
ได้แก่ เกณฑ์ทั่วไปครอบคลุม 2 ประเด็นคือ รูปเล่มและการจัดหน้า เกณฑ์เฉพาะประเภทหนังสือ
ครอบคลุม 3 ประเด็น คือ สารคดีบันเทิงคดีและกวีนิพนธ์ ซึ่งขอเสนอเฉพาะสารคดีดังรายละเอียด
ต่อไปนี้

1) เกณฑ์ทั่วไป ครอบคลุม 2 ประเด็น คือรูปเล่ม และการจัดหน้า
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 รูปเล่ม พิจารณาจากขนาดของเล่มพอเหมาะกับผู้อ่าน
รูปเล่มและปกแข็งแรงทนทานการออกแบบน่าสนใจ การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา
ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วนตามประเภทของหนังสือ กระดาษ คุณภาพดี ขนาดตัวอักษรเหมาะ
กับวัยของผู้อ่านและการเข้าเล่มแข็งแรงทนทาน

1.2 การจัดหน้าพิจารณาจากการจัดวางภาพประกอบและ
ตัวอักษร ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้อ่าน ภาพประกอบช่วยให้
ให้เข้าใจเนื้อเรื่องดียิ่งขึ้น ภาพประกอบมีคำบรรยายสั้น ๆ ภาพประกอบน่าสนใจ ภาพประกอบทำให้
ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านและปริมาณภาพประกอบ
เหมาะสมกับเนื้อหา

2) เกณฑ์เฉพาะประเภทของหนังสือสารคดี ครอบคลุม 3 ประเด็น
ดังรายละเอียดดังนี้

2.1 เนื้อหา พิจารณาจากเนื้อหาให้ความรู้ที่ถูกต้องทันสมัยและ
เหมาะสมกับวัย ให้ความเพลิดเพลิน ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคม ส่งเสริมคุณธรรม
และจริยธรรม ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความยาวเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน

2.2 แนวการเขียน พิจารณาการนำเสนอความคิดชัดเจน
เนื้อหาลำดับเป็นขั้นตอน น่าสนใจ แบ่งเป็นบทอย่างเหมาะสมกับเนื้อหา และเหมาะสมกับวัยของ
ผู้อ่าน

2.3 ภาษา พิจารณาจากภาษา สละสลวย ชัดเจน เข้าใจง่าย
เหมาะกับวัยของผู้อ่าน การใช้โวหารเหมาะกับเนื้อหา การยกตัวอย่างชัดเจนเข้าใจง่าย ใช้ภาษา
ถูกต้อง

สนั่น มีชันหมาก (2537: 184-185) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
ประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

1) ลักษณะรูปเล่ม ควรพิจารณา

- 1.1 ปก
- 1.2 รูปเล่มในภาพรวม
- 1.3 คุณภาพวัสดุ
- 1.4 ขนาดตัวอักษรและความชัดเจน
- 1.5 ขนาดรูปเล่มและจำนวนหน้า
- 1.6 ศิลปะการจัดหน้า

2) ภาพประกอบ ควรพิจารณา

- 2.1 ความชัดเจน
- 2.2 ลักษณะความสมจริง
- 2.3 ขนาด
- 2.4 จำนวนภาพ
- 2.5 ความเหมาะสม
- 2.6 คำอธิบายประกอบภาพ

3) เนื้อหา ควรพิจารณา

- 3.1 วิธีการเสนอเรื่อง
- 3.2 ความสอดคล้องกับหลักสูตร
- 3.3 การเรียงลำดับความยากง่าย

ลักษณะดังนี้

- 3.4 เอกภาพและความกลมกลืนของหนังสือ
- 3.5 การเน้นสาระสำคัญ
- 3.6 ความถูกต้องกับเหตุการณ์
- 3.7 กิจกรรมเสนอแนะ
- 3.8 ภาคผนวกท้ายบท
- 4) การใช้ภาษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางภาษา ควรมี

- 4.1 ความถูกต้องตามหลักภาษา
- 4.2 ความชัดเจนของข้อความ
- 4.3 ความเหมาะสมของการใช้ภาษา
- 4.4 เครื่องหมายวรรคตอน

5) แนวคิดริเริ่มของผู้อ่าน เมื่อผู้อ่าน อ่านหนังสือจบแล้ว ต้องสามารถสรุปใจความสำคัญ แนวคิดของเรื่อง มีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการเป็นของตนเอง

การประเมินคุณภาพของหนังสือนั้น ควรพิจารณาในเรื่องของรูปเล่ม การจัดหน้า เนื้อหา แนวการเขียน การใช้ภาษา และแนวคิดของเรื่องที่ได้รับ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจะประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์
2. ด้านเนื้อหา
3. ด้านภาพประกอบ
4. ด้านการใช้ภาษา
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

4.1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภูมินาม

1) ความหมายของภูมินาม

พจนานุกรมศัพท์ภูมิศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2549: 847)

ได้ให้ความหมายว่า ภูมินามศึกษาตรงกับภาษาอังกฤษว่า Toponymy หมายถึง การศึกษาชื่อของสถานที่ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการทราบประวัติความเป็นมาของสถานที่นั้น หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่น

เรณู หอมหวาน (ม.ป.ป.: 28) กล่าวว่า ภูมินาม เป็นวัฒนธรรมทางภาษาอันมีค่าที่มนุษย์คิดขึ้นมา เพื่อใช้เรียกพื้นที่ สิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่สมัยโบราณ ภูมินามใช้เป็นดัชนีที่สำคัญในการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นมาด้าน

ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของมนุษย์ในเรื่องการตั้งถิ่นฐาน เส้นทางอพยพของมนุษย์ ลักษณะทางภูมิประเทศและทรัพยากรธรรมชาติที่ปรากฏในบริเวณที่มนุษย์ตั้งถิ่นฐาน รวมทั้งปรากฏการณ์ทางธรรมชาติในขั้นต้น

ไพฑูรย์ ปิยะปกรณ์ (2534: 76) กล่าวว่า ภูมินามหรือชื่อเรียกสถานที่ที่เป็นวัฒนธรรมด้านภาษาที่มนุษย์ตั้งชื่อขึ้นเรียกสถานที่ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของตน สำหรับภูมินามการตั้งถิ่นฐานในชนบท หรือชื่อเรียกหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่าง ๆ ในชนบท ถ้าศึกษาและวิเคราะห์ที่มาของการตั้งชื่อหมู่บ้านต่าง ๆ เกือบทุกแห่งจะมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชื่อเกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อหมู่บ้านนั้น ๆ เฉพาะที่แตกต่างกันไป ชื่อเรียกหมู่บ้านนี้จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่สำคัญในการบ่งบอกและสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะการตั้งถิ่นฐานได้เป็นอย่างดี จะเป็นดัชนีที่ให้ลักษณะที่น่าสนใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐาน หรือใช้ลักษณะเกี่ยวกับภูมิประเทศในพื้นที่นั้น ๆ ได้ เพราะตามปกตินั้นการเรียกชื่อหรือตั้งชื่อสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง คนเรานั้นจะต้องตั้งชื่อแบบมีความหมายหรือมีประวัติที่มาจากชื่อหรือบ่งบอกลักษณะปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่าง ๆ ทางพื้นที่ในบริเวณนั้น ๆ เอาไว้

บุญยงค์ เกศเทศ (2536: 40 – 43) กล่าวว่า คนไทยนิยมใช้ภาษาในการตั้งชื่อต่าง ๆ โดยมุ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ยุคสมัย สังคม ค่านิยม ความเชื่อและแนวทางในการดำเนินชีวิตอยู่เสมอ ซึ่งชื่อหรือถ้อยคำภาษาดังกล่าวน่าจะเป็นลักษณะวัฒนธรรมอันเป็นภาพรวมของท้องถิ่นได้

เสน่หา บุญยรักษ์และคณะ (2542: 45) ได้อธิบายความหมายของภูมินามว่า ภูมินามวิทยาเป็นการศึกษาเกี่ยวกับชื่อบ้านเมือง สถานที่สำคัญและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่ ชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ถนน สะพาน แม่น้ำ ถ้ำ น้ำตก ฯลฯ ซึ่งเป็นนามที่เรียกขานกันมานานนับสิบปี ร้อยปี นามเหล่านั้นปรากฏ และปรุงแต่งโดยใช้ภาษาเป็นสื่อภาษา “ภูมินาม” ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงคติความเชื่อประวัติศาสตร์ สภาพสังคม ศาสนา และวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ภูมินามเป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่มนุษย์ตั้งชื่อขึ้นเพื่อใช้เรียกสถานที่ต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิต ภูมินามเป็นดัชนีที่สำคัญในการวิเคราะห์ประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐาน หรือลักษณะภูมิประเทศในพื้นที่นั้น ๆ

2) แนวทางการกำหนดภูมินาม

ไพฑูรย์ ปิยะปกรณ์ (2531: 77) กล่าวว่า ลักษณะทั่วไปที่เป็นภูมินามของหมู่บ้านในชนบทไทย ส่วนใหญ่จะตั้งเพื่อบ่งบอกลักษณะทางกายภาพของที่ตั้งถิ่นฐานในบริเวณนั้น และยังเป็นปัจจัยทางที่ตั้งของการตั้งถิ่นฐานด้วย สามารถจำแนกลักษณะที่บ่งบอกของกลุ่มชื่อทั่วไปที่สำคัญได้ดังนี้

1) แหล่งน้ำ ชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านที่บ่งบอกถึงแหล่งน้ำ ได้แก่ หนอง กุด ห้วย บาง ท่า คลอง บ่อ ชุนน้ำ วัง บึง ซับ สระ

2) ที่ดอนชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านบ่งบอกว่าเป็นที่ดอนที่มีพื้นที่สูงกว่าบริเวณรอบ ๆ ได้แก่ โนน โคน โพน เนิน ควน มอ เกาะ (ลักษณะแบบโคก)

3) ลักษณะภูมิประเทศ ชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านที่บ่งบอกถึงลักษณะภูมิประเทศที่ตั้งหมู่บ้านหรือบริเวณใกล้เคียงหมู่บ้าน ได้แก่ นา พุง เขา อ่าว หาด ดอย ภู ถ้ำ ผา

4) พืชพรรณธรรมชาติ ชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านที่บ่งบอกถึงลักษณะของพืชพรรณที่ขึ้นอยู่ในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน ได้แก่ กก ไม้ หมากรู เขวา ป่าซาง ใจต ไส้ จิ้ว กระพี้ สะเดา

5) อาชีพ ชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านที่บ่งบอกถึงลักษณะของอาชีพที่ทำของประชากร ได้แก่ นา ไร่ สวน เหมือง นอกจากนั้นบางชื่อนอกจากจะบ่งบอกอาชีพแล้วยังบ่งบอกถึงแหล่งทรัพยากรแร่ธาตุที่มีในบริเวณนั้น

6) เมืองโบราณ ชื่อทั่วไปของภูมินามหมู่บ้านบางชื่อบ่งบอกถึงชื่อของเมืองโบราณเดิมในบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน หรือที่อยู่ใกล้ ๆ กับหมู่บ้าน เช่น เมืองสรวง เมืองไพร

บุญยงค์ เกศเทศ (2536: 40- 43) กล่าวว่า การกำหนดชื่อภูมินามได้หลายลักษณะ ชื่อสถานที่ และท้องถิ่น ในประเทศไทยมักจะกำหนดชื่อตามลักษณะเฉพาะทาง ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ คตินิยม ความเชื่อและสภาพสังคมวัฒนธรรมที่แวดล้อมอยู่ ส่วนมากจะเป็นคำไทยแท้

ลักษณะชื่อที่ปรากฏ อาจจำแนกได้เป็น 7 ประเภท คือ

1) บอกลักษณะทางภูมิศาสตร์ ว่ามีสภาพอย่างไร อาจจำแนกได้เป็น 5 ลักษณะ คือ

(1.1) ประเภทแหล่งน้ำ มี หนอง ท่า บ่อ พู โป่ง ลัด อ้อม สบ แพรก แคว ซับ แก่ง โจน กุด สระ โสภ ห้วย เลิง เขื่อน คู หลุม บึง โขง สร้าง ลำ ตาด หล่ม กว๊าน ตระพังพาน ละพาน ส่นุ่น อ่าง ตะกุด ละเลิง พัง ซ้ำ

(คำ) ผาย มาบ คลอง บึง น้ำฮอง (ร่องน้ำเล็ก ๆ) เช่น หนองแก ท่าขอนยาง วังตะไคร้ กุดข้าวปุ้น สระกะเทียม สระกำแพง (ศรีสะเกษ) โสภขุ่น ห้วยซ้อง ห้วยลำแสน ห้วยแจระแม (อุบลราชธานี) เลิงจาน เขื่อนยาว คูบัว แก่งคร้อ หล่มสัก ป่อฝ้าย บุ่งคล้า โขงเจียม สร้างหมิง ลำแซะ ซ้ำแฮด ลำพลับ พลา ตาดโตน น้ำใส ฮองฮี คลองกุ่ม บึงกาฬ มาบตะโก เอน หลุมเปลือย ผายบัว เป็นต้น

(1.2) ประเภทที่สูง มี เกาะ โนน โคนก เขา มอ ดอน โพน คุย จอม ภู ผา เนิน หาด ควน เช่น เกาะคา โคนทัน โคนกรวด ดอนตูม โพนทราย โนนสามขา (ศรีสะเกษ) ภู หินร่องกล้า ผานาง จอมทอง คุยเพ็ก เนินก่อ หาดแก้ว เขาไม้แดง มอดินแดง เป็นต้น

(1.3) ประเภทป่าดง มี เหล่า ดง ป่า พง สง ไพร เช่น เหล่าจิ้ง ดง อีจาน ป่ากุง พุงโพนด สบเปลือย ไพรวัลย์ เป็นต้น

(1.4) ประเภทพื้นที่ทำกินมาหากิน มี ทุ่ง นา ไร่ สวน บาง เช่น นาข่า นาเกลือ สวนหม่อน ไร่สะท้อนบางแค บางกะปิ เป็นต้น

(1.5) ประเภทลักษณะพื้นดิน มี ลาด แห่ หิน ดอย พนม สนาม เก้ง ทุ่ง เช่น ลาดบัวขาว แห่ใต้ สนามชัย หินดั่ง หินดำ จระเข้หิน ทุ่งยั้ง เก้งเหนือ เป็นต้น

2) บอกลักษณะทางประวัติศาสตร์ อาจเป็นตำนาน นิทานพื้นบ้าน ชื่อบุคคล สถานที่ที่เคยมีความสำคัญ เช่น ออกแตก สองแคว ปราสาทสี่เหลี่ยม บ้านสองคอน กำแพงแสน ชุนหาญ บ้านตาจวน

สามพราน วังบ้านปืน สนามชัย ไร่เพนียด โพธิ์สามต้น เสือเผ่า คันธารราษฎร์ ดอนเจดีย์ เสือบอง ปะหลาน ไก่เถื่อน เมืองพล เสาชัย ก่องข้าวน้อย จอหอ ท่าพระ พันเชิง พระธาตุ ซ่อแฮ ห้วยปู่เชียง บ้านแม่หลาย

กาซ้อง บ้านอุปราช บ้านเชียงเหียน บ้านหินดั่ง บ้านแจ็ก บ้านปราสาท ทัพทัน เขาวัง บ้านธาตุ บ้านระเบิด บ้านแขก บ้านด่าน ท่าเสด็จ ตลาดหมอซิด จระเข้สามพัน หาดเจ้าสำราญ ดำเนินสะดวก โพธิ์ประทับช้าง

ชุมพล ขอนตะวัน ปักธงไชย สัตหีบ ทับลาน ถ้ำวัวแดง วารินทร์ขำราบ วานรนิवास บางขุนเทียน บางขุนพรหม ประตู่ชัย ประตู่ผี ทุ่งไชย บ้านหนองเขื่อนช้าง เป็นต้น

3) บอกลักษณะการทำมาหากิน ซึ่งอาจเป็นชื่ออาหารที่ทำ ผลไม้ พืชผัก ตลอดจนลักษณะการประกอบกิจกรรมในเชิงสร้างสรรค์ต่างๆ เช่น บ้านขนมจีน หมากแป้ง หมากเขียบ บ้านกล้วย บ้านผักหวาน บ้านบาตร บ้านหม้อ ห้างสัตว์ บ้านม่วง บ่อพลอย บ้านตาก โนนตาล ด่านเกวียน บ้านสร้างแก้ว

บ้านสร้างหมิง บางกะปิ แปรริ้ว บ้านหมี่ สะพานถ่าน ตีทอง ดินสอ เป็นต้น

4) บอกลักษณะธรรมชาติ หมายถึงลักษณะสภาพธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏในท้องถิ่นต่าง ๆ เช่น บกซี้ยาง ร่องน้ำคำ เขาย้อย บ้านไผ่ หนองหญ้าปล้อง สามร้อยยอด ท่าประตู่ บ่อตะกั่ว เขาสมิง ร่องระกำ กระจโทก วังบัว ตะพานหิน เป็นต้น

5) บอกลักษณะสิ่งก่อสร้าง หรือบ่งบอกที่ตั้ง ทิศทาง ศาลากู่ หอปราสาท โรง ห้องสำนัก ตลาด คຸ້ມ เช่น หัวขัว หัวโสด หัวดง หัวนาคำ หัวฝาย หัวหนอง ศาลาทอง หอกลองทับม้า คຸ້ມสังข์ คຸ້ມใต้ ตลาดม่วง กຸ້ນ้อย โรงบมี เป็นต้น

6) บอกชื่อพืชและสัตว์หรือเกี่ยวกับพืชและสัตว์ เช่น บ้านกอก บ้านชี้เหล็ก ขามเรียง มะกอก ผักหวาน ผักแว่น สำโรง มะค่า ฝៃ อ้อยช้าง ผัดหนอง เปลือย เขวา บางม่วง จิว ตำแย เสือโก้ นกกระโดก ปลาบู่ หัวเสือ หัวช้าง หัวลิง เป็นต้น

7) บอกลักษณะความเชื่อและค่านิยมชื่อลักษณะนี้จะสื่อความหมายถึงความสามัคคี ความมุ่งมั่น ความสุข ความเจริญ ความมีโชค หรือความปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บทั้งปวง ซึ่งถือเป็นมงคลนาม เช่น บ้านร่วมใจ โชคชัย ศรีสว่าง บ้านใหม่ไทยเจริญ อุดมสิน บ้านนาดีหนองเจริญ ท่างาม ห้างฉัตร กุมภวาปี แสนสุข หลุมเงิน สว่างแดนดิน เป็นต้น

เสนาหา บุญยรักษ์ และทิพย์สุตา นัยทรัพย์ (2542) ได้ศึกษาภูมินามจังหวัดพิษณุโลก ได้แยกประเภทของภูมินามออกเป็น 13 ประเภทดังนี้

- 1) ตั้งตามพันธุ์ไม้ เช่น บ้านยางประดา (มีต้นยาง) บ้านต้นหว้า (มีต้นหว้า) บ้านดงสมอ (มีต้นสมอ) บ้านไผ่ล้อม (มีต้นไผ่) เป็นต้น
- 2) ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศเช่น บ้านคຸ້ງวาริ (ส่วนเว้าโค้งเข้าไปของฝั่งน้ำ) ดินทอง (ดินมีสีแดง) เป็นต้น
- 3) ตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม เช่น บ้านน้ำอับ (บริเวณที่ตั้งบ้านมีพื้นที่ต่ำ ฝนตกน้ำขัง มีต้นไม้หนาทึบ มีกลิ่นเหม็นอับ อากาศถ่ายเทไม่สะดวก) บ้านปากลาด (เป็นบึงมีทางลาดยาวลงไปยังลำคลอง) เป็นต้น
- 4) ตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน นิทาน เช่น บ้านพลายชุมพล (เป็นที่พักของช้างพลาย เมื่อมีการยกทัพมาก็แวะ) บ้านตาปะขาวหาย (เมื่อครั้งที่มีการหล่อพระพุทธรูปชินราชมีชีปะขาวมาช่วยเททองหล่อจนสำเร็จ และเดินลับหายไปในหมู่บ้าน) เป็นต้น
- 5) ตั้งตามประวัติศาสตร์บอกเล่าหรือประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เช่น บ้านโคกช้าง (เคยเป็นที่พักของช้างสมเด็จพระนเรศวร) บ้านกรุงกรัก (เชื้อพระวงศ์กษัตริย์สุโขทัยมาชองสุ่มไพร่พล) บ้านหมั่นแสวง (ตั้งขึ้นเพื่อเป็นเกียรติแก่ พลฯ วิมล หมั่นแสวง ซึ่งเสียชีวิตในสมรภูมิบ้านร่มเกล้า) เป็นต้น
- 6) ตั้งนามเหตุการณ์ในขณะแรกตั้งหมู่บ้าน เช่น บ้านชอง (มีโจรมาชองสุ่มกำลัง) บ้านทับยายเชียง (บริเวณที่บ้านพังลงมาทับยายเชียงตาย) เป็นต้น
- 7) ตั้งตามบุคคลสำคัญหรือผู้ก่อตั้ง เช่น บ้านศรีเจริญ (นางเจริญเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านเป็นคนแรก) บ้านคลองตาคง (ตาคงเป็นผู้ขุดคลอง) เป็นต้น

- 8) ตั้งตามชื่อสัตว์ที่มีความเกี่ยวข้อง เช่น บ้านหนองเต่า (มีเต่ามาก) บ้านปลักแรด (มีแรดมาก) บ้านวังปลาตุก (มีปลาตุกมาก) เป็นต้น
- 9) ตั้งตามลักษณะการประกอบอาชีพ เช่น บ้านหนองถ่าน (มีอาชีพเผาถ่าน) เป็นต้น
- 10) ตั้งตามความเชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคล เช่น บ้านทรัพย์เจริญ (มีทรัพย์สมบัติมากมาย) บ้านไร่พัฒนา (จะมีความเจริญรุ่งเรืองมากขึ้นกว่าเดิม) เป็นต้น
- 11) ตั้งตามอาณาเขตของสถานที่ เช่น บ้านท้ายยาง (บ้านตั้งอยู่ท้ายต้นยาง) บ้านใหม่ใต้ (บ้านตั้งใหม่อยู่ทางทิศใต้) เป็นต้น
- 12) ตั้งตามเสียงของคำเดิมที่เพี้ยนไป เช่น บ้านท่าทอง เดิมชื่อ บ้านลำทอง บ้านปากคลอง เดิมชื่อ บ้านป่าคลอง
- 13) ตั้งนามด้วยสาเหตุอื่น ๆ เช่น บ้านหนองเขาควาย (ควายขวิดพื้นดินจนกลายเป็นหนองน้ำ) บ้านวังตาบัว (มีวังน้ำลึกหน้าบ้านตาบัว) เป็นต้น

ธวัช ปุณโณทก (2532) ให้ความหมายว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการปรับเปลี่ยนแบบแผนดำเนินชีวิตของบุคคลซึ่งอาศัยอยู่ในท้องถิ่นให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขหรือสามารถแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตของคนให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปแต่ละยุคสมัย

สรุปได้ว่า การกำหนดภูมินาม ภาษาที่ใช้กำหนดเป็นชื่อสถานที่สะท้อนให้เห็นลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมไม่ด้านใดก็ด้านหนึ่งเสมอ ซึ่งจำเป็นต้องศึกษาในรายละเอียดเรื่องความหมายของคำ เรื่องประวัติความเป็นมา ลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะทางกายภาพ สะท้อนสภาพสังคม และการทำมาหากิน การดำเนินวิถีชีวิตของชนพื้นเมือง ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียม จารีต ประเพณี และวัฒนธรรม

4.1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอำเภอกำแพงแสน

ผู้ศึกษาได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

กำแพงแสนเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดนครปฐมมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบและที่ราบลุ่ม บางครั้งมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน บางตำบลมีคลองจำนวนมาก ทั้งคลองชลประทานขนาดใหญ่และเล็ก รวมทั้งคลองที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ทำให้มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี มีการตั้งบ้านเรือนแบบกระจายตามที่ดินทำกินของตนเอง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ มีธุรกิจส่วนตัวบ้าง เช่น อู่ซ่อมรถยนต์ ปั้มน้ำมัน ร้านค้า ร้านอาหาร โรงงานอุตสาหกรรม และโรงสีข้าว

การปกครองเป็นการปกครองร่วมกันระหว่างอำเภอและการปกครองส่วนท้องถิ่นคือองค์การบริหารส่วนตำบล โดยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 15 ตำบล ดังนี้

1. ตำบลทุ่งกระพังโหม
2. ตำบลกระต๊อบ
3. ตำบลทุ่งลูกนก
4. ตำบลห้วยขวาง
5. ตำบลทุ่งขวาง
6. ตำบลสระสีมุ่ม
7. ตำบลทุ่งบัว
8. ตำบลดอนข่อย
9. ตำบลสระพัฒนา
10. ตำบลห้วยหมอนทอง
11. ตำบลห้วยม่วง
12. ตำบลกำแพงแสน
13. ตำบลรางพิบูล
14. ตำบลหนองกระทุ่ม
15. ตำบลวังน้ำเขียว

อำเภอประกอบด้วยตำบลและหมู่บ้านอีกเป็นจำนวนมากซึ่งชื่อหมู่บ้านในแต่ละตำบลมีความน่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะสะท้อนความเป็นมาและลักษณะเด่นของตำบลและหมู่บ้านแต่ละแห่งหลายประการ

การรู้ที่มาของชื่อดังกล่าวหรือที่เรียกว่า ภูมินามจะทำให้รู้จักหมู่บ้านและตำบลได้อย่างลึกซึ้งและทำให้เกิดความภาคภูมิใจและสำนึกรักหมู่บ้านของตนเพื่อเล่าสู่ชนรุ่นหลังได้อย่างภาคภูมิใจ ซึ่งรายละเอียดของภูมินามแต่ละหมู่บ้านจะมีการจัดกลุ่มเป็น 7 กลุ่มโดยใช้แนวการตั้งภูมินามตามที่ เสน่หา บุญรัตน์และทิพย์สุดา นัยทรัพย์ (2542) ได้แก่

1. ภูมินามตั้งตามพื้นที่และสภาพแวดล้อม
2. ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้
3. ภูมินามตั้งตามพื้นที่และพันธุ์ไม้
4. ภูมินามตั้งตามชื่อสัตว์ที่เกี่ยวข้อง
5. ภูมินามตั้งตามสภาพแวดล้อมและชื่อสัตว์ที่เกี่ยวข้อง
6. ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน และนิทาน
7. ภูมินามตั้งตามบุคคลสำคัญหรือผู้ก่อตั้ง

จะเห็นได้ว่า ภูมินามของหมู่บ้านในอำเภอกำแพงแสน มีความน่าสนใจอย่างยิ่ง ผู้ศึกษาจึง ได้นำมาเป็นเนื้อหาในหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ชัชวาล สิงหาทอง (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอด่านช้างสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามอำเภอด่านช้าง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าคุณภาพด้านการสร้างหนังสือมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 0.66 -1.0 และนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการสร้างหนังสือมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 0.66 – 1.0

สุรตนา พันธุ์พิธ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามตำบลในจังหวัดชัยนาทโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามตำบลในจังหวัดชัยนาทสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดชัยนาท และเพื่อตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ผลการศึกษาพบว่า การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ด้านการจัดรูปแบบ ด้านการพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษามีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.75 – 1.00 และค่าดัชนีความสอดคล้องโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.96 การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เรียน 10 คน ด้านรูปแบบและการพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.75 -1.00 และมีค่าความสอดคล้องโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.98 สรุปว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ขวัญใจ เลิศฤทธิ์วิมานแมน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอพระประแดง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ และตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ผลการศึกษาพบว่าหนังสือที่สร้างขึ้นมีรูปแบบขนาด 18.5 x 26 เซนติเมตร ความยาว 79 หน้า เนื้อหาของหนังสือประกอบด้วย ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอพระประแดง ภูมินามตำบลตลาด ภูมินามตำบลบางพิง ภูมินามตำบลทรงคะนอง ภูมินามตำบลบางครุ และตำบลบางหญ้าแพรก และการวิเคราะห์ภูมินามหมู่บ้านชาวมอญในอำเภอพระประแดงและการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่ามีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด

4.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมินาม

ผู้ศึกษาได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภูมินามมีดังนี้
 ไพพรรณ อินทนิล (2534) ได้ศึกษาประวัติชื่อ อำเภอ ตำบล และ
 หมู่บ้าน จังหวัดชลบุรี เพื่อรวบรวมประวัติชื่อ อำเภอ ตำบล และหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรี
 ผลการศึกษาปรากฏว่าในจังหวัดชลบุรีมีชื่อ อำเภอ ตำบล และหมู่บ้านจำนวน 816 ชื่อ สามารถ
 จำแนกได้ 11 ประเภท คือ ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิศาสตร์ 438 ชื่อ ตั้งชื่อเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
 69 ชื่อ ตั้งชื่อตามตำแหน่งที่ตั้ง 60 ชื่อ ตั้งชื่อตามพันธุ์ไม้ท้องถิ่น 56 ชื่อ ตั้งชื่อตาม
 ทรัพยากรธรรมชาติ 48 ชื่อ ตั้งชื่อตามตำนาน นิทาน 46 ชื่อ ตั้งชื่อตามสิ่งก่อสร้างและสถานที่ 33 ชื่อ
 ตั้งชื่อตามชื่อบุคคล 18 ชื่อ ตั้งชื่อตาม ศาสนสถานและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ 16 ชื่อ ตั้งชื่อตามชื่อสัตว์ 12 ชื่อ
 และตั้งชื่ออื่น ๆ 33 ชื่อ นอกจากนี้ยังพบว่ามีชื่อหมู่บ้าน 45 ชื่อที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งสาเหตุที่
 เปลี่ยนเพื่อต้องการความหมายที่เป็นสิริมงคล 8 ชื่อ เข้าใจผิดทำให้เรียกชื่อผิด สะกดผิด 16 ชื่อ เกิด
 การร่อนเสียงหรือกลายเสียง 13 ชื่อ มีเหตุการณ์ ตำนานเกิดขึ้นใหม่ 7 ชื่อ และต้องการแก้ไขให้
 ถูกต้อง 1 ชื่อ

เสน่หา บุญรักษ์และทิพย์สุตา นัยทรัพย์ (2542) ได้ศึกษาภูมินามจังหวัด
 พิษณุโลก เป็นการศึกษาประวัติความเป็นมาของชื่อสถานที่ต่าง ๆ ทั้งภูเขา แม่น้ำ หมู่บ้าน ตำบล
 อำเภอ และจังหวัดในจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ เช่น พงศาวดาร
 เอกสารราชการ หลักศิลาจารึก และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้รู้เรื่องราวของท้องถิ่นนั้น ๆ และผู้ร่วม
 อยู่ในเหตุการณ์แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ถึงที่มาของนามนั้น ๆ ผลการศึกษาได้แยกประเภทของ
 ภูมินามออกเป็น 13 ประเภท

จารุรัตน์ คุ่มรักษ์ (2548) ได้ศึกษาวิเคราะห์ภูมินามของหมู่บ้านและตำบล
 ในอำเภอพุนพินจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้ง 99 ภูมินาม มีประวัติความเป็นมายาวนานและมีการ
 เปลี่ยนแปลงภูมินามไปตามยุคสมัย จึงทำให้ภูมินามของหมู่บ้านเปลี่ยนแปลงไปด้วย ซึ่งการ
 เปลี่ยนแปลงภูมินามครั้งสุดท้ายหรือภูมินามที่ใช้ในปัจจุบันพบว่าได้แสดงความหมายต่าง ๆ 12
 ลักษณะคือ แสดงความหมายถึงพันธุ์ไม้ท้องถิ่น จำนวน 28 ชื่อ แสดงความหมายถึงลักษณะทาง
 ภูมิศาสตร์จำนวน 26 ชื่อ แสดงความหมายถึงเหตุการณ์ ตำนาน นิทานในท้องถิ่น จำนวน 9 ชื่อ
 แสดงความหมายถึงทิศทางและลักษณะของพื้นที่ จำนวน 8 ชื่อ แสดงความหมายถึงบุคคลและ
 นามสกุล จำนวน 6 ชื่อ แสดงความหมายถึงสิ่งก่อสร้าง จำนวน 5 ชื่อ แสดงความหมายถึง
 ทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 4 ชื่อ แสดงความหมายถึง ศาสนสถาน จำนวน 3 ชื่อ แสดงความ
 หมายถึงการประกอบอาชีพ จำนวน 3 ชื่อ แสดงความหมายถึง สัตว์จำนวน 3 ชื่อ แสดงความ
 หมายถึงความเป็นสิริมงคล จำนวน 2 ชื่อ แสดงความหมายถึงสิ่งอื่น ๆ จำนวน 2 ชื่อ

พระมหาสุวรรณ เกษจันท์ (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ ภูมินามของวัดในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา และความหมายของภูมินามของวัดในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลเอกสารและข้อมูลสนามที่ผู้ศึกษารวบรวมด้วยตนเอง ซึ่งใช้วิทยากรในท้องถิ่นจำนวน 47 คน และเสนอผลการศึกษาโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า ในเขตพระนคร กรุงเทพมหานครมีวัดทั้งสิ้นจำนวน 24 จำแนกเป็นวัดในพุทธศาสนานิกายเถรวาท (วัดไทย) จำนวน 22 วัด วัดในพุทธศาสนานิกายมหายาน (วัดจีน) และวัดในศาสนาซิกข์อย่างละ 1 วัด แต่ละวัดมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานและมีการเปลี่ยนแปลงภูมินามไปตามสภาพแวดล้อมหรือเหตุการณ์ ตามยุคสมัย ทำให้มีจำนวนเรื่องราวอันเป็นประวัติความเป็นมาของภูมินามจำนวน 54 เรื่องซึ่งมีประเด็นอันเป็นที่มาของการตั้งภูมินาม 8 ประเด็น ตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

- 1) บุคคล สกฤ และบรรดาศักดิ์
- 2) ศาสนสถานและสิ่งศักดิ์สิทธิ์
- 3) พรรณไม้ในท้องถิ่น
- 4) เหตุการณ์ ตำนาน นิทานในท้องถิ่น
- 5) ลักษณะภูมิศาสตร์
- 6) สิ่งก่อสร้าง และสถานที่ในท้องถิ่น
- 7) การประกอบอาชีพและเครื่องมือ และ
- 8) ตำแหน่งที่ตั้งในด้านความหมายของภูมินาม

พบว่า ความหมายของภูมินามทั้ง 24 วัดที่ใช้อยู่ในปัจจุบันแสดงความหมายใน 3 ลักษณะตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) แสดงความหมายถึง บุคคล สกฤ และบรรดาศักดิ์ 2) แสดงความหมายถึง ศาสนสถานและสิ่งศักดิ์สิทธิ์และ 3) แสดงความหมายถึงเหตุการณ์ ตำนาน นิทานในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังพบว่าบางวัดมีคำบอกชั้นและชนิดของวัดว่า วรวิหาร ราชวรวิหาร ราชวรมหาวิหาร และบางวัดไม่มี ซึ่งการมีไม่มีคำบอกชั้นและชนิดของวัดจะแสดงความหมายที่แตกต่างกัน

จิรัฐิ เจริญราษฎร์ (2552) ได้ศึกษาเรื่องภูมินามท้องถิ่นเมืองนครปฐม ซึ่งมีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ของจังหวัดนครปฐม และจากเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 1,382 ชื่อ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาของภูมินามท้องถิ่นต่าง ๆ ในจังหวัดนครปฐมและวิเคราะห์ที่มาและจัดหมวดหมู่ที่มาของภูมินามต่าง ๆ เหล่านั้น ผลการวิจัยพบว่า ภูมินามท้องถิ่นเมืองนครปฐมมีที่มาจากสาเหตุต่าง ๆ กันตามลักษณะเด่นหรือสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น ดังนี้ 1. มาจากสภาพทางภูมิศาสตร์ 2. มาจากประวัติศาสตร์ 3. มาจากพรรณไม้ 4. มาจากพันธุ์สัตว์ 5. จากชื่อบุคคล 6. มาจากการประกอบอาชีพของคนในชุมชน 7. มาจากกิจกรรมที่มีอยู่ในชุมชน 8. มาจากการเปลี่ยนแปลงทางภาษา 9. มาจากตำนานหรือเรื่องเล่า 10. มาจากสิ่งก่อสร้างในชุมชน

5. แนวทางการสร้างหนังสือ

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

5.1 กำหนดลักษณะของหนังสือ

หนังสือที่สร้างขึ้น คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีลักษณะเสริมทักษะการอ่านเพื่อให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ของภูมินามอำเภอกำแพงแสน เพื่อเป็นการสร้างความรู้สึกรักภูมิใจในท้องถิ่นของตนและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน

5.2 การสร้างและพัฒนาหนังสือ

การสร้างและพัฒนาหนังสือมี 3 ขั้นตอนคือ ขั้นสร้างโครงร่างเนื้อหาและปรับปรุงโครงร่างเนื้อหาตามความเห็นชอบของผู้ทรงคุณวุฒิ ขั้นสร้างหนังสือและปรับปรุงคุณภาพของหนังสือตามความเห็นชอบของผู้เชี่ยวชาญ ขั้นตรวจสอบคุณภาพในด้านรูปลักษณ์โดยนำมาให้นักเรียนอ่านแล้วเก็บข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.2.1 การสร้างหนังสือ

1) ศึกษาหลักสูตร ในการศึกษาหลักสูตรได้พิจารณาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือดังนี้

มาตรฐานการเรียนรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท. 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

2) ศึกษาข้อเท็จจริงด้านเนื้อหา เรื่องเกี่ยวกับการตั้งชื่อหมู่บ้านโดยการสัมภาษณ์ผู้ที่ทรงคุณวุฒิและศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์ / สังเคราะห์ เรียบเรียงจัดลำดับ โครงร่างของเนื้อหา โดยกำหนดจุดมุ่งหมายในการนำเสนอเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมินามอำเภอกำแพงแสน

3) ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ตำรา แนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือให้มีคุณภาพ

4) กำหนดโครงสร้างของหนังสือ โครงสร้างของหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องภูมินามอำเภอกำแพงแสน โดยนำผลการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรและข้อมูลของอำเภอกำแพงแสนมาเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหนังสือดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของหนังสือ คือ

(1) เพื่อให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับสภาพโดยทั่วไปของอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมในด้านต่าง ๆ

(2) เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

(3) เพื่อให้นักเรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

(4) เพื่อให้นักเรียนมีความเพลิดเพลิน มีทักษะการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน

จากวัตถุประสงค์ของหนังสือนำมาเป็นแนวทางในการเขียน โครงร่างเนื้อหาสาระ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 9 บท โดยยึดตามเอกสารเนื้อหาตามลำดับก่อนหลังได้เป็นดังนี้

บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับอำเภอกำแพงแสน

บทที่ 2 ภูมินามในตำบลทุ่งกระพังโหมและตำบลทุ่งบัว

บทที่ 3 ภูมินามในตำบลวังน้ำเขียวและตำบลดอนข่อย

บทที่ 4 ภูมินามในตำบลห้วยหมอนทอง ตำบลห้วยขวาง และตำบลห้วยม่วง

บทที่ 5 ภูมินามในตำบลกำแพงแสนและตำบลกระตีบ

บทที่ 6 ภูมินามในตำบลสระสีมูมและตำบลสระพัฒนา

บทที่ 7 ภูมินามในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลทุ่งขวาง

บทที่ 8 ภูมินามในตำบลรางพิบูลและตำบลหนองกระทุ่ม

บทที่ 9 สรุปผลการศึกษาภูมินามในตำบลกำแพงแสน

5.2.2 การปรับปรุงคุณภาพของหนังสือ

การปรับปรุงคุณภาพของหนังสือที่สร้างขึ้นมีกระบวนการดังต่อไปนี้

1) สร้างแบบสอบถาม เพื่อประเมินคุณภาพหนังสือ โดยนำแบบสอบถามของ ชัชวาล สิงหาทอง มาปรับปรุงจัดทำเป็นแบบประเมิน 3 ชุด

ชุดที่ 1 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของโครงร่างขอบข่ายเนื้อหา เป็นแบบการตรวจสอบหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ชุดที่ 2 สำหรับผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของหนังสือ เป็นแบบการตรวจสอบหาดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)

ชุดที่ 3 สำหรับนักเรียนประเมินหนังสือ เป็นแบบการตรวจสอบหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ในเรื่องภูมินามอำเภอกำแพงแสน จำนวน 3 คนพิจารณาขอบข่ายความถูกต้องของโครงร่างเนื้อหาโดยรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ขอบข่ายโครงร่างเนื้อหาที่มีความถูกต้องชัดเจน หัวข้อเรื่องและเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กัน เนื้อหาที่มีความเหมาะสมให้ความรู้ได้ครอบคลุมกับชื่อเรื่อง บางหมู่บ้านต้องถามผู้รู้เพิ่มเติม หัวเรื่องแบ่งได้น่าสนใจ และครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับภูมินามกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมโดยมีค่า IOC เท่ากับ 1 หมายความว่าสามารถนำไปดำเนินการสร้างหนังสือต่อไปได้

3) นำโครงร่างมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อจัดทำเป็นหนังสือ

4) ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านภาษาไทยและผู้เชี่ยวชาญในด้านการวัดผลประเมินผลจำนวน 3 คนพิจารณาประเมินคุณภาพของหนังสือพร้อมข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหนังสือในด้านต่าง ๆ ผลปรากฏดังนี้

(4.1) ด้านการจัดทำรูปเล่ม ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วนตามประเภทของหนังสือ ขนาดของเล่มมีจำนวนหน้ามากเกินไป การออกแบบปกน่าสนใจ ขนาดตัวอักษรเหมาะกับผู้อ่าน และการพิมพ์ตัวสะกด การันต์ถูกต้อง ตามหลักภาษาไทย

(4.2) ด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนเหมาะสม การจัดลำดับเนื้อหาแต่ละเรื่องเหมาะสม เรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา ความยาวของเนื้อหาในแต่ละตอนเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน เนื้อหาเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้อ่าน

(4.3) ด้านภาพประกอบ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสมกับหนังสือ ภาพประกอบมีความชัดเจนน่าสนใจ ขนาดของภาพเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น และจำนวนภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา

(4.4) ด้านการใช้ภาษา ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า การใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การใช้ภาษาในเรื่องการใช้ส่วนขยายยังขาดความเป็นเหตุเป็นผล เขียนซ้ำคำ และใช้คำเกินความจำเป็น

(4.5) ด้านคุณประโยชน์ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า เนื้อหาสามารถสร้างความเข้าใจในที่มาของชื่อหมู่บ้านได้ดีมาก ได้แนวทางในการอนุรักษ์ สืบสานท้องถิ่นให้สามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

(4.6) นำโครงร่างมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อจัดทำเป็นหนังสือ

5) การตรวจคุณภาพของหนังสือกับนักเรียนจำนวน 10 คน โดยนำหนังสือที่ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญและแก้ไขปรับปรุงแล้วมาให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 คน อ่านแล้วประเมินตามแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลได้ดังนี้

(5.1) ด้านรูปเล่มและการพิมพ์ โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการออกแบบปกน่าสนใจ ขนาดของหนังสือและตัวอักษรมีความเหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$)

(5.2) ด้านเนื้อหา โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นด้านเนื้อหาที่มีความเหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) ให้ความรู้เรื่องสถานที่ น่าอ่านน่าสนใจ ทำให้รู้เกี่ยวกับความเป็นมาของภูมินามหมู่บ้านในตำบลต่าง ๆ ของอำเภอกำแพงแสน แล้วเกิดความภูมิใจในท้องถิ่น สามารถนำความรู้ไปเล่าให้ผู้อื่นฟังได้

(5.3) ด้านการใช้ภาษา โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นการใช้ภาษาที่มีความเหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) ภาษาเข้าใจง่าย อ่านแล้วสนุก การใช้ถ้อยคำสละสลวย อ่านแล้วทำให้สามารถยึดเป็นต้นแบบในการเขียนหนังสือ

(5.4) ด้านภาพประกอบ โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นภาพประกอบมีความเหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) ทำให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น ทำให้น่าอ่านเป็นภาพที่มีอยู่จริงในอำเภอกำแพงแสน ภาพประกอบตรงกับเนื้อหา มีเพียงบางภาพยังไม่ชัดเจน

(5.5) ด้านคุณประโยชน์ที่ได้รับจากหนังสือโดยภาพรวม นักเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นความเหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) ได้รับความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของหมู่บ้านในตำบลต่าง ๆ ของอำเภอกำแพงแสน ทำให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เมื่อได้อ่านแล้วทำให้อยากทราบภูมินามของหมู่บ้านในอำเภอที่ตนเองอาศัยอยู่เพิ่มมากขึ้น สร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน

6) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพหนังสือมีดังนี้

1) โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ คือ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง หรือ ค่า IOC โดยใช้สูตรการคำนวณดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ คือ ผลรวมระดับความคิดเห็น

R คือ คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้เชี่ยวชาญ

2) โดยนักเรียน คือ การหาค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. ใช้สูตรการคำนวณดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{\sum f}$$

\bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยเฉลี่ยระดับความคิดเห็น

f แทน จำนวนนักเรียนที่แสดงความคิดเห็น

X แทน ระดับความคิดเห็นของนักเรียน

$\sum fx$ แทน ผลคูณของจำนวนนักเรียนที่แสดงความคิดเห็นกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนรวมกัน

$\sum f$ แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่แสดงความคิดเห็น

เกณฑ์ที่ใช้วัดคุณภาพด้านความพึงพอใจโดยนักเรียน คือ

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 คุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 คุณภาพอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.51 คุณภาพอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 คุณภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

$$\text{สูตร S.D.} = \sqrt{\frac{\sum f(X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum f$ แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่แสดงความคิดเห็น

$(X - \bar{X})^2$ แทน ระดับความคิดเห็นลบด้วยค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นยกกำลังสอง

X แทน ระดับความคิดเห็น

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น

N แทน จำนวนนักเรียน

1 แทน ค่าที่ไม่ลำเอียง (Unbiased)

S.D. สูง ๆ แสดงว่าข้อมูลนั้นมีลักษณะการกระจายมาก / มีความแตกต่างกันมากทางความคิดเห็น

S.D. ต่ำ ๆ แสดงว่าข้อมูลนั้นมีลักษณะกระจายน้อย / มีความแตกต่างกันน้อยทางความคิด

การหาค่าความเที่ยงตรง คือ การหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC : Index of item objective congruence) โดยให้

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปในการตรวจสอบ โดยใช้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อความ ดังนี้

- ให้คะแนน + 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อความวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจข้อความวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- ให้คะแนน - 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อความวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

5.3 แนวทางการใช้หนังสือ

5.3.1 ความรู้พื้นฐานของผู้เรียน

ในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้

5.3.2 กิจกรรมการใช้หนังสือ

ในการใช้หนังสือ ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) อ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 2) ทำกิจกรรมท้ายบทหรือท้ายเรื่อง
- 3) ประเมินผลเบื้องต้น เพื่อตรวจสอบความรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยตรวจสอบจากการทำกิจกรรมที่ระบุไว้ท้ายเรื่องของแต่ละบท

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 ทำให้มีหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
- 6.2 ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และทำให้มีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้น
- 6.3 เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน
- 6.4 เป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับครูผู้สอนในชั้นอื่นเพื่อส่งเสริมการอ่าน

บทที่ 2
หนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

ภูมินามกำแพงแสน

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

คำนำ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมิอนามกำแพงแสน จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อพัฒนาการอ่านโดยนำชื่อของหมู่บ้านต่าง ๆ ที่มีชื่อน่าสนใจและมีที่มาแตกต่างกัน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน

หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวม เรียบเรียงสาระสำคัญโดยสังเขปเกี่ยวกับภูมิอนามหมู่บ้านในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยกล่าวถึงความเป็นมาของชื่ออำเภอกำแพงแสนและมูลเหตุของการตั้งชื่อหมู่บ้านในตำบลต่าง ๆ ของอำเภอกำแพงแสน เนื้อหาทุกตอนได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน อบต. ผู้รู้ในหมู่บ้าน รวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอกำแพงแสน แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่เพื่อให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ รศ. ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี ตลอดเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลและเรียบเรียงจนเป็นรูปเล่มตลอดจน ผู้ที่ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือ ให้ข้อมูล รวมทั้งการถ่ายภาพ ในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะให้ประโยชน์เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและมูลเหตุของการตั้งชื่อหมู่บ้านต่าง ๆ ในตำบลของอำเภอกำแพงแสนและความรู้แก่นักเรียนและผู้สนใจต่อไป

ศมลชนก โคตรมุงคุณ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 อดีตและปัจจุบันของอำเภอกำแพงแสน	4
บทที่ 2 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งกระพังโหมและตำบลทุ่งบัว	8
บทที่ 3 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลวังน้ำเขียวและตำบลดอนข่อย	19
บทที่ 4 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลห้วยหมอนทอง ตำบลห้วยขวาง และตำบลห้วยม่วง	28
บทที่ 5 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลกำแพงแสนและตำบลกระต๊อบ	41
บทที่ 6 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลสระสีมูมและตำบลสระพัฒนา	47
บทที่ 7 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลทุ่งขวาง	57
บทที่ 8 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลรางพิบูลและตำบลหนองกระทุ่ม	65
บทที่ 9 สรุปผลการศึกษาภูมินามในอำเภอกำแพงแสน	72
อ้างอิง	

บทที่ 1 อดีตและปัจจุบันของอำเภอกำแพงแสน

อำเภอกำแพงแสนเป็นอำเภอที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง มีประวัติความเป็นมายาวนาน และในปัจจุบันก็มีจุดเด่นที่น่าสนใจหลายประการ ในที่นี้ขอกล่าวถึงอำเภอกำแพงแสนในปัจจุบันซึ่งมีรายละเอียดที่น่าสนใจดังนี้

1. กำแพงแสนในอดีต

กำแพงแสนเป็นชื่ออำเภอหนึ่งของจังหวัดนครปฐมจากตำนานที่เล่าว่า พระธิดาของเจ้าเมืองไตรตรังษยทรงครุฑและประสูติพระกุมารโดยไม่ทราบว่าเป็นบิดา จึงมีการเสี่ยงทายว่า ถ้าใครเป็นบิดาให้พระกุมารรับของจากผู้นั้นปรากฏว่าพระกุมารรับก้อนข้าวเย็นจากนายแสนปม พระเจ้าไตรตรังษยทรงกริ้วจึงขับไล่ออกจากเมือง นายแสนปมพานางกับพระกุมารมาสร้างเมืองใหม่ขึ้น เมืองใหม่นี้เดิมชื่อเมืองเทพนครหรือเทพนครศิรีไชย นายแสนปมคือท้าวแสนปมหรือมีชื่อว่าเจ้าศิริไชย เชียงแสน แล้วเรียกชื่อเมืองเทพนครเสียใหม่ว่า เมืองกำแพงแสน คาดว่าคงสร้างมาตั้งแต่ พ.ศ. 1826 เจ้าศิริไชยเชียงแสนครองราชย์ได้ 25 ปี ก็สวรรคต ชาวเมืองจึงได้อัญเชิญพระเจ้าอุทองหรือเจ้ารามราชโอรสขึ้นครองเมืองโดยทรงพระนามว่า สมเด็จพระรามาริบัติ อุทอง ต่อมาพระองค์ทรงสร้างเมืองใหม่ทำให้กำแพงแสนเป็นเมืองร้าง ปัจจุบันยังมีซากกำแพงดินปรากฏอยู่ และภายในบริเวณเมืองเก่ากำแพงแสนนี้ มีการขุดพบเศษหม้อ ไหดิน สมัยทวารวดีอยู่ด้วย ห่างจากกำแพงเมืองออกไปพบพระพุทธรูปเก่าแก่หลายองค์ กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเมืองเก่ากำแพงแสนเป็นโบราณสถาน ปัจจุบันนี้ตรงบริเวณเมืองเก่ากำแพงแสนเป็นที่ตั้งของค่ายลูกเสือของเขตการศึกษา 1 และของจังหวัดนครปฐมเรียกกันว่า ค่ายลูกเสือเมืองกำแพงแสนตั้งอยู่ในตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสนจังหวัดนครปฐม เมืองโบราณแห่งนี้ มีพื้นที่ประมาณ 314 ไร่ แผนผังของเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมมุมมน มีคันดินและคูน้ำล้อมรอบ 1 ชั้นซึ่งกว้างประมาณ 30 เมตร กำแพงเมืองสูงประมาณ 4 เมตร มีช่องว่างระหว่างกำแพงซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นประตูเมืองด้านละ 2 ช่อง รวมเป็น 8 ช่อง แผนผังของเมืองนี้เมื่อลากเส้นทแยงจากด้านตะวันตกถึงตะวันออก และมุมด้านเหนือมุมใต้ เส้นจะตัดกันเกือบจะพอดีที่ใจกลางเมือง ทำให้สันนิษฐานว่าในการสร้างคูน้ำคันดินรอบเมืองนี้ อาจจะมีการวางแผนและการรังวัดพื้นที่เป็นอย่างดี ลักษณะภูมิประเทศทั่วไปของเมืองโบราณกำแพงแสนที่ราบ ตั้งอยู่บนฝั่งใต้ของลำน้ำห้วยยาง หรือคลองท่าสาร – บางปลา ซึ่งไหลมาจากทิศตะวันตกของแม่น้ำแม่กลอง ที่บ้านท่าเรือ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ไหลผ่านตัวเมืองโบราณทางทิศเหนืออ้อมผ่านไปทางทิศตะวันออกสู่แม่น้ำท่าจีน

บริเวณเมืองเก่ากำแพงแสน ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ตั้งของค่ายลูกเสือกำแพงแสน
อยู่บริเวณ ตำบลทุ่งขวาง

ภาพทางเข้าเมืองโบราณกำแพงแสนด้านทิศตะวันออก ปัจจุบันใช้เป็นค่ายลูกเสือ

2. กำแพงแสนในปัจจุบัน

กำแพงแสนเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดนครปฐมมีอาณาเขตติดกับจังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ ที่ราบลุ่ม บางครั้งมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน บางตำบลมีลำคลองจำนวนมาก ทั้งคลองชลประทานขนาดใหญ่และเล็กรวมทั้งคลองที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ทำให้มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี มีการตั้งบ้านเรือนแบบกระจาย คือตามที่ดินทำกินของตนเอง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ มีธุรกิจส่วนตัวบ้าง เช่น อยู่ซ่อมรถยนต์ ปั่นน้ำมัน ร้านค้า ร้านอาหาร โรงงานอุตสาหกรรม และโรงสีข้าว

การปกครองเป็นการปกครองร่วมกันระหว่างอำเภอและการปกครองส่วนท้องถิ่นคือ องค์การบริหารส่วนตำบล โดยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 15 ตำบล ดังนี้

1. ตำบลทุ่งกระพังโหม
2. ตำบลกระต๊อบ
3. ตำบลทุ่งลูกนก
4. ตำบลห้วยขวาง

5. ตำบลทุ่งขวาง
6. ตำบลสระสี่มุม
7. ตำบลทุ่งบัว
8. ตำบลดอนข่อย
9. ตำบลสระพัฒนา
10. ตำบลห้วยหมอนทอง
11. ตำบลห้วยม่วง
12. ตำบลกำแพงแสน
13. ตำบลรางพิบูล
14. ตำบลหนองกระทุ่ม
15. ตำบลวังน้ำเขียว

กำแพงแสนเป็นอำเภอที่ประกอบด้วยตำบลและหมู่บ้านอีกเป็นจำนวนมากซึ่งชื่อของตำบลและหมู่บ้านน่าสนใจอย่างยิ่งเพราะสะท้อนความเป็นมาและลักษณะเด่นของตำบลและหมู่บ้านหลายประการ การรู้ที่มาของชื่อดังกล่าวหรือที่เรียกว่า ภูมินามจะทำให้รู้จักหมู่บ้านในอำเภอแห่งนี้ได้ลึกซึ้ง เพื่อจะได้เกิดความภาคภูมิใจและรักหมู่บ้านในอำเภอกำแพงแสนมากยิ่งขึ้น ซึ่งรายละเอียดของภูมินามแต่ละอำเภอจะมีการจัดกลุ่มเป็น 7 กลุ่มได้แก่

1. ภูมินามตั้งตามพื้นที่และสภาพแวดล้อม
 2. ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้
 3. ภูมินามตั้งตามพื้นที่และชื่อพันธุ์ไม้
 4. ภูมินามตั้งตามชื่อสัตว์ที่มีความเกี่ยวข้อง
 5. ภูมินามตั้งตามสภาพแวดล้อมและชื่อสัตว์ที่เกี่ยวข้อง
 6. ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนานและนิทาน
 7. ภูมินามตั้งตามบุคคลสำคัญหรือผู้ก่อตั้ง
- โดยเสนอข้อมูล ภูมินามแต่ละตำบลต่อไป

บทที่ 2 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งกระพังโหมและตำบลทุ่งบัว

ตำบลทุ่งกระพังโหมและตำบลทุ่งบัว มีสภาพภูมิศาสตร์ที่ใกล้เคียงกันคือเป็นที่ราบ สังกัดได้จากมีคำว่า ทุ่ง นำหน้าชื่อตำบลเหมือนกัน และมีภูมินามที่น่าสนใจดังรายละเอียด ดังนี้

1. ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งกระพังโหม

ตำบลทุ่งกระพังโหมประกอบด้วย 6 หมู่บ้านที่มีภูมินามที่น่าสนใจ สามารถแบ่งได้ 3 กลุ่มคือ ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้ ภูมินามตั้งตามสภาพแวดล้อมและพันธุ์ไม้ และภูมินามตั้งตามสภาพแวดล้อมและพันธุ์สัตว์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1. ภูมินามตั้งตามสภาพแวดล้อมและพันธุ์ไม้ มี 3 หมู่บ้าน ได้แก่

1.1.1 บ้านหนองแหน เป็นการเรียกชื่อหมู่บ้านตามสภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน ในสมัยก่อนที่บริเวณที่ก่อตั้งหมู่บ้านมีหนองน้ำขนาดใหญ่และมีहनขึ้นมากมาย จึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่า บ้านหนองแหน มาจนถึงปัจจุบัน แต่ปัจจุบันสภาพภูมิศาสตร์ได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง จึงไม่มีหนองแหนเหลืออยู่ให้เห็นเพราะถูกถมเป็นที่ก่อสร้างบ้านเรือนไปแล้ว

1.1.2 บ้านรางพิกุล จากการที่ภูมิศาสตร์ในอำเภอกำแพงแสนส่วนใหญ่มีรางน้ำเล็ก ๆ มาก หมู่บ้านรางพิกุลก็เช่นเดียวกัน ชาวบ้านบอกว่าตั้งชื่อตามลักษณะของหมู่บ้านที่มีรางน้ำเล็ก ๆ ไหลผ่านและมีต้นพิกุลขึ้นอยู่ริมรางน้ำมากมาย แต่ในปัจจุบันไม่ค่อยมีให้เห็นแล้วเนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์มีการเปลี่ยนแปลงและมีสิ่งก่อสร้างเกิดขึ้นมากมาย รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและความเจริญที่เข้ามามีบทบาทในปัจจุบัน

รางพิกุลในปัจจุบัน กลายเป็นคลองร้างไปแล้ว

1.1.3 บ้านดอนซาก จากคำบอกเล่าของผู้ใหญ่บ้านท่านเล่าว่าสาเหตุของชื่อ เนื่องจากบริเวณหมู่บ้านมีพื้นที่เป็นที่ดอน น้ำท่วมไม่ถึง และมีต้นซาก ซึ่งหมายถึง ต้นไม้ขนาดใหญ่ เนื้อแข็งและหนัก ต้นซากนี้จะขึ้นอยู่กับสันดอนตลอดแนวหมู่บ้าน ต้นไม้ชนิดนี้นำมาเผาเป็นถ่านเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงได้ดี แต่ทุกส่วนของต้นไม้ชนิดนี้มีพิษ หากใครนำไปรับประทานจะทำให้เสียชีวิต สาเหตุดังกล่าวชาวบ้านจึงเรียกว่า หมู่บ้านดอนซาก

1.2 ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้ มี 2 หมู่บ้าน ได้แก่

1.2.1 บ้านยาง จากการบอกเล่าของผู้ที่อาศัยอยู่มานานแล้วระบุว่าเมื่อเกิดมาก็ได้

ยินชื่อนี้แล้ว สันนิษฐานว่าอาจเนื่องจากในสมัยก่อน บริเวณที่ตั้งหมู่บ้านมีต้นยางขนาดใหญ่ขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก จึงเรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อต้นไม้ แต่ในปัจจุบันบริเวณดังกล่าวไม่มีต้นยางเช่นในอดีต เป็นที่ตั้งของโรงเรียนอินทศัศดิ์ศจี ซึ่งชื่อโรงเรียนตั้งตามสมเด็จพระนางเจ้าอินทรศักด์ศจี ซึ่งได้ทรงบริจาคที่ดินให้สร้างโรงเรียน

สมเด็จพระนางเจ้าอินทรศักด์ศจี พระวรราชชายา ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ ต่อกุลบุตร กุลธิดา ชาวกำแพงแสน ได้พระราชทานที่ดินส่วนพระองค์และพระตำหนักให้เป็นที่ตั้งของโรงเรียนอินทศัศดิ์ศึกษาลัย (บ้านยาง) และส่วนราชการอื่นๆ เมื่อปีพ.ศ. 2482

1.2.2 บ้านยางพัฒนา หมู่บ้านแห่งนี้เป็นหมู่บ้านใหม่ที่แยกออกมาจากบ้านยาง เนื่องจากจำนวนประชากรมีจำนวนมากขึ้น เพื่อให้ง่ายในการปกครอง จึงแยกหมู่บ้านออกมาอีก 1 หมู่บ้าน ดังนั้นจึงมีการตั้งชื่อหมู่บ้านโดยใช้ชื่อเดิมแล้วเพิ่มคำว่าพัฒนา เพื่อให้ระลึกถึงว่าเป็นหมู่บ้านที่แยกออกมาจากบ้านยางเดิมนั่นเอง

ดอกยาง

1.3 ภูมินามตั้งตามชื่อสัตว์ มีเพียงหมู่บ้านเดียวคือ

บ้านหนองปลาไหล เป็นชื่อของหมู่บ้านชาวบ้านเล่าให้ฟังว่าเนื่องจากสมัยก่อนบริเวณนี้เป็นทุ่งที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชนานาชนิดและในหนองน้ำมีสัตว์น้ำนานาพรรณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปลาไหลมีมากกว่าปลาชนิดอื่น ๆ เมื่อชาวบ้านอพยพมาจากอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ในบริเวณนี้ จึงตั้งชื่อวัดตามแหล่งที่มีหนองน้ำใกล้วัดและมีปลาไหลชุกชุมว่า วัดหนองปลาไหล และเรียกชื่อหมู่บ้านว่า บ้านหนองปลาไหล

ทางเข้าวัดหนองปลาไหล

2. ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งบัว

ตำบลทุ่งบัวแยกออกมาจากตำบลทุ่งขวางเพื่อความสะดวกในการดูแลทุกข์สุขของราษฎรโดยใช้คลองท่าสาร – บางปลา เป็นแนวเขตโดยตำบลทุ่งบัวอยู่ทางด้านทิศเหนือ และมีภูมินามที่น่าสนใจของแต่ละหมู่บ้านดังนี้

ทุ่งบัวในอดีต

2.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อมและพันธุ์ไม้ มี 4 หมู่บ้านได้แก่

2.1.1 บ้านดอนกะเพรา เนื่องจากหมู่บ้านนี้มีพื้นที่เป็นที่ดอน และเดิมชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนกะเพรา จึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านดอนกะเพรา

ต้นกะเพรา

2.1.2 บ้านทุ่งบัว เนื่องจาก พื้นที่ในบริเวณนี้ จะเป็นที่ลุ่มบ้าง เป็นที่ดอนบ้าง มี ทั้งทุ่งนา และหนองน้ำ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาและเลี้ยงสัตว์ มีการดำเนินชีวิตเรียบง่าย หาสัตว์น้ำหรือเก็บสายบัวที่มีอยู่มากในบริเวณนั้นมาประกอบอาหาร เนื่องจาก มีดอกบัวขึ้นอยู่ใน หนองน้ำโดยรอบบริเวณหมู่บ้าน ชาวบ้านจะชื่นชม กับความสวยงามของดอกบัว จึงได้ตั้งชื่อว่า ทุ่งบัว ตามชื่อพรรณไม้

ดอกบัว

สภาพทุ่งบัวในปัจจุบัน

2.1.3 บ้านทุ่งปรือ จากการบอกเล่าเนื่องจากในสมัยก่อนบริเวณใกล้ ๆ หมู่บ้านมีหนองน้ำที่ชาวบ้านใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและมีต้นปรือขึ้นอยู่มากมาย ชาวบ้านจึงเรียกบ้านหนองปรือ ต้นปรือในปัจจุบันที่รู้จักกันคือ ต้นธูปฤาษี

ต้นปรือหรือต้นธูปฤาษี

ดอกธูป

2.1.4 บ้านทุ่งอินทนิล เนื่องจาก พื้นที่ของหมู่บ้านนี้มีลักษณะเป็นทุ่งกว้าง และในอดีตเคยมีต้นอินทนิลในบริเวณทุ่งนี้ จึงใช้ชื่อเรียกหมู่บ้านว่า หมู่บ้านอินทนิล อินทนิล เป็นต้นไม้ชนิดหนึ่งมีดอกสีม่วงแดง หรือชมพู ออกดอกเป็นช่อตั้งตรง เมล็ดและใบใช้ทำยาได้

ต้นอินทนิล

2.2 ภูมินามตั้งตามสภาพแวดล้อม มี 3 หมู่บ้าน คือ

2.2.1 บ้านทุ่งขวางเล็ก หมู่บ้านนี้มีทุ่งนาขนาดเล็กตั้งอยู่ในแนวเหนือใต้ ซึ่งเป็นทิศที่ขวางดวงอาทิตย์ ขึ้นและตก ชาวบ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้าน หมู่บ้านขวางเล็ก

ทุ่งนาในบ้านทุ่งขวางปัจจุบัน

2.2.2 บ้านทุ่งขวางใหญ่ หมู่บ้านนี้มีทุ่งนาขนาดใหญ่มากตั้งอยู่ในแนวเหนือใต้ ซึ่งขวางทิศที่ดวงอาทิตย์ขึ้นและตก และเปรียบเทียบกับทุ่งขวางเล็กจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า หมู่บ้านทุ่งขวางใหญ่

ทุ่งขวางใหญ่ในปัจจุบัน

2.2.3 บ้านทุ่งอีแต้ ที่มาเดิมหมู่บ้านนี้มีชื่อว่า หมู่บ้านแอนแต้ เพราะพื้นที่บริเวณนี้มีลักษณะแอนโค้งแต่ต่อมาเสียงในภาษาไทยได้เพี้ยนจาก แอน เป็น อี จึงกลายเป็นชื่อหมู่บ้านทุ่งอีแต้

บริเวณทุ่งอีแต้ในปัจจุบัน

2.3 ภูมินามตั้งตามบุคคลสำคัญหรือผู้ก่อตั้ง มีเพียงหมู่บ้านเดียว คือ

บ้านทองสมควร ที่มาเนื่องจากในหมู่บ้าน มีคนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากทำให้ทางราชการดูแลไม่ทั่วถึงจึงแบ่งออกเป็นอีกหมู่บ้านหนึ่งคือหมู่ที่ ๑๑ ซึ่งมีนายอำเภอชื่อสมควรเป็นผู้ตั้งชื่อนี้ให้มีความหมายที่เป็นสิริมงคลแก่หมู่บ้านได้ตั้งชื่อว่า หมู่บ้านทองสมควร ซึ่งชื่อ สมควรเป็นชื่อของนายอำเภอคู่กับคำว่าทองซึ่งเป็นสิ่งมีค่าทุกยุคทุกสมัย

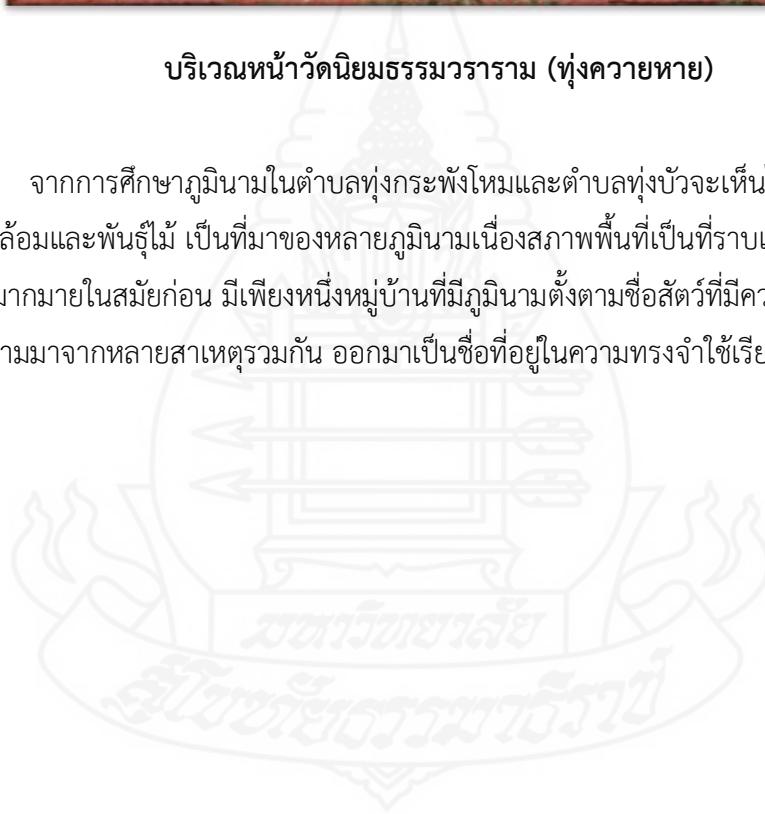
2.4 ภูมินามตั้งตามสภาพแวดล้อมและชื่อสัตว์ มีเพียงหมู่บ้านเดียวเช่นกัน คือ

บ้านทุ่งควายหาย ในบริเวณนี้มีทุ่งกว้างขวางอยู่แห่งหนึ่ง ในทุ่งมีบึงกว้างใหญ่บึงหนึ่งซึ่งมีน้ำลึกมาก ชาวบ้านมักจะนำควายมาเลี้ยงและกินน้ำที่บึงนี้เพราะบริเวณรอบ ๆ บึงจะมีหญ้าขึ้นงอกงาม ปรากฏว่าควายของชาวบ้านมักหายไปเสมอ ๆ โดยไม่ทราบสาเหตุ อาจจะเป็นเพราะควายจมน้ำหายไปเพราะลึกมากหรืออาจจะมีคนมาขโมยควายไปก็ได้ ด้วยเหตุนี้ชาวบ้านจึงนำมาเรียกเป็นชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านทุ่งควายหาย

บริเวณหน้าวัดนิยมนธรรมวราราม (ทุ่งควายหาย)

จากการศึกษาภูมินามในตำบลทุ่งกระพังโหมและตำบลทุ่งบัวจะเห็นว่าพื้นที่และสภาพแวดล้อมและพันธุ์ไม้ เป็นที่มาของหลายภูมินามเนื่องสภาพพื้นที่เป็นที่ราบและมีพืชที่ขึ้นตามธรรมชาติมากมายในสมัยก่อน มีเพียงหนึ่งหมู่บ้านที่มีภูมินามตั้งตามชื่อสัตว์ที่มีความเกี่ยวข้อง และการมีภูมินามมาจากหลายสาเหตุรวมกัน ออกมาเป็นชื่อที่อยู่ในความทรงจำใช้เรียกขานมาจนถึงปัจจุบัน

กิจกรรมท้ายบท ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งกระพังโหมและตำบลทุ่งบัว

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การตั้งชื่อหมู่บ้านหรือภูมินามในตำบลทุ่งกระพังโหมมีสิ่งใดเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น

2. จงอธิบาย สิ่งแวดล้อมของที่ตั้งหมู่บ้านมีผลต่อการตั้งชื่อหมู่บ้านหรือภูมินามอย่างไร

3. นักเรียนประทับใจภูมินามใดในตำบลทุ่งกระพังโหม เพราะเหตุใด

4. จงอธิบายจากภูมินามในตำบลทุ่งกระพังโหม สามารถบอกถึงวิถีชีวิตของชาวบ้านในด้านใดมากที่สุด

5. นักเรียนคิดว่าภูมินามตำบลทุ่งกระพังโหมและตำบลทุ่งบัวมีความแตกต่างกันในเรื่องใดบ้าง

กิจกรรมที่ 2 ให้นักเรียนออกไปสัมภาษณ์บุคคลสำคัญในหมู่บ้านเกี่ยวกับภูมินามในตำบลทุ่งกระพังโหมและตำบลทุ่งบัว พร้อมสรุปเพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน

บทที่ 3 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลวังน้ำเขียวและตำบลดอนข่อย

ตำบลวังน้ำเขียวและตำบลดอนข่อย มีหมู่บ้านจำนวน 13 หมู่บ้าน ที่มีภูมินามที่น่าสนใจ โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มได้ 3 กลุ่ม ซึ่งจะเสนอเป็นลำดับต่อไป

1. ภูมินามหมู่บ้านในตำบลวังน้ำเขียว

ตำบลวังน้ำเขียวเป็นตำบลใหม่ที่แยกมาจากตำบลทุ่งกระพังโหมเมื่อปี 2536 ที่มาของ “วังน้ำเขียว” นั้น มาจากความเชื่อของชาวบ้านว่าที่นี่มีธารน้ำสายหนึ่งไหลผ่านตำบลภายใต้ลำธารนั้นมีวังน้ำซึ่งเป็นที่อยู่ของจระเข้ และเมื่อถึงฤดูแล้งน้ำในลำธารจะกลายเป็นสีเขียว ดังนั้นชาวบ้านบริเวณนั้นจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านวังน้ำเขียว” ครั้นเมื่อแยกเป็นตำบลใหม่ จึงใช้ชื่อ ตำบลวังน้ำเขียว ที่ตำบลแห่งนี้มีภูมินามที่สามารถแบ่งกลุ่มได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ ภูมินามตั้งตามสภาพพื้นที่และสภาพแวดล้อม ภูมินามตั้งตามพื้นที่และพันธุ์ไม้ และภูมินามตั้งตามชื่อสัตว์ที่มีความเกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

หมู่บ้านวังน้ำเขียว

1.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม มีจำนวน 3 หมู่บ้าน คือ

1.1.1 บ้านคลองตัน การที่หมู่บ้านนี้มีชื่อว่าคลองตันเพราะว่ามีคลองผ่านน้ำในคลองนี้ไหลต่อมาจากคลองในเขตวังน้ำเขียว แต่คลองในหมู่บ้านนี้ นี้มีบางช่วงแคบและจะมีตะกอนดินทราย มาทับถมกันมากในหน้าแล้ง ทำให้ดินเหนียวไม่สามารถจะใช้เป็นเส้นทางเดินเรือได้ ชาวบ้านจึงเรียกบริเวณนี้ว่า คลองตัน ดังนั้นจึงเป็นที่มาชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ ซึ่งปัจจุบันสภาพคลองดังกล่าวยังคงมีลักษณะเป็นคลองตันที่น้ำยังคงไม่สามารถไหลผ่านได้เช่นเดิม

คลองตันในปัจจุบัน

1.1.2 บ้านหนองน้ำใส หมู่บ้านแห่งนี้มีการตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อมอีกเช่นกัน เนื่องจากในสมัยก่อนบริเวณหมู่บ้านมีหนองน้ำขนาดใหญ่และมีน้ำใสมาก ชาวบ้านได้อาศัยใช้น้ำจากบ่อน้ำในการบริโภค จึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่า บ้านหนองน้ำใส แต่ในปัจจุบันไม่มีหนองน้ำแห่งนี้แล้ว เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพพื้นที่และจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นทำให้บริเวณดังกล่าวกลายเป็นที่อยู่อาศัยของชาวบ้าน

หนองน้ำใสในปัจจุบัน

1.1.3 บ้านวังน้ำเขียว สาเหตุที่ชื่อนี้เพราะที่ดินบริเวณนี้มีตาน้ำผุดในหมู่บ้าน ซึ่งน้ำจะมีสีเขียวในฤดูแล้งเพราะน้ำมีน้อย ชาวบ้าน จึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านวังน้ำเขียว ตามลักษณะที่พบเห็นเป็นประจำ

1.2 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อมและชื่อสัตว์ที่มีความเกี่ยวข้อง มีจำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่

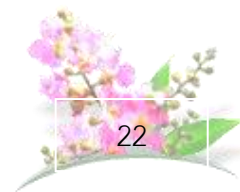
1.2.1 บ้านหนองหัวช้าง ที่มาของชื่อหมู่บ้านนี้เนื่องมาเมื่อมีเรื่องเล่าว่ามีช้างโขลงหนึ่งอาศัยอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี ช้างเหล่านี้ถูกคนตามล่า ต้องหนีจากถิ่นเดิมเข้ามาทางกำแพงแสน ช้างหัวหน้าโขลงถูกยิงวิ่งหนีเตลิดมาจนถึงบริเวณหมู่บ้านนี้ และล้มลงสิ้นใจอยู่ขอบหนองน้ำส่วนหัวของช้างตกลงในหนอง ชาวบ้านจึงนำเหตุการณ์ดังกล่าวมาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้าน

สภาพหนองหัวช้างในปัจจุบัน

1.2.2 บ้านหนองหัวช้างใต้ เป็นหมู่บ้านที่แยกออกมาจากบ้านหนองหัวช้างที่กล่าวมาแล้วเนื่องจากประชากรมีจำนวนมากขึ้นและสะดวกในการปกครองโดยแยกออกมาทางทิศใต้ของบ้านหัวช้างเดิม ดังนั้นเพื่อให้ทราบว่าหมู่บ้านดังกล่าวแยกตัวมาจากบ้านหนองหัวช้าง จึงมีการตั้งชื่อหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านหนองหัวช้างใต้

1.2. บ้านหนองดา ในหมู่บ้านนี้มีหนองน้ำอยู่ ๑๒ แห่ง และมีแมลงดาอยู่ชุกชุมซึ่งชาวบ้านมักจะจับไปขายชาวบ้านจึงนำมาใช้ตั้งชื่อหมู่บ้านตามภาษาปากว่าบ้านหนองดา ต่อมาคำว่าแมง หายไป เหลือสั้น ว่า บ้านหนองดา

บริเวณหนองน้ำใกล้ ๆ หมู่บ้านหนองตาในปัจจุบัน

1.3 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อมและชื่อพันธุ์ไม้ มีเพียงหมู่บ้านเดียวคือ

บ้านวังไทร ชื่อของหมู่บ้านนี้มีสาเหตุมาจากสองสาเหตุ คำว่า “ วัง ” ในที่นี้หมายถึงบริเวณที่ตม่าน้ำลึกและหมุ่นอยู่ข้างล่าง ชาวบ้านจะเรียกว่า วังน้ำ ชาวบ้านเรียกบ้านวังไทร เพราะหมู่บ้านนี้มีบริเวณอยู่ใกล้วังน้ำ และมีต้นไทรขนาดใหญ่ขึ้นอยู่ จึงตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า วังไทร เพื่อสะท้อนสภาพเดิมของบริเวณนี้

คลองชลประทานในหมู่บ้านวังไทร

2. ภูมินามหมู่บ้านในตำบลดอนข่อย

ตำบลดอนข่อยเป็นอีกหนึ่งตำบลที่มีชื่อหมู่บ้านมีที่มาน่าสนใจ ประกอบด้วยหมู่บ้าน ทั้งที่เป็นหมู่บ้านดั้งเดิมและหมู่บ้านที่แยกตัวออกมาใหม่เพื่อจ่ายต่อการปกครองตามยุคสมัยที่เปลี่ยน ของชื่อหมู่บ้านแยกได้ดังนี้

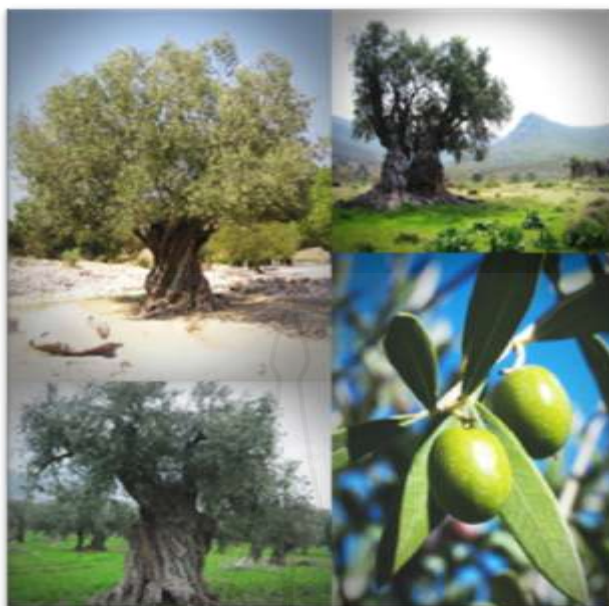
2.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อมและพันธุ์ไม้ มีจำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่

2.1.1 บ้านดอนข่อย เนื่องด้วยสภาพพื้นที่โดยทั่วไปของตำบลนี้จะเป็นที่ดอนเป็น ส่วนใหญ่ และมีต้นข่อยขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ตำบลนี้จึงมีชื่อเรียกตามพรรณไม้ที่มีอยู่มากนี้ว่า ดอนข่อย ปัจจุบันเหลือเพียงหนึ่งต้นที่ชาวบ้านอนุรักษ์ไว้ ในปัจจุบันก็มีผู้นิยมนำต้นข่อยมาเป็นไม้ประดับ

ต้นข่อยประจำหมู่บ้าน

2.1.2 บ้านดอนมะกอก เนื่องจากในหมู่บ้านนี้มีต้นมะกอกป่าขึ้นอยู่หนาแน่นจน เป็นดง ประกอบกับพื้นที่และสภาพแวดล้อมของหมู่บ้านเป็นที่ดอน คือที่สูงน้ำท่วมไม่ถึง ชาวบ้านจึง เรียกชื่อ บ้านดอนมะกอก มาจนถึงปัจจุบัน

ต้นมะกอก

2.2 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม มีจำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่

2.2.1 บ้านสระพัง มีที่มาจากคนที่ชาวบ้านที่เข้ามาอยู่ในหมู่บ้านนี้ได้ช่วยกันขุดสระน้ำขึ้นเพื่อที่จะได้ใช้น้ำสำหรับอุปโภคบริโภค ต่อมาเมื่อชาวบ้านเข้ามาอาศัยกันมากขึ้น และได้มาใช้น้ำสระนี้กันมาก จนทำให้สระพัง ด้วยเหตุนี้ชาวบ้านจึงนำคำว่า สระ พัง มาเป็นชื่อหมู่บ้านสระพัง

ในปัจจุบันกลายเป็นลำคลองที่มีพืชน้ำเต็มไปหมด

2.2.2 บ้านบ่อน้ำจืด ชาวบ้านเล่าว่า ที่มาของชื่อเนื่องจากสมัยก่อนในหมู่บ้านมีบ่อน้ำขนาดใหญ่ น้ำในบ่อใสสะอาดเป็นแหล่งน้ำของหมู่บ้านใช้อุปโภค บริโภค เพราะน้ำในบ่อมีรสชาติจืดสนิท ไม่เหมือนน้ำที่อื่นที่มีรสกร่อย ไม่สามารถใช้ดื่มได้ ดังนั้น คนในหมู่บ้านจึงมาใช้น้ำในบ่อนี้เรียกว่า บ่อน้ำจืด จึงเรียกเป็นชื่อหมู่บ้านและชื่อวัดว่า บ่อน้ำจืด แต่ในปัจจุบันไม่มีบ่อน้ำนั้นแล้ว

2.3 ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้ มีเพียงหมู่บ้านเดียว คือ

บ้านโพธิ์ศรี ที่มาของชื่อเนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่มีต้นโพธิ์ขึ้นอยู่มากมายและต้นโพชชนิดนี้มีต้นขนาดใหญ่เรียกชื่อว่า โพธิ์ศรี ชาวบ้านจึงนำชื่อต้นโพธิ์มาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้านดังกล่าว

ต้นโพธิ์ศรี

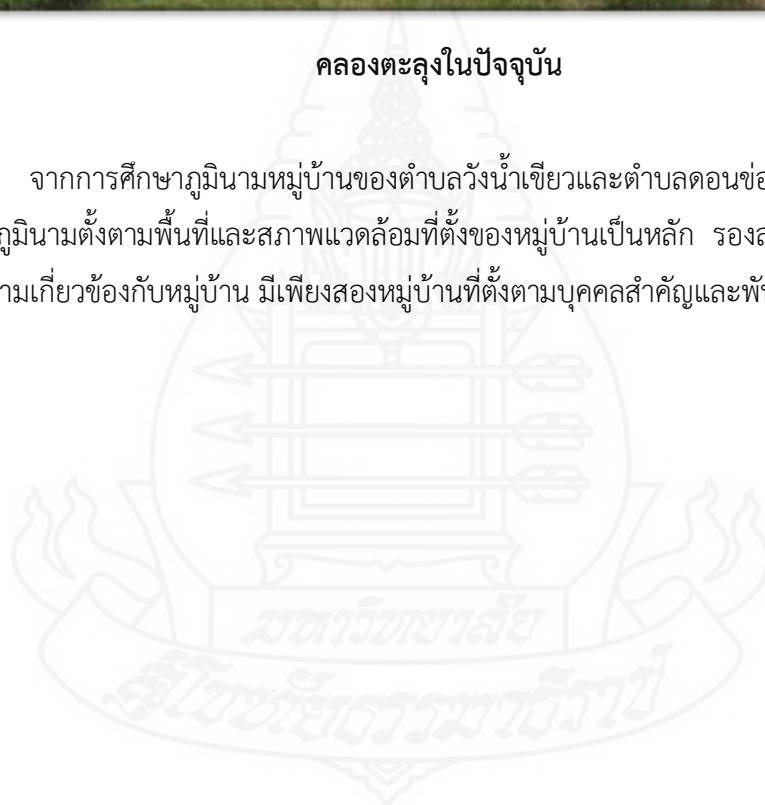
2.4 ภูมินามตั้งตามบุคคลสำคัญหรือผู้ก่อตั้ง มีเพียงหมู่บ้านเดียว ได้แก่

บ้านคลองตะลุ้งหรือ คลองตะลุ้ง ที่มาของชื่อมาจากการที่มีลำคลองอยู่ในหมู่บ้าน และมีปลาชุกชุมมาก มีชนชราคนหนึ่งชาวบ้านเรียกว่า ตาลุ้ง ชอบมาหาปลาในคลองนี้เป็นประจำ จนชาวบ้านเรียกชื่อว่า หมู่บ้านคลองตะลุ้ง เนื่องจากสำเนียงพูดของชาวบ้านในอำเภอกำแพงแสน มีเสียงสูง จึงเพี้ยนไปเป็นคลองตะลุ้งมาจนถึงปัจจุบัน

คลองตะลุงในปัจจุบัน

จากการศึกษาภูมินามหมู่บ้านของตำบลวังน้ำเขียวและตำบลดอนข่อยจะเห็นว่า ส่วนใหญ่ ภูมินามตั้งตามพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่ตั้งของหมู่บ้านเป็นหลัก รองลงมาคือตั้งตามชื่อ สัตว์ที่มีความเกี่ยวข้องกับหมู่บ้าน มีเพียงสองหมู่บ้านที่ตั้งตามบุคคลสำคัญและพันธุ์ไม้

กิจกรรมท้ายบท ภูมินามหมู่บ้านในตำบลวังน้ำเขียวและตำบลดอนข่อย

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ตำบลวังน้ำเขียวและตำบลดอนข่อยมีความแตกต่างกันในเรื่องใดเกี่ยวกับที่มาของภูมินาม

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่า หมู่บ้านในตำบลวังน้ำเขียวส่วนใหญ่ใช้หลักเกณฑ์ใดในการตั้งชื่อหมู่บ้าน เพราะเหตุใด

.....

.....

3. จากที่มาภูมินามของหมู่บ้านในตำบลวังน้ำเขียว นักเรียนได้ข้อคิดใดบ้าง

.....

.....

4. นักเรียนประทับใจที่มาของชื่อหมู่บ้านใด ในตำบลวังน้ำเขียวมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

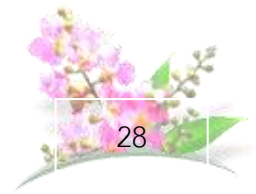
.....

5. นักเรียนประทับใจภูมินามของหมู่บ้านใดในตำบลดอนข่อยมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

กิจกรรมที่ 2 ให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าภูมินามในตำบลวังน้ำเขียวและตำบลดอนข่อยเพิ่มเติม แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

บทที่ 4 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลห้วยหมอนทอง ตำบลห้วยขวางและตำบลห้วยม่วง

ตำบลห้วยหมอนทอง ตำบลห้วยขวาง และตำบลห้วยม่วง ต่างมีภูมินามที่น่าสนใจ เพราะมีชื่อตำบลที่คล้ายกันจึงนำมารวมไว้ในบทนี้เพื่อจะให้เห็นถึงความเหมือนและแตกต่างของภูมินามในแต่ละหมู่บ้านในตำบลดังกล่าวทั้งสามตำบล ดังรายละเอียดดังนี้

1. ภูมินามหมู่บ้านในตำบลห้วยหมอนทอง

ตำบลห้วยหมอนทอง ที่มาของชื่อตำบลนี้มีเรื่องเล่ากันว่า มีเจ้าเมืองเดินทางมาทางเรือ มาตามลำห้วย ในเรือนั้นมีสมบัติของเจ้าเมืองจำนวนมาก สมบัติที่มีค่ามากที่สุดที่นำมาด้วยคือ หมอนถักด้วยไหมทองสวยงาม ต่อมาเรือเกิดล่มลงทำให้ทรัพย์สินทั้งหมดจมลงในน้ำรวมทั้งหมอนทอง ชาวบ้านจึงตั้งชื่อว่า ห้วยหมอนทองตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

บริเวณด้านหน้าองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทอง

ตำบลนี้นอกจากจะมีที่มาที่น่าสนใจแล้ว หมู่บ้านทั้ง 6 หมู่บ้านยังมีภูมินามที่น่าสนใจแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มคือ ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้ ภูมินามตั้งตามพื้นที่และพันธุ์ไม้ และภูมินามตั้งตามบุคคลสำคัญหรือผู้ก่อตั้ง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้มีจำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่

1.1.1 บ้านตะแบกงาม จากคำบอกเล่าของชาวบ้านบอกว่าในสมัยก่อนหมู่บ้านนี้มีต้นตะแบกอยู่มากมาย ซึ่งตะแบกจะออกดอกที่สวยงามมาก ชาวบ้านจึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านตะแบกงาม

ดอกตะแบก

1.1.2 บ้านบัวแดง สาเหตุของชื่อนี้เพราะในหมู่บ้านนี้มีหนองน้ำขนาดใหญ่อยู่แห่งหนึ่ง ในหนองน้ำมีดอกบัวสีแดงขึ้นเต็มไปหมด ชาวบ้านจึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านบัวแดง

ทางเข้าบ้านบัวแดง ซึ่งมีโรงเรียนชื่อเดียวกับหมู่บ้าน

1.1.3 บ้านยางขาควิม ชาวบ้านเล่าว่า ที่ชื่อนี้เนื่องมาจากหมู่บ้านนี้มีต้นยางเป็นจำนวนมากขึ้นอยู่สองฝั่งของลำคลองที่ไหลผ่านหมู่บ้าน ต้นยางนี้มีลักษณะลำต้นเป็นง่ามเหมือนขาควิม จึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านยางขาควิม แต่ปัจจุบันไม่มีต้นยางแล้ว

ต้นยาง

1.2 ภูมินามตั้งตามบุคคลสำคัญหรือผู้ก่อตั้งมีเพียงหมู่บ้านเดียว คือ

บ้านขุนวิเศษ ดอนขุนวิเศษ จากคำบอกเล่าของผู้ใหญ่บ้านในขณะนั้นเล่าว่าที่มาของ ชื่อหมู่บ้านเนื่องจากในสมัยก่อนมีกำนันของตำบลนี้มียศเป็นขุน และมีชื่อว่า ขุนวิเศษ รวมทั้งพื้นที่แถบนี้เป็นที่ตอนจึงนำมารวมกันเป็นชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านขุนวิเศษ

1.3 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อมและพันธุ์ไม้ มีเพียงหมู่บ้านเดียว คือ

บ้านหนองโพธิ์ จากการบอกเล่าของชาวบ้านบอกว่า ที่มาของชื่อเนื่องจากในหมู่บ้านมีหนองน้ำและมีต้นโพ ขนาดใหญ่มากขึ้นอยู่ริมหนองน้ำนั้น จึงเรียกชื่อ ว่า หมู่บ้านหนองโพธิ์

ต้นโพธิ์

2. ภูมินามหมู่บ้านในตำบลห้วยขวาง

เมื่อสมัยครั้งโบราณนั้น ต.ห้วยขวางนี้มีแต่ป่า และมีสัตว์ป่านานาชนิดได้อยู่อาศัย มีลำห้วยอยู่ลำห้วยหนึ่งไหลผ่านสถานที่นี้ โดยสัตว์นานาชนิดจะลงไปกินน้ำที่ลำห้วยนี้ เมื่อคนเห็นสัตว์ลงไปกินน้ำก็ตามลงไป สัตว์ก็จะวิ่งหนีไปและข้ามลำห้วยไม่ได้ จึงตั้งชื่อไว้ว่า “ห้วยขวาง” และมีชื่อหมู่บ้านที่มีที่มาน่าสนใจโดยแยกได้ดังนี้

2.1 ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้ มีจำนวน 7 หมู่บ้าน ได้แก่

2.1.1 บ้านอ้อกระทิง ที่มาของชื่อมาต่างกันเป็น 2 ทาง คือ

1. อ้อ หมายถึง ต้นอ้อ เป็นต้นไม้ล้มลุกชนิดหนึ่ง ซึ่งขึ้นเป็นกอในที่ชื้นแฉะ ลำต้นแข็งเป็นปล้องข้างในกลวง ซึ่งมีอยู่มากในบริเวณนี้ ส่วนกระทิง ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง ใบและผลคล้ายต้นสารภี แต่ใบขึ้นสั้นมากและผลกลมกว่า เปลือกเมล็ดแห้ง ใช้ทำลูกฉลากหรือกระบวยของเล่น ก็เป็นชื่อต้นไม้อีกชนิดหนึ่งที่มีอยู่มากในแถบนี้เช่นกัน จึงเรียกรวมกันว่า อ้อกระทิง และใช้เป็นชื่อหมู่บ้าน ตามชื่อต้นไม้

2. อ้อ คือชื่อต้นอ้อเหมือนในข้อ 1 แต่คำว่า กระทิง หมายถึง วัวกระทิง ซึ่งมาอาศัยอยู่ในป่าแถบนั้น จึงเรียกรวมกันเป็นชื่อ หมู่บ้านอ้อกระทิง

โรงเรียนบ้านอ้อกระตัง

2.1.2 บ้านม่วงสามสิบ สาเหตุของชื่อนี้เพราะหมู่บ้านนี้มีลำคลองไหลผ่าน สองฝั่งคลองมีต้นมะม่วงต้นสูงใหญ่อยู่ประมาณ ๓๐ ต้น ชาวบ้านจึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านม่วงสามสิบ

ต้นมะม่วง

2.1.3 บ้านลาดหญ้าแพรก ที่มาของชื่อเนื่องจากพื้นที่ของหมู่บ้านเป็นที่ลาดเท และเต็มไปด้วยหญ้าแพรกขึ้นอยู่มากมาย จึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านลาดหญ้าแพรก

หญ้าแพรก

2.1.4 บ้านลาดหญ้าไทร ที่มาของชื่อเนื่องจากพื้นที่ในหมู่บ้านเป็นที่ลาดต่ำ และต้นหญ้าไทรปกคลุมอยู่หนาแน่น จึงเรียกชื่อว่า ลาดหญ้าไทร

วัดลาดหญ้าไทร ศูนย์รวมของชาวบ้านลาดหญ้าไทร

ต้นไทร

2.1.5 บ้านกระถินแดง ชื่อนี้มีที่มาจากในสมัยก่อนเมื่อประมาณ ๑๐๐ กว่าปีมาแล้ว ที่บริเวณนี้มีต้นกระถินขึ้นมากมาย ซึ่งเป็นต้นกระถินที่มีลำต้นสูง ดอกสีชมพู – แดง โดยเฉพาะในหน้าแล้งต้นกระถินจะออกดอกสีแดงพร้อมกันสวยงามมาก ซึ่งในปัจจุบันนี้ในหมู่บ้านนี้ยังมี ต้นกระถินแดงอยู่ จึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านกระถินแดง อีกตำนานหนึ่งเล่าว่าในสมัยก่อนหมู่บ้านแห่งนี้มีต้นกระถินขึ้นอยู่มากมายและถนนเข้าหมู่บ้านเป็นทางลูกรังเวลาเดินทางฝุ่นฟุ้งเป็นสีแดงไปติดตามต้นกระถิน จึงเรียกว่า บ้านกระถินแดง ในปัจจุบันถนนได้กลายเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็กไปแล้ว

ต้นกระถิน

2.1.6 บ้านอ้อย ที่มาของชื่อเนื่องมาจากในหมู่บ้านนี้มีต้นอ้อยขึ้นอยู่เป็นกอ ๆ และ ลำต้นของต้นอ้อยเอนโน้ม เหมือนการแสดงคความนอบน้อม ทำให้ชาวบ้านเรียกว่า อ้อยน้อม เป็น สัญลักษณ์ของหมู่บ้านชาวบ้านเรียกกันเข้าเสียงเพี้ยนเป็น อ้อยน้อย จึงกลายเป็นหมู่บ้านอ้อยน้อย

ต้นอ้อย

2.1.7 บ้านทุ่งบัว เนื่องจาก พื้นที่ในบริเวณนี้ จะเป็นที่ลุ่มบ้าง เป็นที่ดอนบ้าง มีทั้ง ทุ่งนา และหนองน้ำ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาและเลี้ยงสัตว์ มีการดำเนินชีวิตเรียบง่าย จับปลา เก็บผักหรือสายบัว หรือเก็บสายบัวที่มีอยู่มากในบริเวณนั้นมาประกอบอาหาร เนื่องจากมี ดอกบัวขึ้นอยู่ในหนองน้ำโดยรอบบริเวณหมู่บ้าน ชาวบ้านจะชื่นชม กับความสวยงามของดอกบัว จึงได้ตั้งชื่อว่าทุ่งบัว

บ้านทุ่งบัวในปัจจุบัน

2.2 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม มี 4 หมู่บ้าน ได้แก่

2.2.1 บ้านห้วยขวาง เป็นการตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อและที่มาของชื่อตำบล คือ ภูมิตาสตร์ของหมู่บ้านมีลำห้วยไหลผ่านและทำให้สัตว์หนีไม่ทันเวลาถูกล่าจนล้มตายลงเป็นจำนวนมาก

2.2.2 บ้านสองห้อง สาเหตุที่ชื่อนี้เพราะในหมู่บ้านนี้มีหนองน้ำสองแห่งอยู่ใกล้ ๆ กัน เปรียบเหมือนห้องสองห้อง ชาวบ้าน จึงเรียกว่า หมู่บ้านสองห้องตามลักษณะภูมิประเทศ

2.2.3 บ้านสระน้ำส้ม เนื่องจากในสมัยก่อนชาวบ้านได้ขุดสระขึ้นในหมู่บ้าน แต่น้ำในสระมีรสเปรี้ยวใช้บริโภคไม่ได้ จึงเรียกว่าสระน้ำส้มหมายถึงสระน้ำที่มีรสเปรี้ยว หมู่บ้านนี้จึงมีชื่อว่า หมู่บ้านสระน้ำส้ม ตามสถานที่ตั้งหมู่บ้านที่มีสระอยู่

2.2.4 ห้วยรางกลด ที่มาของชื่อเนื่องจากหมู่บ้านนี้มีห้วยน้ำหรือลำรางน้ำอยู่และในลำรางนั้นเต็มไปด้วยกววดทรายที่ชาวบ้านไปใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า ห้วยรางกววด ต่อมาคำในภาษาได้เพี้ยนไปจากคำว่า กววด กลายเป็นกลด จึงกลายเป็นหมู่บ้านห้วยรางกลด

2.3 ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน หรือ นิทาน มีจำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่

2.3.1 บ้านรางอีเม้ย ที่มาเนื่องจากในสมัยก่อนมีชาวมอญอพยพมาอาศัยอยู่ในบริเวณนี้ ซึ่งเป็นพื้นที่มีลำรางน้ำไหลผ่าน หญิงมอญคนหนึ่งชาวบ้านเรียกว่า เม้ย ได้ปลูกบ้านอยู่ริมลำรางนี้ และตกน้ำเสียชีวิต ชาวบ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่าหมู่บ้าน รางอีเม้ย ตามชื่อของหญิงผู้นั้น ปัจจุบันได้กลายเป็นรางน้ำร้างเพราะความเจริญทางเศรษฐกิจทำให้มีการตัดถนนผ่าน

รางอีเม้ยในปัจจุบัน

2.3.2 บ้านรางท่าโพธิ์ ที่มาของชื่อเนื่องจากหมู่บ้านนี้มีลำรางเล็ก ๆ ไหลผ่าน และที่ริมรางน้ำนั้นมีชายคนหนึ่งชื่อโพธิ์ ปลูกบ้านอยู่ ชาวบ้านจึงเรียกว่า รางท่าโพธิ์ และนำมาใช้เป็นชื่อหมู่บ้านด้วย ตามชื่อคน

รางท่าโพธิ์ในปัจจุบัน

3. ภูมินามหมู่บ้านในตำบลห้วยม่วง

ตำบลห้วยม่วงมีอาณาเขตติดกับอำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี ถึงแม้จะมีการตั้งบ้านเรือนเป็นชุมชนแต่มีบางหมู่บ้านที่ตั้งกระจายอยู่ในพื้นที่ทำกินของตนเอง และมีชื่อหมู่บ้านที่มีที่มาน่าสนใจ แยกตามที่มาได้ดังนี้

3.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม มีจำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่

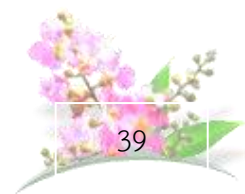
3.1.1 บ้านห่าง หมู่บ้านนี้เมื่อมีการสร้างบ้านเรือนครั้งแรกนั้น ชาวบ้านจะสร้างอยู่ห่าง ๆ กันกระจายไปทั่วบริเวณ จึงเรียกชื่อว่า บ้านห่าง ตามลักษณะของบ้านที่สร้างขึ้น มาจนปัจจุบันนี้ซึ่งถึงแม้ราษฎรจะตามมาอยู่กันอย่างหนาแน่น ก็ยังเรียก หมู่บ้านบ้านห่าง เหมือนเดิม

บ้านห่างในปัจจุบัน

3.1.2 บ้านท่าเสา ที่มาของชื่อหมู่บ้าน เนื่องจากในบริเวณนี้มีทำน้ำชาวบ้านใช้เป็นท่าขึ้น ลงเพื่อนำเสาตอม่น้ำไปตามที่สายน้ำ เพื่อใช้ในการก่อสร้างต่อไป ดังนั้นจึงเรียกชื่อบริเวณนั้นว่า ท่าเสา แล้วนำมาใช้เป็นชื่อเรียกหมู่บ้านและวัดด้วย

3.1.3 บ้านท่าเสาใหม่ เป็นหมู่บ้านที่แยกออกมาจากบ้านท่าเสาเนื่องจากจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นจึงเรียกชื่อตามบ้านท่าเสาเดิมแล้วเพิ่มคำว่า ใหม่ เข้าไปเพื่อความแตกต่าง

3.2 ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้ มีจำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่

3.2.1 บ้านคลองไทร ที่มาของชื่อเนื่องจากพื้นที่ในหมู่บ้านคลองไทรนี้ปัจจุบันเป็นที่ราบ ชาวบ้านมีอาชีพทำนาและทำไร่อ้อยเป็นส่วนใหญ่ แต่ในอดีตเคยมีลำคลองไหลผ่าน และมีต้นไทรขึ้นอยู่มากตามริมลำคลอง จึงมีชื่อเรียกว่า หมู่บ้านคลองไทร ตามชื่อพันธุ์ไม้ แต่ปัจจุบันไม่มีทั้งคลองและต้นไทรอยู่แล้ว

3.2.2 บ้านเด่นมะขาม ที่มีชื่อนี้เนื่องจากหมู่บ้านนี้พื้นที่เป็นที่ดอน มีต้นมะขามใหญ่ขึ้นอยู่กลางที่ดอน ทำให้มองเห็นเด่นกว่าที่อื่น ๆ จึงเรียกว่า หมู่บ้านเด่นมะขาม ตามชื่อต้นไม้

ต้นมะขาม

จากการศึกษาภูมินามในตำบลห้วยหมอนทอง ตำบลห้วยขวาง และตำบลห้วยม่วง พบว่ามีภูมินามที่มีที่มาแตกต่างกันออกไป ทั้งภูมินามตั้งตามพื้นที่และสภาพแวดล้อม ภูมินามตั้งตามตำนาน เรื่องเล่า และมีภูมินามที่มีที่มาเหมือนกันเป็นจำนวนหลายหมู่บ้านคือ ภูมินามที่ตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้ สันนิษฐานได้ว่า พื้นที่ทั้งสามตำบลน่าจะอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การปลูกพืช

กิจกรรมท้ายบท ภูมินามหมู่บ้านในตำบลห้วยหมอนทอง ห้วยขวาง และห้วยม่วง

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงอธิบายที่มาชื่อตำบลห้วยหมอนทอง

.....

.....

2. นักเรียนประทับใจที่มาของชื่อหมู่บ้านใด ในตำบลห้วยหมอนทองมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

3. จากที่มาของชื่อหมู่บ้านในตำบลห้วยหมอนทอง แสดงว่าภูมิศาสตร์ของตำบลเป็นอย่างไร

.....

.....

4. จงอธิบายภูมินามทั้งสามตำบลนักเรียนคิดว่ามีความแตกต่างกันในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

5. จงอธิบายที่มาของภูมินามที่นักเรียนประทับใจที่มากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าภูมินามที่สนใจมาคนละ 1 หมู่บ้านแล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

บทที่ 5 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลกำแพงแสนและตำบลกระต๊อบ

ตำบลกำแพงแสนและตำบลกระต๊อบเป็นอีกสองตำบลที่มีภูมินามน่าสนใจ เพราะมีสภาพภูมิศาสตร์ที่ใกล้เคียงกัน ทำให้มีภูมินามที่มีที่มาเหมือนและแตกต่างกันไป ดังรายละเอียด ดังนี้

1. ภูมินามหมู่บ้านในตำบลกำแพงแสน

ตำบลกำแพงแสนเป็นตำบลที่มีชื่อเหมือนอำเภอมีการตั้งบ้านเรือนแบบกระจายคือตั้งอยู่บนพื้นที่ทำกินของตนเอง และมีที่มาของการตั้งชื่อหมู่บ้านในความปกครองที่น่าสนใจโดยแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มคือ ภูมินามตั้งตามพื้นที่ สภาพแวดล้อมและพันธุ์ไม้ ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน และนิทาน และภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม ดังรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.1 ภูมินามตั้งตามพื้นที่ สภาพแวดล้อมและพันธุ์ไม้ มีจำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่

1.1.1 บ้านรางไม้ตาย เนื่องจาก หมู่บ้านนี้มีลำรางน้ำธรรมชาติ และมีต้นไม้ยืนต้นตายจำนวนมากในสมัยก่อนชาวบ้านจึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านรางไม้ตาย

1.1.2 บ้านทุ่งซั๊อ้าย ชาวบ้านเล่าว่า เนื่องจากในสมัยก่อนแถบนี้มีต้นซั๊อ้ายขึ้นอยู่มากในบริเวณที่เป็นทุ่งกว้างใหญ่มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่เศษ จึงเรียกว่า หมู่บ้านทุ่งซั๊อ้าย แต่ปัจจุบันไม่มีต้นซั๊อ้ายเหลืออยู่แล้ว ต้นซั๊อ้ายเป็นต้นไม้ขนาดกลางมีลักษณะเหมือนต้นพะยอม แต่ต้นพะยอมมีเปลือกไม้ชั้นในสีขาว ส่วนต้นซั๊อ้ายมีเปลือกชั้นในสีแดง เป็นไม้เนื้อแข็ง มีรสฝาดใช้เคี้ยวกับหมาก

ต้นซั๊อ้าย

1.1.3 บ้านทุ่งกระพังโหม ชาวบ้านเล่าว่าแต่เดิมบริเวณนี้จะเป็นทุ่งหญ้ากว้างใหญ่ มีไม้เถาชนิดหนึ่งขึ้นอยู่มากคือเถากระพังโหม ชาวบ้านเรียกว่า เถาตุตหมูตุตหมา เมื่อจะนำมาใช้เป็นชื่อทุ่งก็จะไม่สุภาพ สำหรับไม้เถาชนิดนี้มีคำสุภาพเรียกว่า เถากระพังโหม จึงใช้คำสุภาพเป็นชื่อว่า ทุ่งกระพังโหม ต่อมา มีชาวบ้านมาอาศัยอยู่บริเวณนี้เป็นจำนวนมาก จึงมีการจัดตั้งหมู่บ้าน จึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านทุ่งกระพังโหม

วัดทุ่งกระพังโหม ศูนย์รวมของคนในชุมชน

เถากระพังโหมหรือเถาตุตหมู ตุตหมา

1.2 ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนานและเรื่องเล่า มีจำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่

1.2.1 บ้านทุ่งอิเทศ ชาวบ้านเล่าว่า ที่มาของชื่อนี้คือพื้นที่ของหมู่บ้านดั้งเดิมเป็นทุ่งโล่ง และมีชายคนหนึ่งปลูกบ้านอยู่ชายทุ่ง ชื่อ ตาเทศ ชาวบ้านจึงเรียกชื่อบริเวณนั้นว่า ทุ่งตาเทศ ต่อมาเพี้ยนเป็นทุ่งอิเทศ และเรียกเป็นชื่อของหมู่บ้านมาจนถึงปัจจุบัน

1.2.2 บ้านทุ่งสมบัติ ชาวบ้านเล่าว่า เนื่องจากหมู่บ้านนี้เดิมชื่อ ทุ่งไ้อ้บัตร เพราะมีคนชื่อบัตร มาตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นครอบครัวแรก แต่คำว่าไ้อ้ เป็นคำที่ไม่ไพเราะ ไม่สุภาพ จึงมีการเปลี่ยนชื่อเรียกเสียใหม่เป็น หมู่บ้านทุ่งสมบัติมาจนถึงปัจจุบัน

1.3 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม มีเพียงหมู่บ้านเดียว คือ

ทุ่งขวาง เป็นชื่อตำบลหนึ่งในอำเภอกำแพงแสน ซึ่งเดิมเป็นทุ่งนาขนาดใหญ่มากมีพื้นที่ ๑๐๐ ไร่ เศษ ทุ่งแห่งนี้เป็นที่อุดมสมบูรณ์มาก คนที่เดินทางไกลผ่านมาก็จะหยุดพักที่บริเวณนี้ ทุ่งนี้ตั้งอยู่ในแนวทิศเหนือขวางทิศทางที่พระอาทิตย์ขึ้นตก ชาวบ้านจึงตั้งชื่อตำบลนี้ว่าทุ่งขวางมาจนทุกวันนี้

2. ภูมินามหมู่บ้านในตำบลกระต๊อบ

ตำบลกระต๊อบเป็นอีกตำบลที่มีการตั้งบ้านเรือนแบบกระจายในที่ดินของตนเองเป็นส่วนใหญ่ และมีชื่อหมู่บ้านที่มีที่มาที่น่าสนใจหลายหมู่บ้าน ทั้งภูมินามตั้งตามพื้นที่สภาพแวดล้อม ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้ ดังรายละเอียดดังนี้

2.1 ภูมินามตั้งตามพื้นที่และสภาพแวดล้อม มีจำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่

2.1.1. บ้านทะเลบก หมู่บ้านนี้จะมีทุ่งกว้างใหญ่มากขนาด ๗๐๐ ไร่ บริเวณโดยรอบจะเป็นที่ดอน เมื่อเวลาหน้าน้ำทุ่งกว้างนี้จะมีน้ำขังอยู่ลึกถึง ๓ เมตร หรือเมื่อเวลาฝนตก น้ำก็จะไหลจากที่ดอนรอบ ๆ มาขังอยู่ในทุ่งกว้างนี้ ซึ่งชาวบ้านจะออกไปหาปลาในแหล่งน้ำนี้ ซึ่งมีน้ำขังตลอดปีไม่แห้งเลย จึงทำให้มองเห็นพื้นที่เหมือนกับทะเล ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า หมู่บ้านทะเลบก

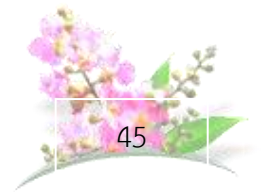
ไร้อ้อย และไร่นอไม้ฝรั่ง ของชาวบ้าน

2.1.2 บ้านทัพยายคต เป็นหมู่บ้านที่มีลำคลองไหลผ่าน และคลองนี้คดไปคดมา จึงนำคำว่าคต มาเป็นชื่อหมู่บ้าน ส่วนคำว่า ทัพ และคำว่า ยาย นั้นไม่ทราบที่มาที่แน่นอน แต่มีการนำคำทั้งสามนี้มารวมเรียกเป็นชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านทัพยายคต เรียกตามลักษณะภูมิประเทศที่มีคลองคดอยู่

2.1.3 หนองหอย ในสมัยก่อนบริเวณนี้มีหนองน้ำใหญ่และในหนองน้ำมีหอยโข่งอยู่เป็นจำนวนมาก เพราะบริเวณนี้จะมีน้ำขังอยู่ตลอดปีหอยโข่งจะสามารถอาศัยอยู่ได้ตลอด ชาวบ้านจึงเรียกเป็น ชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านหนองหอย ปัจจุบันนี้หมู่บ้านนี้มีชื่อทางราชการว่า หมู่บ้านปากสระ

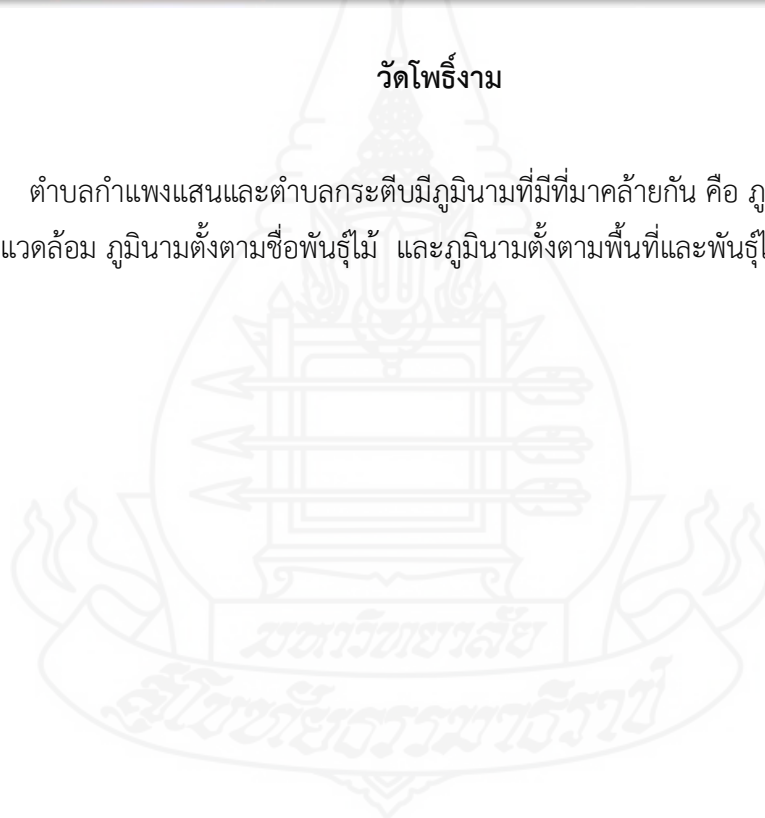
2.2 ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้ มีเพียงหมู่บ้านเดียว ได้แก่

บ้านโพธิ์งาม สาเหตุของชื่อนี้เพราะที่วัดในหมู่บ้านนี้มีต้นโพใหญ่อยู่ต้นหนึ่ง ต้นโพนี้มีขนาดใหญ่ที่ต้องใช้คน 4 คนจึงจะโอบรอบ และยังมีใบโพที่สวยงามมาก จึงเรียกชื่อว่า โพธิ์งาม ตามชื่อพรรณไม้

วัดโพธิ์งาม

ตำบolkำแพงแสนและตำบลดกระต๊อบมีภูมินามที่มีที่มาคล้ายกัน คือ ภูมินามตั้งตามพื้นที่ และสภาพแวดล้อม ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้ และภูมินามตั้งตามพื้นที่และพันธุ์ไม้

กิจกรรมท้ายบท ภูมินามหมู่บ้านในตำบลกำแพงแสนและตำบลกระต๊อบ

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงอธิบายสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตั้งชื่อหมู่บ้านในตำบลกำแพงแสนและตำบลกระต๊อบมีอะไรบ้าง

.....

.....

2. นักเรียนประทับใจภูมินามของหมู่บ้านใดในตำบลกำแพงแสนมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

3. นักเรียนประทับใจภูมินามของหมู่บ้านใดในตำบลกระต๊อบมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

4. จงอธิบายภูมินามตำบลกำแพงแสนและตำบลกระต๊อบแตกต่างกันในเรื่องใดบ้าง

.....

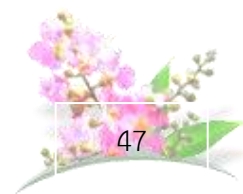
.....

5. นักเรียนคิดว่าการตั้งชื่อหมู่บ้านมีผลอย่างไรต่อชาวบ้านที่อยู่อาศัย

.....

.....

กิจกรรมที่ 2 ให้นักเรียนไปสัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่นเกี่ยวกับภูมินามที่ตนเองสนใจในตำบลกำแพงแสนและตำบลกระต๊อบ และนำเสนอหน้าชั้นเรียน

บทที่ 6 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลสระสีมูมและตำบลสระพัฒนา

ตำบลสระสีมูมและตำบลสระพัฒนา เป็นสองตำบลที่มีภูมินามน่าสนใจ จากชื่อตำบลที่คล้ายกัน ซึ่งน่าจะมาจากสภาพภูมิศาสตร์ที่ใกล้เคียงกันก็เป็นได้ จึงมีชื่อตำบลที่คล้ายกัน และภูมินามในตำบลทั้งสองก็น่าสนใจเป็นอย่าง ดังรายละเอียดดังนี้

1. ภูมินามหมู่บ้านในตำบลสระสีมูม

ตำบลสระสีมูมเป็นอีกหนึ่งตำบลที่มีจำนวนหมู่บ้านมากและตั้งอยู่อย่างกระจัดกระจาย คือประชากรส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในที่ดินทำกินของตนเอง โดยมีภูมินามตั้งตามพื้นที่และสภาพแวดล้อม ภูมินามตั้งตามพื้นที่และพันธุ์ไม้ ภูมินามตั้งตามสัตว์ที่มีความเกี่ยวข้อง และภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม มีจำนวน 5 หมู่บ้าน ได้แก่

1.1.1 บ้านสระสีมูม ในบริเวณนี้ดั้งเดิมมีสระอยู่สระหนึ่ง เป็นสระเก่าแก่ไม่ทราบว่าจะขุดขึ้นในสมัยใด สระนี้มีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยม สีมูม จึงเรียกตามสถานที่ตั้งว่า ตำบล และหมู่บ้านสระสีมูม

1.1.2 บ้านหนองพงใหญ่ สาเหตุของชื่อนี้เพราะมีหนองน้ำขนาดใหญ่อยู่ในหมู่บ้าน และบริเวณหนองน้ำนั้นมีต้นพงขึ้นอยู่มากมาย (ต้นพง เป็นไม้ล้มลุกชนิดหนึ่ง มีลักษณะคล้ายต้นอ้อ แต่เล็กกว่าดอกสีขาวมอ ๆ คล้ายดอก สมัยก่อนมักนำต้นมาใช้ทำฝ้ายง้าว) จึงเป็นชื่อเรียกว่าหมู่บ้านหนองพงใหญ่

ทางเข้าหมู่บ้านหนองพงใหญ่

1.1.3 บ้านหนองระแหง หมู่บ้านนี้มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ดอน แต่จะมีหนองน้ำขนาดใหญ่มาก มีเนื้อที่ประมาณ ๓๐๐ ไร่ ซึ่งเวลาหน้าแล้งน้ำในหนองนี้จะแห้งจนเห็นดินแตกระแหง ชาวบ้านจึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านหนองระแหง

1.1.4 บ้านดอนเตาอิฐ จากคำบอกเล่าของชาวบ้านและผู้ใหญ่บ้านเล่าว่าเนื่องจากบริเวณนี้เป็นที่ดอนน้ำท่วมไม่ถึง และมีเตาอิฐขนาดใหญ่อยู่ในบริเวณนั้นที่ใช้ทำอาชีพเผาอิฐขาย ชาวบ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านดอนเตาอิฐ และเป็นชื่อวัดดอนเตาอิฐ ด้วย ตามอาชีพของชาวบ้าน

วัดดอนเตาอิฐ

1.1.5 ดอนน้ำขาว หมู่บ้านนี้เพิ่งแยกออกมาเป็นหมู่บ้านใหม่ เมื่อประมาณ ๒๒ ปีมาแล้ว มีลักษณะเป็นดอนขนาดใหญ่ เมื่อเวลาฝนตกน้ำฝนจะละลายดินจนกลายเป็นสีขาวขุ่น ๆ ชาวบ้านจึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านดอนน้ำขาว

1.2 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อม และพันธุ์ไม้ มีจำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่

1.2.1 บ้านหนองมะเกลือ จากการบอกเล่าของผู้ใหญ่บ้าน ที่มาของชื่อเนื่องจากในหมู่บ้านมีหนองน้ำใหญ่อยู่หนองหนึ่ง และต้นมะเกลือขนาดใหญ่ ขึ้นอยู่ริมหนองน้ำ จึงเป็นชื่อเรียกว่า หมู่บ้านหนองมะเกลือ

ต้นมะเกลือ

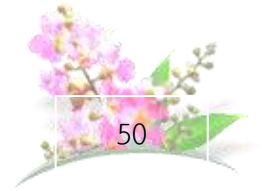
1.2.2 บ้านโคกโก- โคกแยะโคกโก ที่มาของชื่อเนื่องจาก พื้นที่หมู่บ้านนี้ส่วนใหญ่จะเป็นที่ดอนและชาวบ้านปลูกต้นตะโกกันมาก เพื่อใช้ลำต้นทำฟืนหรือทำเป็นถ่าน ดังนั้นจึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านโคกโก โดยตัดเสียง ตะ ออกเสีย ตะโก

ต้นตะโก

ลูกตะโก

1.2.3 โคนสะเดา เนื่องจากหมู่บ้านนี้มีพื้นที่เป็นที่ดอนหรือเป็นโคก ชาวบ้านจึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านโคก ในหมู่บ้านมีต้นสะเดาขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกชื่อให้ยาวขึ้นโดยนำชื่อต้นสะเดาเข้ามารวมไว้ด้วยเป็น หมู่บ้านโคกสะเดา

ต้นสะเดา

ดอกสะเดา

1.3 ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้ มีจำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่

1.3.1 บ้านไผ่สงคราม ที่มาของชื่อเนื่องจากต้นไผ่ขึ้นอยู่มาก และในสมัยที่พม่ายกทัพมาตีไทย เมื่อได้เดินทัพเข้ามาได้ปะทะกับทัพไทยที่ยกมาต่อสู้ และเกิดทำสงครามต่อสู้กัน ณ บริเวณนี้ ด้วยเหตุนี้ จึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านไผ่สงคราม

ต้นไผ่

1.3.2 บ้านไผ่โทน ชาวบ้านเล่าว่าที่มาของชื่อมีอยู่ ๒ ตำนาน คือตำนานที่หนึ่ง กล่าว ว่าหมู่บ้านนี้พื้นดินแห้งแล้งแม้แต่ต้นไม้ก็ไม่ขึ้น แต่มีต้นไผ่อยู่ต้นเดียวที่มาขึ้นอยู่ ณ ที่นี้ เป็นต้นไผ่ที่สูง มาก ชาวบ้านจึงเรียกว่าเป็น หมู่บ้านไผ่โทน เพราะมีต้นไผ่ต้นเดียวเพราะ คำว่า โทน หมายถึง หนึ่ง เดียว ที่มาอีกตำนานหนึ่งกล่าวว่า ในบริเวณนี้มีสภาพแห้งแล้งมาก ทำให้ต้นไผ่ที่เคยมีอยู่ตายลงมาก เหลืออยู่เพียงไม่กี่ต้น ต้นไผ่ที่เหลืออยู่จึงเรียกว่า ไผ่โทน ต่อมาเสียงเพี้ยนเป็นไผ่โทน จึงกลายเป็น หมู่บ้านไผ่โทน

1.4 ภูมินามตั้งตามชื่อสัตว์ที่มีความเกี่ยวข้อง มีจำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่

1.4.1 บ้านเสืออีต้าง ชาวบ้านเล่าว่า ในสมัยก่อนบริเวณนี้เป็นป่ารกมีสัตว์อาศัยอยู่ มาก รวมทั้งเสือก็มีอาศัยอยู่และมักจะออกมาเดินเล่นพ่น แต่ถ้าเห็นผู้คนเสือก็จะหนีไป มีเสือตัวหนึ่งที่ ชาวบ้านมักจะเห็นเสมอ เป็นเสือตัวเพศตัวใหญ่และตัวจะมีลายต่าง ชาวบ้านจึงเรียกเสือตัวนี้ว่า เสือ อีต้าง ต่อมาเสือตัวนั้นก็แก่ตายอยู่ในป่า เมื่อได้ตั้งเป็นหมู่บ้านจึงเรียกชื่อว่าหมู่บ้านเสืออีต้าง

1.4.2 หนองพงนก เนื่องจากพื้นที่ลุ่มของบริเวณนี้มีหนองน้ำใหญ่อยู่แห่งหนึ่ง มี ต้นไม้ขึ้นอยู่หนาแน่น และพงที่เป็นพงไม้ทึบซึ่งที่นั้นจะมีนกกระจาบาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก หมู่บ้าน นี้จึงมีชื่อว่า หมู่บ้านหนองพงนก

โรงเรียนบ้านหนองพงนก

หนองพงนกในปัจจุบันกลายเป็นนาข้าวของชาวบ้าน

2. ภูมินามหมู่บ้านในตำบลสระพัฒนา

ตำบลสระพัฒนาเป็นอีกหนึ่งตำบลที่มีชื่อหมู่บ้านตั้งอยู่อย่างกระจัดกระจายหรือตั้งบ้านเรือนอยู่ในที่ทำกินของตนเอง มีภูมินามที่ตั้งตามพื้นที่และสภาพแวดล้อม ภูมินามตั้งตามพื้นที่และพันธุ์ไม้ ภูมินามตั้งตามสภาพแวดล้อมและชื่อสัตว์ ดังนี้

2.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม มีจำนวน 4 หมู่บ้าน ได้แก่

2.1.1 บ้านสระ ชาวบ้านเล่าว่าในสมัยก่อนบริเวณหมู่บ้านมีที่ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของตำบลสระพัฒนาซึ่งแต่เดิมจะมีสระใหญ่ขนาด ๔ ไร่เศษ อยู่สระหนึ่ง จึงเรียกชื่อว่า บ้านสระ แต่ปัจจุบันได้ตื้นเขินหมดแล้ว

สภาพสระน้ำในปัจจุบันกลายเป็นนาข้าว

2.1.2 บ้านหัวชุกบัว ชาวบ้านเล่าว่า ชื่อนี้มาจากคำ ๓ คำรวมกัน คือ คำว่า หัว ชุก และ บัว ที่มาของคำทั้งสาม มาจากการที่สมัยก่อนบริเวณนี้มีลักษณะเป็นโคก ๓ โคก และมีลำธารน้ำล้อมรอบโคกทั้ง ๓ นี้ไว้ จนดูเหมือนเป็นเกาะกลางน้ำ ลำธารนี้มีรูปร่างเป็นหัวกลมยื่นออกมาดูรูปคล้ายกับเครื่องมือที่ใช้ขึงปลา ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า ชุก และในบริเวณที่เป็นรูปชุกนี้มีบัวเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงนำคำทั้ง ๓ มาเรียกรวมกันเป็นชื่อ หมู่บ้านหัวชุกบัว มาจนถึงปัจจุบัน

2.1.3 บ้านชาวไร่ ที่มาของชื่อเนื่องจาก เมื่อหลายปีก่อนชาวบ้านแถบนี้ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำไร่อ้อย คนที่ผ่านไปมาแถบนี้ก็จะเห็นว่ามีไร่อ้อยมากและชาวบ้านส่วนใหญ่มักจะทำอาชีพทำไร่อ้อยและรับจ้างตัดอ้อย จึงได้เรียกหมู่บ้านนี้ว่า หมู่บ้านชาวไร่ ตามอาชีพของคนส่วนใหญ่

2.1.4 บ้านไร่ใหม่ ที่มาของชื่อเนื่องจากเดิมพื้นที่ในหมู่บ้านเป็นป่ารก ต่อมาเมื่อชาวบ้านอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ก็ถากถางที่รกเหล่านั้นมาทำเป็นไร่อ้อยทั้งหมด จึงได้ชื่อว่า หมู่บ้านไร่ใหม่ ตามอาชีพการทำไร่

2.2 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อม และชื่อสัตว์ที่เกี่ยวข้องมีจำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่

2.2.1 บ้านหนองหมู ชาวบ้านเล่าว่าเนื่องจากในสมัยก่อน ในบริเวณนี้มีหนองน้ำขนาดใหญ่อยู่แห่งหนึ่ง มีสัตว์ต่าง ๆ มักจะลงมากินน้ำในหนองนี้ โดยเฉพาะหมูป่าจำนวนมาก ชาวบ้านใกล้เคียงจะมาจับหมูป่าไปเป็นอาหาร ดังนั้นจึงทำให้เรียกเป็นชื่อว่า หมู่บ้านหนองหมู

2.2.2 บ้านหนองพงนก จากการบอกเล่าของผู้ใหญ่บ้านเล่าว่าเนื่องจากพื้นที่ลุ่มของบริเวณนี้มีหนองน้ำใหญ่อยู่แห่งหนึ่ง มีต้นไม้ขึ้นอยู่หนาแน่น และบางที่เป็นพงไม้ทึบซึ่งที่นั่นจะมีนกกระจาบอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก หมู่บ้านนี้จึงมีชื่อว่า หมู่บ้านหนองพงนก

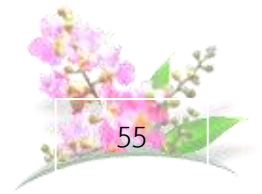
2.3 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อม และพันธุ์ไม้ มีจำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่

2.3.1 บ้านหนองเทียม ที่มาของชื่อนี้เนื่องจากในหมู่บ้านนี้มีหนองน้ำเล็ก ๆ อยู่หนองหนึ่งที่ชาวบ้านใช้น้ำอุปโภคบริโภค นอกจากนั้นยังมีต้นกระเทียมขึ้นอยู่เองตามธรรมชาติมากมาย จึงเป็นที่มาของชื่อหมู่บ้าน โดยนำคำว่า หนอง มาจากหนองน้ำ และคำว่า เทียม มาจากคำว่า กระเทียม เป็นชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านหนองเทียม เรียกตามชื่อพันธุ์ไม้

ต้นกระเทียม

2.3.2 บ้านหนองสาเก ที่มาของชื่อเนื่องจากในบริเวณนี้มีหนองน้ำอยู่แห่งหนึ่ง และมีต้นสาเกอยู่มากมายในพื้นที่ใกล้เคียง จึงเรียกเป็นชื่อว่า หมู่บ้านหนองสาเก ตามชื่อพันธุ์ไม้

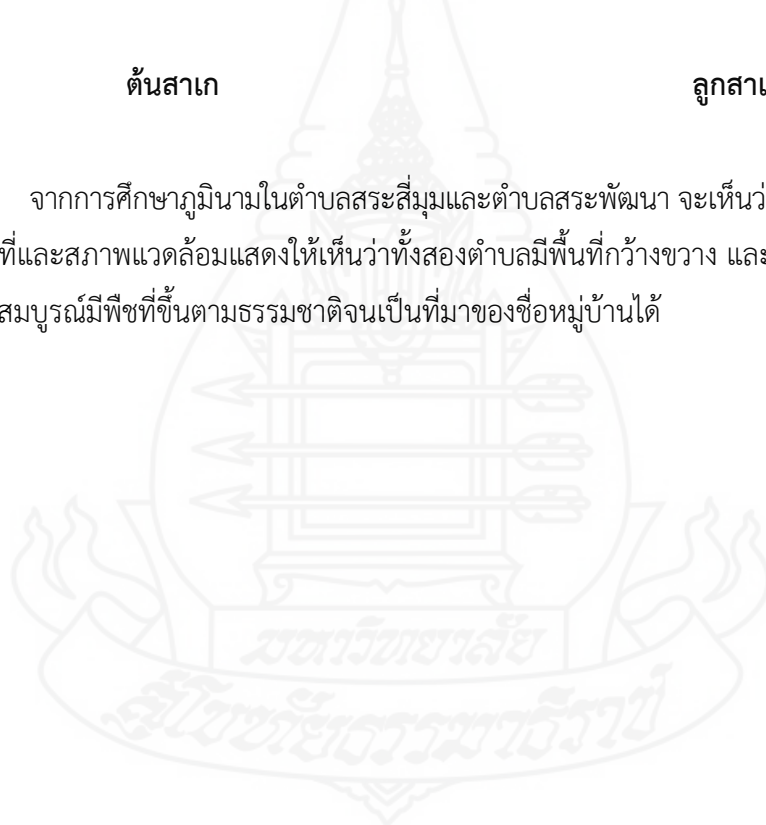

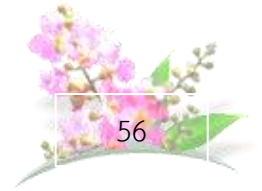
ต้นสาเก

ลูกสาเก

จากการศึกษาภูมินามในตำบลสระสีมูมและตำบลสระพัฒนา จะเห็นว่ามีภูมินามส่วนใหญ่มาจากพื้นที่และสภาพแวดล้อมแสดงให้เห็นว่าทั้งสองตำบลมีพื้นที่กว้างขวาง และมีบางหมู่บ้านที่มีความอุดมสมบูรณ์มีพืชที่ขึ้นตามธรรมชาติจนเป็นที่มาของชื่อหมู่บ้านได้

กิจกรรมท้ายบท ภูมินามหมู่บ้านในตำบลสระสีมูมและตำบลสระพัฒนา

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. จากภูมินามชื่อหมู่บ้านในตำบลสระสีมูมแสดงว่าในสมัยก่อนพื้นที่แห่งนี้มีลักษณะอย่างไร

.....

2. นักเรียนประทับใจที่มาของชื่อหมู่บ้านในตำบลใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

3. จงอธิบาย ภูมินามในตำบลสระพัฒนาและตำบลสระสีมูม มีความเหมือนและแตกต่างกันในเรื่องใดบ้าง

.....

4. ถ้านักเรียนมีส่วนร่วมในการตั้งชื่อหมู่บ้านในตำบลสระสีมูมจะใช้เกณฑ์ใดในการตั้งชื่อ เพราะเหตุใด

.....

5. นักเรียนคิดว่าสิ่งแวดล้อมของที่ตั้งหมู่บ้านมีผลอย่างไรต่อการตั้งชื่อหมู่บ้าน

.....

กิจกรรมที่ 2 ให้นักเรียนไปสัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่นของนักเรียนเกี่ยวกับภูมินาม หมู่บ้านของนักเรียน และนำเสนอหน้าชั้นเรียนคนละ 3 นาที

บทที่ 7 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งลูกนกและทุ่งขวาง

ตำบลทุ่งลูกนกและตำบลทุ่งขวางมีสภาพภูมิศาสตร์ที่ใกล้เคียงกัน จึงมีภูมินามที่ใกล้เคียง น่าสนใจในหลายหมู่บ้าน ดังรายละเอียด ดังนี้

1. ภูมินามในตำบลทุ่งลูกนก ตำบลทุ่งลูกนกเป็นอีกหนึ่งตำบลที่มีชื่อหมู่บ้านซึ่งมีที่มาน่าสนใจหลาย ๆ หมู่บ้านโดยแยกตามที่มาของภูมินามได้ ดังนี้

1.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อมและพันธุ์ไม้ มีจำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่

1.1.1 บ้านหนองกร่างเล็ก พื้นที่ในหมู่บ้านนี้มีหนองน้ำใหญ่ และมีต้นกร่างขนาดใหญ่ขึ้นอยู่ จึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านหนองกร่างเล็ก

ต้นกร่าง

1.1.2 บ้านหนองจิก เนื่องจากในสมัยก่อนหมู่บ้านนี้เคยมีหนองน้ำใหญ่หนองหนึ่ง และมีต้นจิกขึ้นอยู่มาก จึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านหนองจิก ตามชื่อต้นไม้ แต่ปัจจุบันนี้ต้นจิกมีน้อยลง เพราะคนโค่นต้นจิกไปเผาเป็นถ่าน

ต้นจิก

1.1.3 บ้านห้วยผักชี ชาวบ้านเล่าว่าสาเหตุของชื่อนี้ คือ ในหมู่บ้านมีลำห้วย และมีต้นผักชีขึ้นลอยอยู่เต็มลำห้วย จึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านห้วยผักชี

ผักชี

1.2 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อมและชื่อสัตว์ที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่

1.2.1 บ้านทุ่งลูกนก ในสมัยก่อนพื้นที่แถบนี้เป็นท้องทุ่งราบลุ่มน้ำขัง และมีต้นไม้ขึ้นมากมาย พวกนกทั้งหลายชอบมาอาศัยอยู่ในท้องทุ่งนี้ เพราะมีน้ำอุดมสมบูรณ์ พอถึงฤดูวางไข่ก็เกิดมีลูกนกจำนวนมาก คนที่เดินทางผ่านไปมาในบริเวณนี้จะได้ยินเสียงลูกนกร้องกันเซ็งแซ่ ชาวบ้านในละแวกนี้จึงเรียกว่า หมู่บ้านทุ่งลูกนก

1.2.2 บ้านห้วยปลากด จากการบอกเล่าของผู้ใหญ่บ้านเล่าว่า ในหมู่บ้านนี้เดิมห้วยน้ำอยู่แห่งหนึ่ง ในห้วยมีปลากดอยู่ชุกชุม ชาวบ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านห้วยปลากด ปัจจุบันกรมชลประทานได้มาขุดลอกคลองและสร้างสะพานข้ามคลองในหมู่บ้านห้วยปลากดไปแล้ว

1.3 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อมมีเพียงหมู่บ้านเดียวได้แก่

บ้านดอน เพราะบริเวณที่ตั้งหมู่บ้านอยู่ในที่ดอน จึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่า บ้านดอน ชาวบ้านต้องใช้น้ำบาดาลในการทำไร่

1.4 ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้

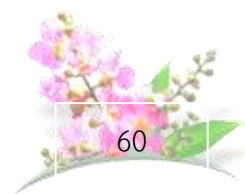
บ้านดอกสะแกวัลย์ จากการบอกเล่าของผู้ใหญ่บ้านเล่าว่าที่มาของชื่อนี้เพราะในอดีต หมู่บ้านนี้มีต้นสะแกวัลย์ ซึ่งชาวบ้านมักจะนำไปใช้ล้อมรั้วบ้านจึงนำชื่อของมาเรียกเป็น หมู่บ้านสะแกวัลย์

ต้นสะแกวัลย์

ดอกสะแกวัลย์

1.5 ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำบลน่าน มีเพียงหมู่บ้านเดียว คือ

หนองขโมย ที่มาของชื่อเนื่องจากในบริเวณนี้มีหนองน้ำขนาดใหญ่ แล้วมีขโมยลักวัว ควายของชาวบ้านในถิ่นอื่นผ่านมาหยุดพักแรมที่บริเวณหนองน้ำนี้ ขณะที่พักผ่อนตอนตีkJเจ้าของควายตามมาทัน จึงมีการต่อสู้กันและขโมยถูกยิงตาย จึงเรียกชื่อหมู่บ้านหนองขโมย

คลองชลประทานในบ้านหนองขโมย

1.6 ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้และชื่อสัตว์ที่เกี่ยวข้อง มีเพียงหมู่บ้านเดียว คือ

บ้านอ้อกระทุงจากการบอกเล่าของชาวบ้านเล่าว่า ในหมู่บ้านนี้มีต้นอ้อขึ้นอยู่มาก และมีนกกระทุงจำนวนหนึ่งอาศัยอยู่ในทุ่งนาแถบนี้ ชาวบ้านจึงนำมารวมเรียกเป็นชื่อหมู่บ้านอ้อกระทุง มาจนถึงปัจจุบัน

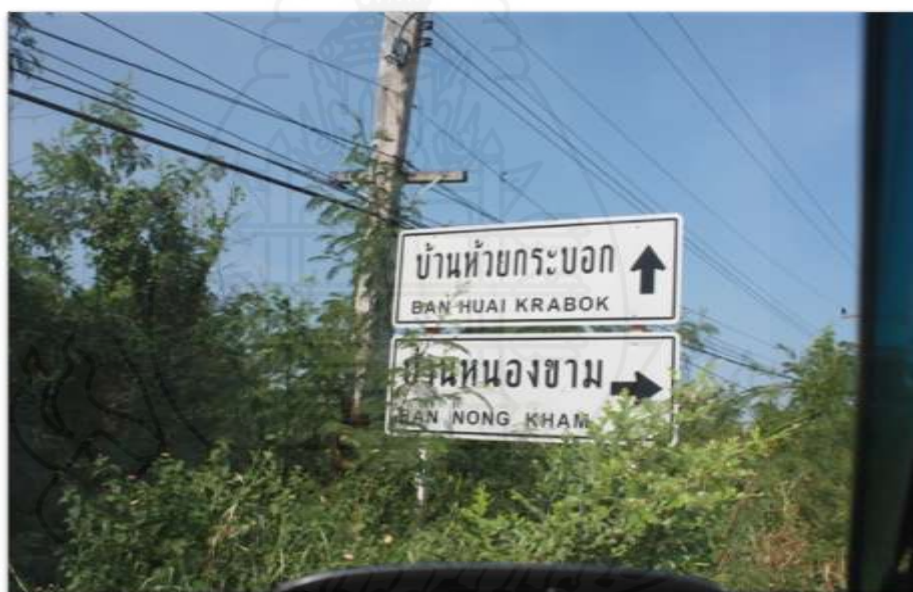
ต้นอ้อ

2. ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งขวาง

ตำบลทุ่งขวาง ก่อตั้งเป็นตำบลมาประมาณ 80-90 ปี เดิมขึ้นกับอำเภอสามแก้ว จ.นครปฐม ราษฎรส่วนใหญ่อพยพมาจากหลายท้องที่ เช่น จ.กาญจนบุรี จ.ราชบุรี ปี 2493 ได้ย้าย อ.สามแก้วมาตั้งใหม่เป็น อ.กำแพงแสน ตำบลทุ่งขวาง มีท้องทุ่งกว้างขวางแสงอาทิตย์ จึงเรียกว่า “ทุ่งขวาง” ปี พ.ศ.2502 ได้แบ่ง ตำบลทุ่งขวาง ออกเป็น ตำบลทุ่งบัว จนปัจจุบันได้แยกพื้นที่ ตำบลทุ่งขวาง ออกเป็น 3 ตำบล คือ ตำบลทุ่งบัว ตำบลรางพิบูล และ ตำบลห้วยหมอนทองตำบลทุ่งขวาง เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอกำแพงแสน มีหมู่บ้านที่น่าสนใจโดยแยกได้ดังนี้

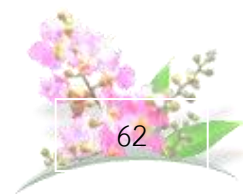
2.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อม และพันธุ์ไม้ มีจำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่

2.1.1. บ้านหนองขาม ชาวบ้านเล่าว่า ที่มาของชื่อเนื่องจากในหมู่บ้านนี้เคยมีหนองน้ำขนาดใหญ่มากอยู่แห่งหนึ่งรอบ ๆ บริเวณมีต้นมะขามขึ้นอยู่มาก จึงเรียกชื่อว่าหมู่บ้านหนองมะขาม และเสียง “มะ” หายไป เหลือเป็น หมู่บ้านหนองขาม

ทางเข้าหมู่บ้านหนองขาม

2.1.2 บ้านปลักไม้ลาย จากการเล่าของผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบันเล่าว่า ที่มาของชื่อเนื่องจากในสมัยก่อนบริเวณนี้มีต้นไม้ชื่อว่า ต้นไม้ลาย ขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก และในบริเวณนั้นมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่แต่ไม่ลึกอยู่ ต้นไม้ลายขึ้นอยู่รอบ ๆ แอ่งน้ำนั้นด้วย แอ่งน้ำนี้เมื่อถึงฤดูแล้งน้ำระเหยไปจนกลายเป็นแอ่งโคลนเลนเรียกว่า ปลัก ดังนั้น ปลักที่มีไม้ลายขึ้นรอบ ๆ จึงเรียกว่า

ปลักไม้ลาย และนำมาเรียกเป็นชื่อวัดและหมู่บ้านว่า ปลักไม้ลาย หมู่บ้านนี้มีชื่ออีกชื่อหนึ่งที่เป็นทางการชื่อว่า หมู่บ้านกำแพงแสน

ทางเข้าหมู่บ้านปลักไม้ลาย

2.2 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม มีเพียงหมู่บ้านเดียว คือ บ้านบ่อน้ำพุ ชาวบ้านเล่าว่าบริเวณนี้ในสมัยก่อน จะมีน้ำซึมออกมาจากที่ต่ำคล้ายกับน้ำพุ จึงเรียกว่า หมู่บ้านบ่อน้ำพุ แต่ปัจจุบันบริเวณนี้ได้กลายเป็นไร่อ้อยหมดแล้ว

ไร่อ้อยในหมู่บ้านบ่อน้ำพุ

2.3 ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้ มีเพียงหมู่บ้านเดียว คือ

บ้านตะแบกงาม ที่มาของชื่อเนื่องจาก ในหมู่บ้านนี้มีต้นตะแบกอยู่มาก ซึ่งตะแบกจะออกดอกที่สวยงามมาก ชาวบ้านจึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านตะแบกงาม ตามชื่อพรรณไม้

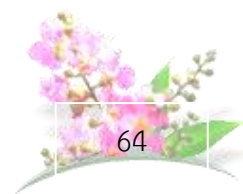

ต้นตะแบก

2.4 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อม และบุคคลสำคัญ มีเพียงหมู่บ้านเดียวคือ

บ้านดอนสะอาด จากการบอกเล่าของผู้ใหญ่บ้าน ที่มาของชื่อเนื่องจากในหมู่บ้านนี้มีพื้นที่ที่เป็นที่ดอนอยู่ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่ ซึ่งเป็นบริเวณที่รกร้าง มีน้ำขัง มีโคลนตมอยู่เต็มไปหมด ถ้าตั้งชื่อของหมู่บ้านตามสภาพที่เป็นอยู่จะต้องมีชื่อว่าหมู่บ้านดอนสกปรก แต่ชาวบ้านเชื่อกันว่าการตั้งชื่อนั้นควรจะตั้งชื่อให้มีความหมายที่ดี จะได้ทำให้สภาพที่ไม่ดีกลับดีขึ้นไปได้ ดังนั้นชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า หมู่บ้านดอนสะอาด เพราะมีความหมายตรงกันข้ามกับคำว่าสกปรก

จากการศึกษาภูมินามในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลทุ่งขวางจะเห็นว่าภูมินามที่ตั้งตามพื้นที่และชื่อพันธุ์ไม้มีจำนวนหลายหมู่บ้าน แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่มีพืชตามธรรมชาติเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

กิจกรรมท้ายบท ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งลูกนกและทุ่งขวาง

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่าภูมินามของหมู่บ้านในตำบลทุ่งลูกนกส่วนใหญ่ใช้หลักเกณฑ์ใดในการตั้งชื่อเพราะเหตุใด

.....

.....

2. จากภูมินามหมู่บ้านในสมัยก่อนแสดงที่ตั้งหมู่บ้านมีสภาพภูมิศาสตร์อย่างไร

.....

.....

3. นักเรียนประทับใจภูมินามของหมู่บ้านในตำบลใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

4. ภูมินามใดไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงเพราะเหตุใด

.....

.....

5. จากข้อ 4 ถ้ามีและเปลี่ยนได้ให้สอดคล้อง นักเรียนจะตั้งชื่อใหม่อย่างไร เพราะเหตุใด

.....

.....

กิจกรรมที่ 2 ให้นักเรียนไปศึกษาภูมินามที่นักเรียนสนใจคนละ ภูมินาม และนำเสนอหน้าชั้นเรียน

บทที่ 8 ภูมินามหมู่บ้านในตำบลรางพิกุลและตำบลหนองกระทุ่ม

ตำบลรางพิกุลและตำบลหนองกระทุ่ม ประกอบด้วยหมู่บ้านรวม 11 หมู่บ้าน ซึ่งมีภูมินามที่น่าสนใจ ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. ภูมินามหมู่บ้านในตำบลรางพิกุล

ตำบลรางพิกุลแยกออกมาจากตำบลทุ่งบัว เมื่อปี 2539 พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มและที่ดอน ประชาชนประกอบอาชีพหลักอยู่ 2 อย่างคือ เกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำไร่ ทำสวน เป็นต้น และทำธุรกิจ เช่น บิมน้ำมัน โรงงานอุตสาหกรรม ร้านค้า ร้านอาหาร อู่ซ่อมรถยนต์ เป็นต้น การปกครองประกอบด้วยหมู่บ้านจำนวน 9 หมู่บ้าน ซึ่งแต่ละหมู่บ้านมีชื่อและที่มาของชื่อที่น่าสนใจ ดังนี้

1.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อม และพันธุ์ไม้ มีจำนวน 4 หมู่บ้าน

ได้แก่

1.1.1 บ้านดอนกะเพรา ที่ได้ชื่อนี้ชาวบ้านเล่าว่าในสมัยก่อนหมู่บ้านนี้มีพื้นที่เป็นที่ดอน และเดิมชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่กะเพรา จึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านดอนกะเพรา จนถึงปัจจุบัน

ต้นกะเพรา

1.1.2 บ้านทุ่งกระถิน ชาวบ้านเล่าว่าแต่ก่อนพื้นที่ของหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นที่ราบทุ่งกว้างและมีต้นกระถินขึ้นเต็มไปหมดจึงตั้งชื่อหมู่บ้านตามต้นกระถินที่ขึ้นมา ในปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ได้กลายเป็นที่นาไปหมดแล้ว

ทุ่งกระถิน

1.1.3 บ้านรางพิกุล จากการบอกเล่าของชาวบ้านบอกว่ามีต้นพิกุลใหญ่ขึ้นอยู่ต้นทางรางน้ำของหมู่บ้าน จึงตั้งชื่อหมู่บ้านตามต้นไม้และชาวบ้านเชื่อว่าเป็นชื่อที่มีสิริมงคลด้วยแต่ในปัจจุบันไม่มีต้นพิกุลอยู่แล้วและรางน้ำก็ตื้นเขินแล้ว

รางพิกุลในปัจจุบัน

1.1.4 บ้านรางหมัน เล่ากันว่าในสมัยก่อนหมู่บ้านนี้มีลำธารน้ำธรรมชาติไหลผ่าน และริมธารน้ำมีต้นหมันต้นใหญ่ขึ้นอยู่สูงเด่นจนเป็นสัญลักษณ์ของหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านรางหมัน ต้นหมันเป็นชื่อต้นไม้ขนาดใหญ่ชนิดหนึ่ง เปลือกใช้ทำปอได้ ผลคล้ายกลางสาต รับประทานได้ แต่จะเหนียวและรสชาติไม่ดีจึงไม่นิยมรับประทานกัน

ใบและผลหมัน

ทางเข้าวัดรางหมัน ซึ่งมีชื่อเดียวกับชื่อหมู่บ้าน

1.2 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม มีจำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่

1.2.1 บ้านห้วยด้วน ชาวบ้านบอกว่าในสมัยก่อนมีห้วยน้ำไหลผ่านเพื่อทำการเกษตรแต่พอมายังหมู่บ้านห้วยน้ำก็สิ้นสุดลงจึงเรียกว่า บ้านห้วยด้วน ในปัจจุบันได้กลายเป็นไร่อ้อยไปแล้ว

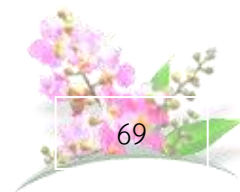

บ้านห้วยด้วนในปัจจุบัน

1.2.2 บ้านทุ่งพัฒนา ในสมัยก่อนพื้นที่หมู่บ้านเป็นป่าปัจจุบันมีการพัฒนาจนเป็นไร่อ้อยและเป็นหมู่บ้านที่ตั้งใหม่พร้อมกับตำบลรางพิบูลและตั้งชื่อใหม่ตามสมัยนิยมและเคยได้รับรางวัลหมู่บ้านดีเด่นมาแล้ว

ทุ่งนาในหมู่บ้านทุ่งพัฒนา

2. ภูมินามหมู่บ้านในตำบลหนองกระทุ่ม

เดิมตำบลหนองกระทุ่ม เป็นส่วนหนึ่งของตำบลทุ่งลูกนก ได้แยกมาเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.2535 มีฐานะเป็นสภาตำบล และยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่มเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2540 สาเหตุที่ใช้ชื่อตำบลหนองกระทุ่ม เพราะมีวัดเก่าแก่ ชื่อวัดหนองกระทุ่ม มีอายุ 100 กว่าปี เป็นที่ศรัทธาเชื่อถือของชาวบ้านจึงใช้ชื่อตำบลหนองกระทุ่มทุกวันนี้ มีหมู่บ้านที่มีชื่อน่าสนใจและมีที่มาแตกต่างกันออกไปดังนี้

2.1 ภูมินามตั้งตาม ตำนาน นิทาน หรือคำบอกเล่า

2.1.1 หนองเขมร สาเหตุของชื่อนี้เนื่องมาจากในสมัยก่อนมีชาวเขมรมาดักจับช้างในพื้นที่แถบนี้ และมาพักอยู่ในบริเวณหนองน้ำในเขตนี้จึงเรียกว่า หนองเขมร เมื่อตั้งเป็นหมู่บ้านก็เรียกว่า หมู่บ้านหนองเขมร แต่ในปัจจุบันได้ถมหนองกลายเป็นไร่อ้อยไปแล้ว

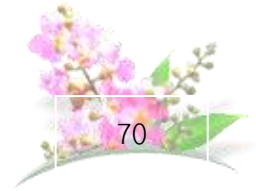
หนองเขมรในปัจจุบัน

2.1.2 หนองตาช้าง ในหมู่บ้านนี้สมัยก่อนมีหนองน้ำใหญ่แห่งหนึ่ง ผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดินบริเวณหนองน้ำนั้น ชื่อ ช่าง ซึ่งชาวบ้านมักจะเรียกว่า ตาช่าง ต่อมากลายเป็นชื่อหมู่บ้านนี้ คือ หมู่บ้านหนองตาช้าง

2.1.3 หนองขโมย ที่มาของชื่อเนื่องจากในบริเวณนี้มีหนองน้ำขนาดใหญ่ แล้วมีขโมยลักวัว ควายของชาวบ้านในถิ่นอื่นผ่านมาหยุดพักแรมที่บริเวณหนองน้ำนี้ ขณะที่พักผ่อนตอนดึก เจ้าของควายตามมาทัน จึงมีการต่อสู้กันและขโมยถูกยิงตาย จึงเรียกชื่อหมู่บ้านหนองขโมย

2.2 ภูมินามตั้งตามสภาพพื้นที่ และพันธุ์ไม้

2.2.1 รางแคสูง หมู่บ้านนี้บริเวณสองฝั่งของลำรางมีน้ำไหลผ่าน มีต้นแคขึ้นอยู่มาก ต้นแคนี้มีลำต้นสูงพอ ๆ กันต้นยาว จึงได้ชื่อว่า หมู่บ้านรางแคสูง ตามชื่อของพรรณไม้

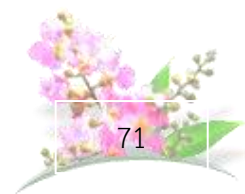
ดอกแค

2.2.2 หนองกระทุ่ม เนื่องจากในอดีตพื้นที่ของหมู่บ้านเป็นที่ราบลุ่ม มีหนองน้ำซึ่งมีต้นกระทุ่มขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก จึงเรียกชื่อว่า หมู่บ้านหนองกระทุ่ม

ต้นกระทุ่ม

จากการศึกษาภูมินามในตำบลรางพิบูลและตำบลหนองกระทุ่มจะเห็นว่าส่วนใหญ่ภูมินามตั้งตามพื้นที่และพันธุ์ไม้ แสดงให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่และส่วนใหญ่เป็นพืชที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ

กิจกรรมท้ายบท ภูมินามหมู่บ้านในตำบลรางพิกุลและตำบลหนองกระทุ่ม

กิจกรรมที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนประทับใจภูมินามของหมู่บ้านใดในตำบลรางพิกุลมากที่สุด เพราะเหตุใด

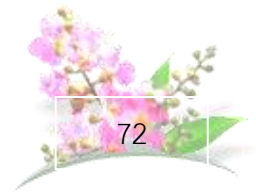
2. นักเรียนประทับใจภูมินามของหมู่บ้านใดในตำบลหนองกระทุ่มมากที่สุด เพราะเหตุใด

3. นักเรียนคิดว่าภูมินามตำบลรางพิกุลและตำบลหนองกระทุ่มแตกต่างกันในเรื่องใดบ้าง

4. นักเรียนคิดว่ามีภูมินามชื่อหมู่บ้านมีผลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านหรือไม่
 อย่างไร

5. นักเรียนคิดว่าภูมินามชื่อหมู่บ้านในตำบลรางพิกุลและตำบลหนองกระทุ่มใช้หลักเกณฑ์ใด
 เพราะเหตุใด

กิจกรรมที่ 2 ให้นักเรียนไปศึกษาภูมินามที่นักเรียนสนใจคนละ ภูมินาม และนำเสนอหน้าชั้นเรียน

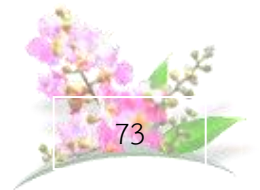

บทที่ 9 ผลการศึกษาภูมินามหมู่บ้านในอำเภอกำแพงแสน

จากการศึกษาค้นคว้าภูมินามหมู่บ้านในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้รวบรวมจากหมู่บ้านที่มีภูมินามน่าสนใจจาก 15 ตำบล และทำให้ทราบที่มาของภูมินามในแต่ละหมู่บ้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ภูมินามตั้งตามพื้นที่และสภาพแวดล้อม

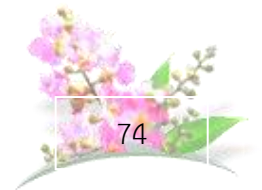
ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน
ทุ่งบัว	ทุ่งขวางเล็ก ทุ่งขวางใหญ่ ทุ่งอีแต้
วังน้ำเขียว	คลองตัน หนองน้ำใส วังน้ำเขียว
ดอนข่อย	สระพัง บ่อน้ำจืด
ห้วยขวาง	ห้วยขวาง สองห้อง สระน้ำส้ม ห้วยรางกลด
ห้วยม่วง	บ้านห่าง ท่าเสา ท่าเสาใหม่
กำแพงแสน	ทุ่งขวาง
กระต๊อบ	ทะเลบก ทัพยายคด หนองหอย

ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน
สระสี่มุม	สระสี่มุม หนองพงใหญ่ หนองระแหง ดอนเตาอิฐ ดอนน้ำขาว
สระพัฒนา	บ้านสระ ชุกหัวบัว ชาวไร่ ชาวไร่ใหม่
ทุ่งลูกนก	บ้านดอน
ทุ่งขวาง	บ่อน้ำพุ
รางพิบูล	ห้วยด้วน ทุ่งพัฒนา

2. ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้

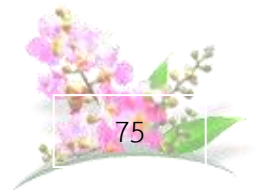
ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน
ทุ่งกระพังโหม	บ้ายาง บ้านยางพัฒนา
ดอนข่อย	โพธิ์ศรี
ห้วยหมอนทอง	ตะแบกงาม บัวแดง ยางขาคีม
ห้วยขวาง	อ้อกระทิง ม่วงสามสิบ ลาดหญ้าแพรก ลาดหญ้าไทร กระถินแดง อ้อน้อย ทุ่งบัว

ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน
กระต๊อบ	โพธิ์งาม
สระสี่มุม	ไผ่สงคราม ไผ่โทน
ทุ่งลูกนก	สะแกวัลย์
ทุ่งขวาง	ตะแบกงาม

3. ภูมินามตั้งตามพื้นที่และพันธุ์ไม้

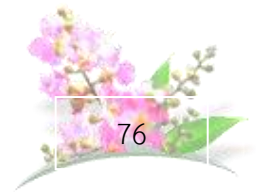
ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน
ทุ่งกระพังโหม	รางพิกุล หนองแหน ดอนซาก
ทุ่งบัว	ดอนกะเพรา ทุ่งบัว ทุ่งปรือ ทุ่งอินทนิล
ดอนข่อย	ดอนข่อย ดอนมะกอก
วังน้ำเขียว	วังไทร
ห้วยหมอนทอง	หนองโพธิ์
ห้วยม่วง	เด่นมะขาม คลองไทร
กำพงแสน	รางไม้ตาย ทุ่งซี้้าย ทุ่งกระพังโหม
สระสี่มุม	หนองมะเกลือ โคกโก โคกสะเดา

ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน
สระพัฒนา	หนองสาเก หนองเทียม
ทุ่งลูกนก	หนองกร่างเล็ก หนองจิก ห้วยผักชี
ทุ่งขวาง	หนองขาม ปลักไม้ลาย
รางพิกุล	ดอนกะเพรา ทุ่งกระถิน รางพิกุล รางหมัน
หนองกระทุ่ม	รางแคสูง หนองกระทุ่ม

4. ภูมินามตั้งตามชื่อสัตว์ที่มีความเกี่ยวข้อง

ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน
ทุ่งกระพังโหม	ทุ่งปลาไหล
วังน้ำเขียว	หนองหัวช้าง หนองหัวช้างใต้ หนองดา
สระพัฒนา	เสื่ออีต่าง หนองพวงนก
ทุ่งลูกนก	อ้อกระทุ่ม

5. ภูมินามตั้งตามสภาพแวดล้อมและชื่อสัตว์ที่เกี่ยวข้อง

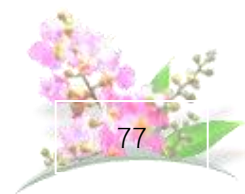
ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน
ทุ่งบัว	ทุ่งควายหาย
สระพัฒนา	หนองหมู หนองพงนก
ทุ่งลูกนก	ทุ่งลูกนก ห้วยปลากด

6. ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน และนิทาน

ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน
ห้วยขวาง	รางอีเม้ย รางท่าโพธิ์
กำแพงแสน	ทุ่งอีเทศ ทุ่งสมบัติ
ทุ่งลูกนก	หนองขโมย
หนองกระทุ่ม	หนองเขมร หนองตาข้าง หนองขโมย

7. ภูมินามตั้งตามบุคคลสำคัญหรือผู้ก่อตั้ง

ตำบล	ชื่อหมู่บ้าน
ทุ่งบัว	ทองสมควร
ดอนข่อย	คลองตะลุ้ง
ห้วยหมอนทอง	ดอนขุนวิเศษ
ทุ่งขวาง	ดอนสะอาด

กฎหมายต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นเป็นสัญลักษณ์ของหมู่คณะในอดีตเป็นส่วนหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นสภาพแวดล้อม ธรรมชาติ ป่า เขา ห้วย หนอง คลองบึง ที่อุดมสมบูรณ์หรือขาดแคลน บางส่วนสะท้อนให้เห็นประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น มีการต่อสู้ มีการอพยพโยกย้ายถิ่นของบรรพบุรุษ มีตำนาน มีเรื่องเล่าประจำถิ่น มีการยกย่องผู้นำในท้องถิ่น ด้วยการนำชื่อเหล่านั้นมาตั้งเป็นกฎหมายของสถานที่ในท้องถิ่น

การวิเคราะห์กฎหมายหมู่บ้านในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จึงทำให้มองเห็นภาพสังคม ลักษณะภูมิประเทศ การตั้งถิ่นฐาน การรวมกลุ่มชุมชน ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ทำให้ทราบถึงวิถีชีวิตของคนกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ในอดีตจนถึงปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม การศึกษากฎหมายท้องถิ่นอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ในครั้งนี้ก็ยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วน ควรจะศึกษากฎหมายท้องถิ่นกำแพงแสนเพิ่มเติมต่อไป เพราะการศึกษาเรื่องกฎหมายจะทำให้รู้จักภูมิหลังของบุคคลหรือท้องถิ่นต่าง ๆ ดียิ่งขึ้นเป็นประโยชน์ในการที่จะรู้จักบุคคล รู้จักท้องถิ่น จะได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

บทที่ 3

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามอำเภอกำแพงแสน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สรุปขั้นตอนและผลการศึกษาได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามกำแพงแสน อำเภอ กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ที่ให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ของอำเภอกำแพงแสน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

2. ขอบเขตของการสร้างหนังสือ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามอำเภอกำแพงแสน หมายถึง หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ที่ให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ของภูมินามหมู่บ้านต่าง ๆ ในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ซึ่งประกอบด้วยสภาพทั่วไปของอำเภอกำแพงแสน ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งกระพังโหม ภูมินามหมู่บ้านในตำบลกระตีบ ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งลูกนก ภูมินามหมู่บ้านในตำบลห้วยขวาง ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งขวาง นามหมู่บ้านในตำบลสระสี่มุม ภูมินามหมู่บ้านในตำบลทุ่งบัว ภูมินามหมู่บ้านในตำบลดอนข่อย ภูมินามหมู่บ้านในตำบลสระพัฒนา ภูมินามหมู่บ้านในตำบลห้วยหมอนทอง ภูมินามหมู่บ้านในตำบลห้วยม่วง ภูมินามหมู่บ้านในตำบลกำแพงแสน ภูมินามหมู่บ้านในตำบลรางพิบูล ภูมินามหมู่บ้านในตำบลหนองกระทุ่ม และภูมินามหมู่บ้านในตำบลวังน้ำเขียว การวิเคราะห์ ภูมินาม และกิจกรรมท้ายบท

3. แนวทางการสร้างหนังสือ

3.1 ลักษณะของหนังสือ

หนังสือที่สร้างขึ้นคือหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีลักษณะที่เน้นการเสริมทักษะการอ่านและส่งเสริมความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน

3.2 การสร้างและพัฒนาหนังสือ

ในการสร้างและพัฒนาหนังสือมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการสร้างหนังสือโดยการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นในหมู่บ้านโดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิในการกำหนดโครงสร้างและขอบข่ายเนื้อหา ขั้นปรับปรุงคุณภาพโดยอาศัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และขั้นการตรวจสอบคุณภาพโดยการนำหนังสือที่ปรับปรุงแล้วให้นักเรียนในกลุ่มเป้าหมายอ่านและเก็บข้อมูลซึ่งมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.2.1 การสร้างหนังสือ

- 1) การศึกษาหลักสูตรในการศึกษาหลักสูตรได้พิจารณาสาระและมาตรฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือ
- 2) ศึกษาข้อมูลของอำเภอกำแพงแสนโดยศึกษาจากหนังสือ เอกสารและสัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการสร้างหนังสือ
- 3) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้มีคุณภาพ
- 4) กำหนดโครงสร้างหนังสือ โครงสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องภูมินามอำเภอกำแพงแสน โดยนำผลการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรและกรอบความรู้เรื่องภูมินามอำเภอกำแพงแสน มาเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหนังสือ ดังต่อไปนี้

3.2.2 วัตถุประสงค์ของหนังสือ

- 1) มีความรู้ในเรื่องภูมินามอำเภอกำแพงแสน
- 2) มีความเพลิดเพลิน มีทักษะด้านการอ่านและมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ตลอดจนมีนิสัยรักการอ่าน
- 3) เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

3.2.3 สรุปเนื้อหาที่นำมาเขียน มีดังต่อไปนี้

- บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับอำเภอกำแพงแสน
- บทที่ 2 ภูมินามในตำบลทุ่งกระพังโหมและตำบลทุ่งบัว
- บทที่ 3 ภูมินามในตำบลวังน้ำเขียวและตำบลดอนข่อย
- บทที่ 4 ภูมินามในตำบลห้วยหมอนทอง ตำบลห้วยขวาง และตำบลห้วยม่วง
- บทที่ 5 ภูมินามในตำบลกำแพงแสนและตำบลกระต๊อบ
- บทที่ 6 ภูมินามในตำบลสระสีมูมและตำบลสระพัฒนา
- บทที่ 7 ภูมินามในตำบลทุ่งลูกนกตำบลทุ่งขวาง
- บทที่ 8 ภูมินามในตำบลรางพิบูลและตำบลหนองกระทุ่ม
- บทที่ 9 สรุปผลการศึกษาภูมินามในตำบลกำแพงแสน

4. สรุปลักษณะของหนังสือ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- 4.1 กลุ่มผู้อ่านหนังสือคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
- 4.2 แหล่งที่มาของหัวข้อเรื่องที่น่าสนใจเป็นแนวทางในการเขียนคือความรู้ในด้านภูมินามของอำเภอกำแพงแสน
- 4.3 กำหนดชื่อเรื่องให้เหมาะสมกับหัวข้อเรื่อง
- 4.4 โครงสร้างของเนื้อหาประกอบด้วย เนื้อเรื่องและกิจกรรมท้ายบท
- 4.5 แนวทางการเขียนเป็นแบบสารคดีโดยมีสาระที่ให้ความรู้และความคิดแก่ผู้อ่าน
- 4.6 รูปเล่มหนังสือใช้ขนาด 15.8 x 26 เซนติเมตร หรือขนาด 8 หน้ายก

5. ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ได้ดำเนินการดังนี้

5.1 ตรวจสอบความถูกต้องของขอบข่ายเนื้อหา โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) สอดคล้อง การตรวจสอบความถูกต้องของขอบข่ายโครงสร้างเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผลปรากฏดังนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ขอบข่ายโครงสร้างเนื้อหา มีความถูกต้องชัดเจน หัวข้อเรื่อง และเนื้อหา มีความสัมพันธ์กัน เนื้อหา มีความเหมาะสม ให้ความรู้ได้ครอบคลุมหัวข้อเรื่องหัวข้อเรื่อง

แบ่งได้น่าสนใจและครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับภูมินามอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
ค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1 ซึ่งความความว่าสามารถนำไปดำเนินการสร้างหนังสือได้

5.2 ตรวจสอบคุณภาพของหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญประเมิน โดยใช้แบบประเมินค่า
ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การตรวจสอบคุณภาพของหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญผลปรากฏดังนี้

5.2.1 ด้านการจัดทำรูปเล่มการพิมพ์ โดยภาพรวม ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า
ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วนตามประเภทของหนังสือ ขนาดของเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและ
วัยของผู้อ่าน การออกแบบปกน่าสนใจ ชวนให้อ่าน การออกแบบปกเหมาะสมกับเนื้อหา ขนาด
ตัวอักษรเหมาะสมกับผู้อ่าน และการพิมพ์ตัวสะกด การันต์ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทยมีค่าดัชนี
ความสอดคล้องระดับ 0.74

5.2.2 ด้านเนื้อหา โดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าความยาวแต่ละตอนมี
ความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับภูมินามอำเภอกำแพงแสน การแบ่งเนื้อหา
แต่ละตอนมีความเหมาะสม หัวข้อเรื่องสัมพันธ์กับเนื้อหา การลำดับเนื้อหาต่อเนื่อง เข้าใจง่าย
ชวนติดตาม และเนื้อหาส่งเสริมความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นให้แก่ผู้เรียน โดยมีค่าดัชนีความ
สอดคล้องระดับ 0.81

5.2.3 ด้านภาพประกอบ โดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า ภาพช่วยให้
เข้าใจเนื้อหาได้ดี ปริมาณพอเหมาะกับเนื้อหา ภาพประกอบมีความชัดเจนน่าสนใจ และขนาดของ
ภาพเหมาะกับวัยของผู้อ่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 0.95

5.2.4 ด้านการใช้ภาษา โดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า การใช้ภาษา
เหมาะกับวัยของผู้อ่าน ภาษาที่ใช้ในการอธิบายเนื้อหาชัดเจน ภาษาที่ใช้สละสลวยน่าอ่าน การใช้
ภาษาถูกต้องและชัดเจนเข้าใจง่าย โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 0.78

5.2.5 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับโดยภาพรวม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็น
ว่า ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องภูมินามอำเภอกำแพงแสน ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้
ในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่
นักเรียนและใช้เป็นสื่อส่งเสริมการเรียนการสอนด้วยกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยมีค่า
ดัชนีสอดคล้องระดับ 0.93

5.2.6 ผลการตรวจสอบคุณภาพโดยรวมของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จากการ
ประเมินคุณภาพหนังสือทุกด้าน สามารถสรุปคุณภาพของหนังสือโดยรวมได้ว่า หนังสือมีคุณภาพและ
มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 0.84

5.3 ตรวจสอบคุณภาพของหนังสือโดยให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายประเมิน โดยใช้แบบ
ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียนในกลุ่มเป้าหมาย
จำนวน 10 คน ตอบแบบสอบถาม ผลปรากฏดังนี้

5.3.1 ด้านการจัดทำรูปเล่มการพิมพ์ โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นการจัดทำรูปเล่มการพิมพ์มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$)

5.3.2 ด้านเนื้อหา โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นว่า ในด้านเนื้อหาที่มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$)

5.3.3 ด้านภาพประกอบ โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นว่า ในด้านภาพประกอบมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$)

5.3.4 ด้านการใช้ภาษา โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นว่า ในด้านการใช้ภาษา มีความเหมาะสมในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.93$)

5.3.5 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นว่า ในด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$)

5.3.6 ผลการตรวจสอบคุณภาพโดยรวมของหนังสือของนักเรียน จากการประเมินคุณภาพโดยรวมของหนังสือจากนักเรียน สามารถสรุปคุณภาพของหนังสือโดยรวมได้ว่า หนังสือมีคุณภาพเหมาะสมกับผู้เรียนในระดับมาก โดยในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้ ด้านการจัดทำรูปเล่มการพิมพ์นักเรียนมีความเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) ในด้านเนื้อหานักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) ในด้านภาพประกอบนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) ในด้านการใช้ภาษานักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) และในด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$)

6. อภิปรายผล

ผลการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามกำแพงแสน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนครปฐม มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล สรุปได้ดังนี้

6.1 ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการพิมพ์ตัวสะกด การันต์ถูกต้องมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 0.67 สอดคล้องกับนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการพิมพ์ตัวสะกด การันต์ถูกต้องมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.72$) ความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับจินตนา ไบกาชุย (2536: 215-218) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดีไว้ว่า สำนวนภาษาต้องเป็นภาษาไทยที่ดี การพิมพ์ตัวสะกด การันต์ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนเพื่อให้กระจ่างน่าอ่าน มรการลำดับความที่ดี มีความกระชับรัดกุม และเหมาะสม

6.2 ด้านเนื้อหา

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภูมินามในอำเภอ กำแพงแสนมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00 สอดคล้องกับนักเรียนมีความเห็นว่าเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภูมินามอำเภอกำแพงแสนมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.1$) สอดคล้องกับจินตนา ไบกาชุยี (2537: 159) ที่กล่าวว่า การกำหนดเนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้น สภาพของท้องถิ่นหรือปัญหาในท้องถิ่นก็สามารถนำมาเป็นหัวข้อเรื่องในการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมได้ โดยเฉพาะสิ่งที่อยู่ในท้องถิ่น ก็สามารถจะขอวัดคนต่างถิ่นให้รู้จักของดีในท้องถิ่นของตนได้

6.3 ด้านภาพประกอบ

ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้นมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00 สอดคล้องกับนักเรียนเห็นว่าภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้นมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.3$) สอดคล้องกับ สมพร จารุณัฐ (2554:13) ที่กล่าวว่า ภาพช่วยเสริมเนื้อหาสาระและเรื่องราว ภาพแสดงรูปร่างลักษณะของคน สัตว์ สถานที่ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาสาระได้อย่างรวดเร็วและไม่ผิดพลาด ภาพช่วยดึงดูดความสนใจ ภาพประกอบจะต้องมีสีสัน หลากหลาย สวยงามและชัดเจน และถวัลย์ มาศจรัส (2538: 122-124) กล่าวว่า iva การเขียนสารคดี ต้องมีภาพประกอบ เพราะภาพถ่ายสีธรรมชาติที่สวยงามจะช่วยเสริมเนื้อหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้สึกรู้ราวไปรับรู้เรื่องราวด้วยตนเอง ทั้งช่วยให้งานเขียนมีความสมบูรณ์ น่าเชื่อถือและยังช่วยทำให้ผู้อ่านสนใจด้วย

6.4 ด้านการใช้ภาษา

ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าการใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระดับ 1.00 สอดคล้องกับนักเรียนเห็นว่า การใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00$) สอดคล้องกับสมพร จารุณัฐ (2540:5-8) ที่กล่าวว่า การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้น ต้องใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน สละสลวยเข้าใจง่ายและการอธิบายความกะทัดรัดไม่วกวน เหมาะสมแก่ความรู้และประสบการณ์ทางด้านการใช้ภาษาของผู้อ่าน

6.5 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าได้แนวทางในการอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาในท้องถิ่นโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระดับ 1.00 สอดคล้องกับนักเรียนเห็นว่านักเรียนได้แนวทางในการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาในท้องถิ่นมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.5$) สอดคล้องกับสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540: 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การฝึกฝนการอ่านอย่าง

สม่าเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย

สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องภูมินามกำแพงแสนที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ สามารถนำไปพัฒนาการอ่านของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำหนังสือไปใช้

7.1.1 ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อสามารถเสนอแนะให้ผู้เรียนใช้หนังสือได้อย่างถูกต้อง

7.1.2 การใช้หนังสือนั้นผู้เรียนต้องทำกิจกรรมท้ายเรื่อง ครูผู้สอนจึงควรประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากการทำงานกิจกรรมท้ายเรื่อง

7.1.3 เนื้อหาเกี่ยวกับภูมินามนอกจากจะให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่นแล้ว ผู้สอนสามารถนำไปใช้สอนในเรื่อง ความเชื่อ ค่านิยม และแนวคิดของคนในท้องถิ่นอีกด้วย

7.1.4 หนังสือเล่มนี้สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านโดยศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น ผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน เจตคติต่อท้องถิ่น และนิสัยรักการอ่าน

7.2 ข้อเสนอแนะในการสร้างหนังสือครั้งต่อไป

7.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับภูมินามของสถานที่ต่าง ๆ ยังมีอีกเป็นจำนวนมาก ผู้สร้างหนังสือควรให้ความสนใจและศึกษาภูมินามของสถานที่ต่าง ๆ ในแต่ละท้องถิ่น เพื่อปลูกจิตสำนึกความภาคภูมิใจและรักท้องถิ่นให้กับผู้อ่าน

7.2.2 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องภูมินามอาจนำเสนอข้อมูลในลักษณะของนิทานหรือตำนาน เพื่อสร้างความสนใจของผู้อ่านในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544) *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*
กรุงเทพมหานคร
- ขวัญใจ เลิศฤทธิวิมานแมน (2553) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอพระประแดง
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จักรภัทร พงศ์ภัทร (2540) *คู่มือการเขียนหนังสือเสริมประสบการณ์ตามความต้องการของท้องถิ่น*
กรุงเทพมหานคร ต้นอ้อ แกรมมี
- จินตนา ไบกาชุย (2534) “ความสำคัญของการอ่าน” ใน *เอกสารเพื่อการพัฒนาหนังสือ อันดับ 2*
หนังสือกับการส่งเสริมการอ่าน กรุงเทพมหานคร ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ
_____. (2536) *การเขียนสื่อการเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
_____. (2537) *แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
_____. (2542) “การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก” ใน *เทคนิคการเขียน การพิมพ์และการเผยแพร่*
ผลงานทางวิชาการ นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542) *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน* กรุงเทพมหานคร ศิลปาบรรณาการ
_____. (2547) *การทำหนังสือสำหรับเด็ก พิมพ์ครั้งที่ 4* กรุงเทพมหานคร บุรพาสาส์น
- ชัชวาล สิงหาทอง (2547) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามอำเภอด่านช้างสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชุติมา สัจจามันท์ (2549) *หนังสือเพื่อลูกรัก* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- ชุติมา สัจจามันท์ และคนอื่น ๆ (2543) *การพัฒนาเกณฑ์การประเมินค่าวรรณกรรมไทยหนังสือ*
ชุดงานวิจัยด้านภาษาไทย อันดับที่ 2 กรุงเทพมหานคร กรมศาสนา
- ถวัลย์ มาศจรัส (2538) *เทคนิคและตัวอย่างการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านละหนังสืออ่านเพิ่มเติม*
กรุงเทพมหานคร มิติใหม่
_____. (2544) *ตัวอย่างการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร
ธารอักษร
_____. (2545) *การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม* กรุงเทพมหานคร ต้นอ้อ

- ถวัลย์ มาศจรัส (2545) *การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม* กรุงเทพมหานคร
เลฟแอนเลิฟเพลส
- บุญยงค์ เกศเทศ (2536) *ศาสตร์และศิลป์แห่งภาษา* กภาพสินธุ์ ประสานการพิมพ์
- ไพฑูรย์ ปิยะปกรณ์ (ม.ป.ป.) “*ภูมินามการตั้งถิ่นฐานหมู่บ้านชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*
วิเคราะห์รูปแบบทางภูมิศาสตร์ของนามทั่วไป” ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ไพพรรณ อินทนิล (2542) “*การศึกษาประวัติอำเภอและหมู่บ้านอำเภอนันทนิคม ชลบุรี*” ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- พระมหาสุวรรณ เกษจันทร์ (2548) “*การศึกษาวิเคราะห์ภูมินามของวัดในเขตพระนคร*
กรุงเทพมหานคร” สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ภิญญาพร นิตยะประภา (2534) *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- เรณู หอมหวาน (ม.ป.ป.) *ภูมิศาสตร์ชนบท* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- เสน่ห์หา บุญยรัตน์และทิพย์สุดา นัยทรัพย์ (2542) “*ภูมินามจังหวัดพิษณุโลก*” *โครงการศึกษา*
ค้นคว้าทางวัฒนธรรม สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก
- สมพร จารุณัฐ (2540) *การจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์* กรุงเทพมหานคร ศูนย์พัฒนาหนังสือ
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
- _____ (2541) *คู่มือการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร
คุรุสภาลาดพร้าว ราชบัณฑิตยสถาน
- _____ (2546) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร
- _____ (2554) “*การพัฒนาหนังสือและเอกสารเพื่อการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา*” ใน
ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยที่ 13 หน้า 13-1
ถึง 13-84 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554) “*กลวิธีเพื่อการเรียนการสอนอ่านในระดับประถมศึกษา*” ใน
ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยที่ 5 หน้า 5-1 ถึง
5-78 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุรัตนา พันธุ์พิธ (2549) “*การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมินามตำบลในจังหวัดชัยนาท*
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภาคผนวก

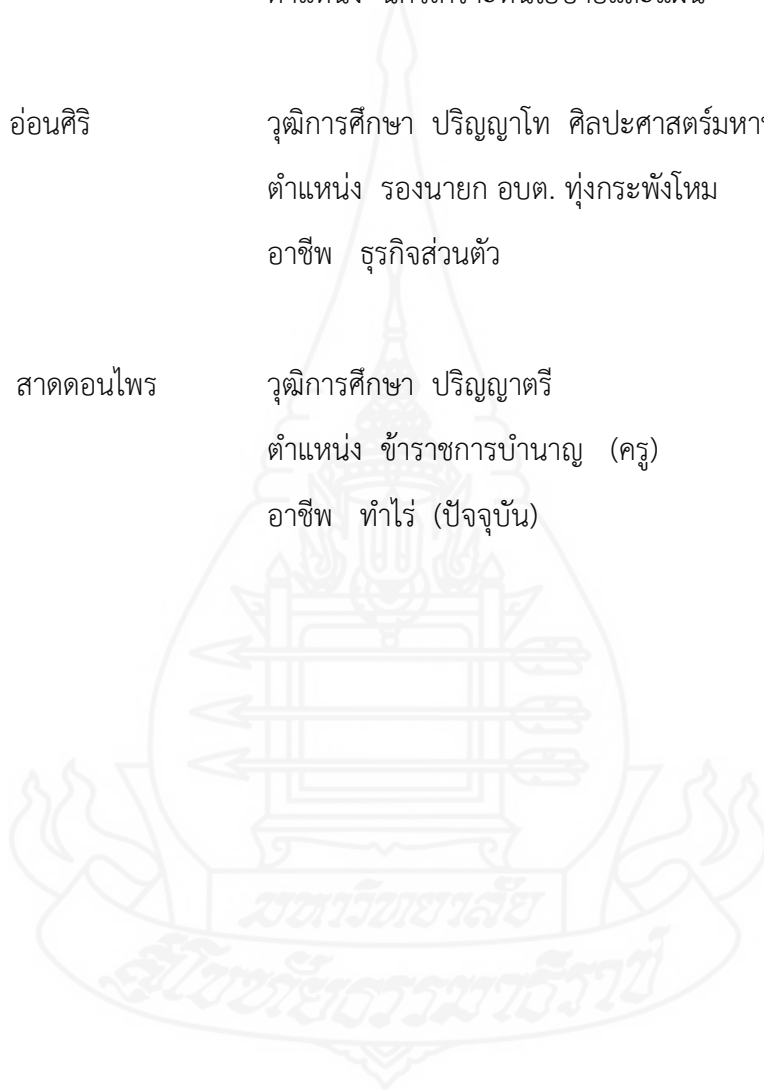
ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

- นางวีรณัฐ ยิ้มหนองโพธิ์ วุฒิการศึกษา ปริญญาโท
ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
- นายโกมล อ่อนศิริ วุฒิการศึกษา ปริญญาโท ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต
ตำแหน่ง รองนายก อบต. พุ่งกระพังโหม
อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว
- นายถนอม สาดดอนไพร วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี
ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ (ครู)
อาชีพ ทำไร่ (ปัจจุบัน)

ภาคผนวก ข

ผลประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผลการวิเคราะห์ความถูกต้องเหมาะสมของโครงสร้างขอบข่ายเนื้อหา

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านความถูกต้องเหมาะสมของโครงสร้างขอบข่ายเนื้อหา
ปรากฏดังตาราง

บทที่	หัวข้อ / เนื้อหา	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1	อดีตและปัจจุบันของกำแพงแสน				
	1.1 กำแพงแสนในอดีต	1	1	1	1
	1.2 กำแพงแสนในปัจจุบัน	1	1	1	1
2	ภูมินามในตำบลทุ่งกระพังโหมและตำบลทุ่งบัว				
	1. ภูมินามในตำบลทุ่งกระพังโหม				
	1.1 ภูมินามตั้งตามสภาพแวดล้อมและพื้นที่	1	1	1	1
	1.2 ภูมินามตั้งตามพื้นที่	1	1	1	1
	1.3 ภูมินามตั้งตามชื่อสัตว์ที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	1
	2. ภูมินามในตำบลทุ่งบัว				
	2.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่สภาพแวดล้อม และพื้นที่	1	1	1	1
	2.2 ภูมินามตั้งตามสภาพแวดล้อม	1	1	1	1
2.3 ภูมินามตั้งตามบุคคลสำคัญหรือผู้ก่อตั้ง	1	1	1	1	
2.4 ภูมินามตั้งตามสภาพแวดล้อมและชื่อสัตว์	1	1	1	1	
3	ภูมินามในตำบลวังน้ำเขียวและตำบลดอนข่อย				
	1. ภูมินามในตำบลวังน้ำเขียว				
	1.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม	1	1	1	1
	1.2 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่สภาพแวดล้อมและชื่อสัตว์ที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	1
	1.3 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และชื่อพื้นที่	1	1	1	1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านความถูกต้องเหมาะสมของโครงร่างขอบข่ายเนื้อหา
ปรากฏดังตาราง (ต่อ)

บทที่	หัวข้อ / เนื้อหา	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	2. ภูมินามในตำบลดอนข่อย				
	2.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อมและพันธุ์ไม้	1	1	1	1
	2.2 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และ สภาพแวดล้อม	1	1	1	1
	2.3 ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้	1	1	1	1
	2.4 ภูมินามตั้งตามบุคคลสำคัญหรือผู้ก่อตั้ง	1	1	1	1
4	ภูมินามในตำบลห้วยหมอนทอง ตำบลห้วยขวาง และตำบลห้วยม่วง				
	1. ภูมินามในตำบลห้วยหมอนทอง				
	1.1 ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้	1	1	1	1
	1.2 ภูมินามตั้งตามบุคคลสำคัญหรือผู้ก่อตั้ง	1	1	1	1
	1.3 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อมและพันธุ์ไม้	1	1	1	1
	2. ภูมินามในตำบลห้วยม่วง				
	2.1 ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้	1	1	1	1
	2.2 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และ สภาพแวดล้อม	1	1	1	1
	2.3 ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนานหรือ นิทาน	1	1	1	1
	3. ภูมินามในตำบลห้วยม่วง				
3.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และ สภาพแวดล้อม	1	1	1	1	
3.2 ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้	1	1	1	1	

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านความถูกต้องเหมาะสมของโครงร่างขอบข่ายเนื้อหา
ปรากฏดังตาราง (ต่อ)

บทที่	หัวข้อ / เนื้อหา	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
5	ภูมินามในตำบลกำแพงแสนและตำบลกระต๊อบ				
	1. ภูมินามในตำบลกำแพงแสน				
	1.1 ภูมินามตั้งตามพื้นที่ สภาพแวดล้อม และพันธุ์ไม้	1	1	1	1
	1.2 ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนานหรือนิทาน	1	1	1	1
	1.3 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม	1	1	1	1
2. ภูมินามในตำบลกระต๊อบ					
	2.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่สภาพแวดล้อม	1	1	1	1
	2.2 ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้	1	1	1	1
6	ภูมินามในตำบลสระสีมูมและตำบลสระพัฒนา				
	1. ภูมินามในตำบลสระสีมูม				
	1.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม	1	1	1	1
	1.2 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่สภาพแวดล้อมและพันธุ์ไม้	1	1	1	1
	1.3 ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้	1	1	1	1
	1.4 ภูมินามตั้งตามชื่อสัตว์ที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	1
	2. ภูมินามในตำบลสระพัฒนา				
2.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อม	1	1	1	1	
2.2 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่สภาพแวดล้อมและชื่อสัตว์ที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	1	

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านความถูกต้องเหมาะสมของโครงร่างขอบข่ายเนื้อหา
ปรากฏดังตาราง (ต่อ)

บทที่	หัวข้อ / เนื้อหา	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	2.3 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อมและพันธุ์ไม้	1	1	1	1
7	ภูมินามในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลทุ่งขวาง				
	1. ภูมินามในตำบลทุ่งลูกนก				
	1.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อมและพันธุ์ไม้	1	1	1	1
	1.2 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อมและชื่อสัตว์ที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	1
	1.3 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และ สภาพแวดล้อม	1	1	1	1
	1.4 ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้	1	1	1	1
	1.5 ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน หรือ นิทาน	1	1	1	1
	1.6 ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้และชื่อสัตว์ที่ เกี่ยวข้อง	1	1	1	1
2. ภูมินามในตำบลทุ่งขวาง					
2.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อมและพันธุ์ไม้	1	1	1	1	
7	2.2 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และ สภาพแวดล้อม	1	1	1	1
	2.3 ภูมินามตั้งตามพันธุ์ไม้	1	1	1	1
	2.4 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อมและบุคคลสำคัญ	1	1	1	1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านความถูกต้องเหมาะสมของโครงร่างขอบข่ายเนื้อหา
ปรากฏดังตาราง (ต่อ)

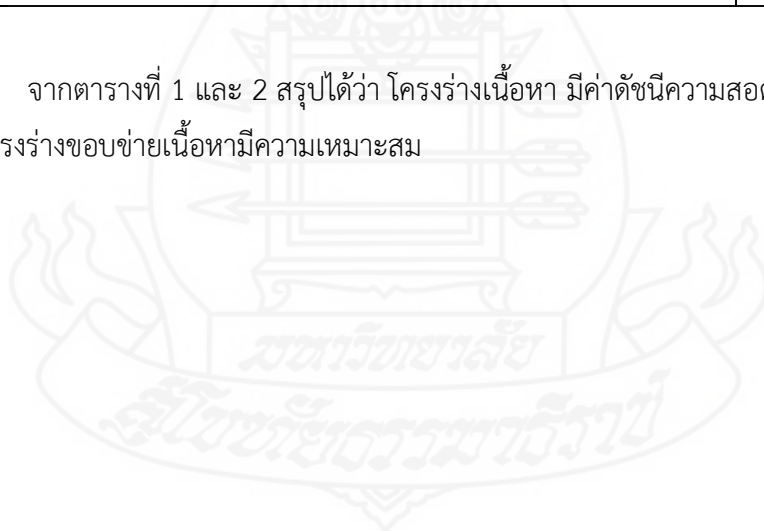
บทที่	หัวข้อ / เนื้อหา	ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
8	ภูมินามในตำบลรางพิกุลและตำบลหนองกระทุ่ม				
	1. ภูมินามในตำบลหนองกระทุ่ม				
	1.1 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อมและพันธุ์ไม้	1	1	1	1
	1.2 ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และ สภาพแวดล้อม	1	1	1	1
	2. ภูมินามในตำบลรางกระทุ่ม				
	2.1 ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนาน หรือ นิทาน	1	1	1	1
	2.2 ภูมินามตั้งตามสภาพพื้นที่และพันธุ์ไม้	1	1	1	1
9	ผลการศึกษาภูมินามหมู่บ้านในอำเภอกำแพงแสน				
	1. ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และ สภาพแวดล้อม	1	1	1	1
	2. ภูมินามตั้งตามชื่อพันธุ์ไม้	1	1	1	1
	3. ภูมินามตั้งตามลักษณะพื้นที่และพันธุ์ไม้	1	1	1	1
	4. ภูมินามตั้งตามชื่อสัตว์ที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	1
	5. ภูมินามตั้งตามสภาพแวดล้อมและชื่อสัตว์ที่ เกี่ยวข้อง	1	1	1	1
	6. ภูมินามตั้งตามคำบอกเล่า ตำนานหรือนิทาน	1	1	1	1
	7. ภูมินามตั้งตามบุคคลสำคัญหรือผู้ก่อตั้ง	1	1	1	1

สรุปผลการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของโครงร่างขอบข่ายเนื้อหา

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความถูกต้องเหมาะสมของโครงร่างขอบข่ายเนื้อหา โดยสรุปรวม

หัวข้อประเมิน	ค่า IOC
1. อดีตและปัจจุบันของกำแพงแสน	1
2. ภูมินามในตำบลทุ่งกระพังโหมและตำบลทุ่งบัว	1
3. ภูมินามในตำบลวังน้ำเขียวและตำบลดอนข่อย	1
4. ภูมินามในตำบลห้วยหมอนทอง ตำบลห้วยขวางและตำบลห้วยม่วง	1
5. ภูมินามในตำบลกำแพงแสนและตำบลกระต๊อบ	1
6. ภูมินามในตำบลสระสีมูมและตำบลสระพัฒนา	1
7. ภูมินามในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม	1
8. ภูมินามในตำบลรางพิบูลและตำบลหนองกระทุ่ม	1
9. ผลการศึกษาภูมินามในอำเภอกำแพงแสน	1

จากตารางที่ 1 และ 2 สรุปได้ว่า โครงร่างเนื้อหา มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 แสดงว่าโครงร่างขอบข่ายเนื้อหา มีความเหมาะสม

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรวรรณ์ ทองเพิ่ม

วุฒิการศึกษา ศษ.ม. สาขาการสอนภาษาไทย

ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์

หัวหน้าภาควิชาครุศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต

กำแพงแสน **ประสบการณ์** เป็นอาจารย์สอนใน

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บางเขน และ ย้ายมาสอนที่โรงเรียนสาธิตแห่ง

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต

กำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาครุศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาเขตกำแพงแสน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรอุมมา พิษยะสุนทร

วุฒิการศึกษา ศษ.ม. การสอนภาษาไทย

ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ประสบการณ์ อาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษาไทย

ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและ

อุดมศึกษา ประจำโรงเรียนสาธิตแห่ง

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต

กำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

และคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต

กำแพงแสน

อาจารย์นันทิยา สุวรรณรัตน์

วุฒิการศึกษา ปริญญาโท กศ.ม.

การมัธยมศึกษา (การสอนภาษาไทย)

ตำแหน่ง ครู คศ. 3 โรงเรียนกำแพงแสนวิทยา

ประสบการณ์ พ.ศ. 2535-2537 อาจารย์ 1

ระดับ 3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน

จ. แม่ฮ่องสอน

พ.ศ. 2537-2556 ครู คศ.3 โรงเรียนพนมสารคาม

จ. ฉะเชิงเทรา

พ.ศ. 2556 – ปัจจุบัน ครู คศ. 3

โรงเรียนกำแพงแสนวิทยา อ.กำแพงแสน

จ.นครปฐม

ภาคผนวก ง

ผลการประเมินคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ

2. ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ศึกษาได้นำหนังสือไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน 5 ด้านได้แก่ ด้านการจัดทำรูปเล่มการพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา และด้านคุณประโยชน์ที่ได้รับจากหนังสือ มีผลการประเมินแต่ละด้านดังนี้

2.1 ผลการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำรูปเล่มการพิมพ์ การพิมพ์ จัดทำรูปเล่ม ผลปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในด้านการจัดทำรูปเล่มการพิมพ์

ความคิดเห็นด้านการจัดรูปเล่ม	ค่า IOC			ค่า (\bar{X})
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. การออกแบบปกหนังสือน่าสนใจ	1	1	1	1
2. การออกแบบปกสอดคล้องกับเนื้อหา	1	0	1	0.67
3. ขนาดของเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นของวัยผู้อ่าน	1	0	1	0.67
4. ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	1	1	1	0.67
5. การพิมพ์ตัวสะกด การันต์ ถูกต้อง	0	1	1	0.67

จากตารางที่ 3 พบว่าโดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ากรพิมพ์การจัดทำรูปเล่มมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า การออกแบบปกหนังสือน่าสนใจมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วน การออกแบบปกสอดคล้องกับเนื้อหา ขนาดของเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นของวัย ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน และการพิมพ์ตัวสะกด การันต์ ถูกต้องทุกรายการมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67

2.2 ผลการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ ผลปรากฏดัง ตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในด้านเนื้อหา

ความคิดเห็นด้านการจัดรูปเล่ม	ค่า IOC			ค่า (\bar{X})
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม	1	1	1	1
2. การจัดลำดับเนื้อหาแต่ละเรื่องเหมาะสม	1	1	1	1
3. เรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา	1	1	0	0.67
4. ความยาวของเนื้อหาในแต่ละตอนเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	0	1	1	0.67
5. เนื้อหาเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้อ่าน	1	1	1	0.67
6. เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภูมินามในอำเภอกำแพงแสน	1	0	1	1
7. เนื้อหาสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านแก่ผู้เรียน	1	0	1	0.67

จากตารางที่ 4 พบว่าโดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญมีเห็นว่าด้านเนื้อหาที่มีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับภูมินามกำแพงแสนมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนเรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา ความยาวของเนื้อหาในแต่ละตอนเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน เนื้อหาเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้อ่าน และเนื้อหาสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านแก่ผู้เรียน ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67

2.3 ผลการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ ผลปรากฏ ดัง ตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในด้านภาพประกอบ

ความคิดเห็นด้านการจัดรูปเล่ม	ค่า IOC			ค่า (\bar{X})
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	1	1	1	1
2. การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสมกับหนังสือ	0	1	1	0.67
3. ภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ	1	1	1	1
4. ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	1	1	1	1
5. ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น	1	1	1	1
6. จำนวนภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา	1	1	1	1

จากตารางที่ 5 พบว่าโดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าด้านภาพประกอบมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ภาพประกอบมีความชัดเจน น่าสนใจ ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น และจำนวนภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหาผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนการจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสมกับหนังสือ ทุกรายการผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67

2.4 ผลการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ ผลปรากฏ ดัง ตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในด้านการใช้ภาษา

ความคิดเห็นด้านการจัดรูปแบบ	ค่า IOC			ค่า (\bar{X})
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. การใช้ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย	0	1	1	0.67
2. ภาษาที่ใช้สละสลวยน่าอ่าน	0	1	1	0.67
3. การใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	1	1	1	1

จากตารางที่ 6 พบว่าโดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าด้านภาพประกอบมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเหมาะสม การใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนการใช้ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย ภาษาที่ใช้สละสลวยน่าอ่าน ทุกรายการผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67

2.5 ผลการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญในด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ผลปรากฏ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ความคิดเห็นด้านการจัดรูปแบบ	ค่า IOC			ค่า (\bar{X})
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. มีความรู้ความเข้าใจในภูมินามท้องถิ่นมากขึ้น	1	1	1	1
2. ได้รับความเพลิดเพลินในการอ่าน	1	0	1	0.67
3. รักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง	1	1	1	1
4. ได้แนวทางการอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาในท้องถิ่น	1	1	1	1
5. ช่วยพัฒนาการอ่านของผู้เรียน	1	1	1	1

จากตารางที่ 7 พบว่าโดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าด้านภาพประกอบมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ามี ความเหมาะสมมีความรู้ความเข้าใจในภูมินามท้องถิ่นมากขึ้น รักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง ได้แนวทางการอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาในท้องถิ่น และช่วยพัฒนาการอ่านผู้เรียนทุกรายการมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ส่วนได้รับความเพลิดเพลินในการอ่านผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67

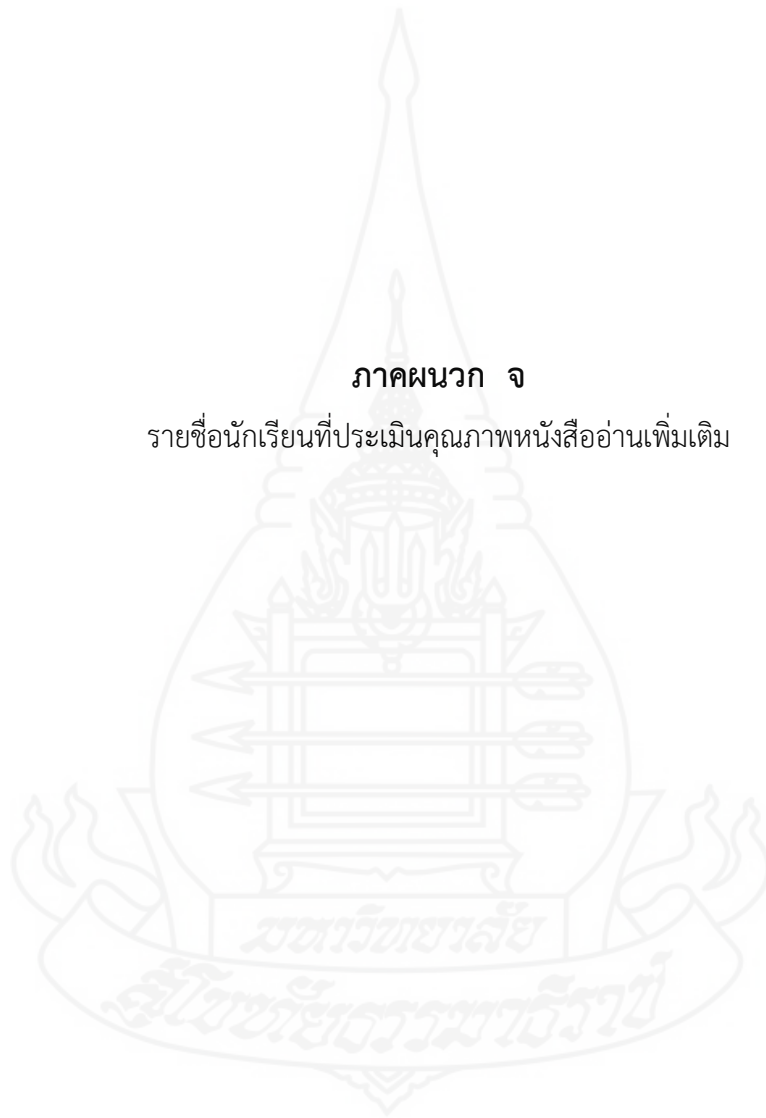
ตารางที่ 8 สรุปความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมของหนังสือ

รายการประเมิน	ค่าดัชนี
1. ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์	0.67 – 1.00
2. ด้านเนื้อหา	0.67 – 1.00
3. ด้านภาพประกอบ	0.67 – 1.00
4. ด้านการใช้ภาษา	0.67 – 1.00
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	0.67 – 1.00

จากตารางที่ 8 สรุปได้ว่าโดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า หนังสือมีความเหมาะสมโดยทุกรายการมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 แสดงว่าคุณภาพของหนังสือมีความเหมาะสม

ภาคผนวก จ

รายชื่อนักเรียนที่ประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม

รายนามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
ประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มภูมินามกำแพงแสน

1. เด็กชายอานนท์	สันทับทิม	ม. 1/3
2. เด็กหญิงชนิตสิริ	เต็มคุณานนท์	ม.1/3
3. เด็กหญิงณัฐชยา	จูลวงศ์	ม.1/2
4. เด็กชายหทัยทัต	ธัญมาศกวิน	ม. 1/2
5. เด็กชายพร	เผ่าพันธุ์	ม.1/2
6. เด็กชายกฤติพงษ์	เหลียงน้ำเพชร	ม.1/2
7. เด็กหญิงชญานิส	จิตติเจริญฤทธิ์	ม.1/2
8. เด็กหญิงมัชฌิมา	มณีเนตร	ม.1/2
9. เด็กชายศิริชัช	มีสง่า	ม.1/3
10. เด็กชายเจตน์โชติ	ใจดี	ม.1/2

ภาคผนวก ฉ

การประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยนักเรียน

3. ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยนักเรียน

3.1 ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยนักเรียนในด้านการจัดรูปเล่มการพิมพ์
ผลปรากฏดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยนักเรียนในด้านการจัดรูปเล่มการพิมพ์

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การออกแบบปกหนังสือ น่าสนใจ	3.5	0.85	ปานกลาง
2. การออกแบบปกสอดคล้องกับ เนื้อหา	3.5	0.97	ปานกลาง
3. ส่วนประกอบของหนังสือ ครบถ้วน	4.0	0.82	มาก
4. ขนาดของเล่มเหมาะสมกับ ระดับชั้นและวัยของนักเรียน	3.2	1.32	ปานกลาง
5. ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัย ของนักเรียน	3.9	0.88	มาก
6. การพิมพ์ตัวสะกด การรันต์ ถูกต้อง	4.2	1.03	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.72	0.98	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่าโดยรวมนักเรียนเห็นว่าในด้านการจัดรูปเล่มการพิมพ์มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่านักเรียนเห็นว่าสิ่งที่เหมาะสมมากที่สุดคือการพิมพ์ตัวสะกด การรันต์ถูกต้องมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.2$) รองลงมาได้แก่ ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วนมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.0$) และรองลงมาอีกได้แก่ ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของนักเรียนมีความเหมาะสมในระดับมากมีค่า ($\bar{X} = 3.9$)

ส่วนการออกแบบปกหนังสือที่น่าสนใจนักเรียนเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.5$) การออกแบบปกสอดคล้องกับเนื้อเรื่องนักเรียนเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.5$) และขนาดของเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นของวัยนักเรียน นักเรียนมีความเห็นว่ามีความเหมาะสมปานกลาง ($\bar{X} = 3.2$)

3.2 ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยนักเรียนในด้านเนื้อหา ผลปรากฏดัง
ตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยนักเรียนในด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมี ความเหมาะสม	4.1	0.57	มาก
2. การจัดลำดับเนื้อเรื่องแต่ละ เหมาะสม	4.0	1.05	มาก
3. เรื่องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา	3.7	1.34	มาก
4. ความยาวของเนื้อหาในแต่ละ ตอนเหมาะสมกับวัยของ ผู้อ่าน	3.1	1.29	ปานกลาง
5. เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของ ผู้อ่าน	3.3	1.16	ปานกลาง
6. เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง กฎหมายในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม	4.1	0.99	มาก
7. เนื้อหาสร้างเสริมนิสัยรักการ อ่านแก่นักเรียน	3.9	1.20	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.74	1.09	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนเห็นว่าในด้านเนื้อหาที่มีความเหมาะสม ในระดับ
มาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่านักเรียนเห็นว่าสิ่งที่เหมาะสมมากที่สุดคือการแบ่ง
เนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสมและ เนื้อหาให้ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องกฎหมายในอำเภอกำแพงแสน
จังหวัดนครปฐมนักเรียนมีความเห็นว่าเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.1$) รองลงมาได้แก่การ
จัดลำดับเนื้อหาเหมาะสมนักเรียนมีความเห็นมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.0$) และ
รองลงมาอีกได้แก่สร้างเสริมนิสัยรักการอ่านแก่นักเรียน นักเรียนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสม
ระดับมาก ($\bar{X} = 3.9$)

ส่วนเนื้อหาเหมาะสมกับระดับของผู้่านักเรียนมีความเห็นว่าเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.3$) และความยาวของเนื้อหาในแต่ละตอนเหมาะสมกับวัยของผู้่านักเรียนมีความเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.1$)

3.3 ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยนักเรียนในด้านภาพประกอบ

ผลปรากฏดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยนักเรียนในด้านภาพประกอบ

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	4.2	1.23	มาก
2.การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสมกับหนังสือ	3.8	0.79	มาก
3.ขนาดของภาพมีความชัดเจนน่าสนใจ	3.7	0.82	มาก
4.ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของผู้่านักเรียน	3.6	1.26	มาก
5.ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น	4.3	1.25	มาก
6.จำนวนภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา	4.1	0.99	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.95	1.06	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนเห็นว่าในด้านภาพประกอบมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่านักเรียนเห็นว่าสิ่งที่เหมาะสมมากที่สุดคือภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้นนักเรียนเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับ ($\bar{X} = 4.3$) รองลงมาได้แก่ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องนักเรียนมีความเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.2$) และรองลงมาอีกได้แก่จำนวนภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหา นักเรียนมีความเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.1$)

3.4 ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยนักเรียนในด้านการใช้ภาษา

ผลปรากฏดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยนักเรียนในด้านการใช้ภาษา

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เข้าใจง่าย	4.1	0.74	มาก
2. ภาษาที่ใช้สละสลวยน่าอ่าน	3.7	0.95	มาก
3. ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	4.0	0.94	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.93	0.88	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนเห็นว่าในด้านการใช้ภาษามีความเหมาะสม ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่านักเรียนเห็นว่าสิ่งที่เหมาะสมมากที่สุดคือ การใช้ภาษาชัดเจนเข้าใจง่ายนักเรียนมีความเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.1$) รองลงมาได้แก่ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้อ่านนักเรียนมีความเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.0$) และรองลงมาอีกได้แก่ ภาษาที่ใช้สละสลวยน่าอ่านนักเรียนมีความเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 3.7$)

3.5 ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยนักเรียนในด้านคุณค่าและประโยชน์ที่

ได้รับ ผลปรากฏดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยนักเรียนในด้านคุณค่าและประโยชน์

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่นมากขึ้น	4.0	0.82	มาก
2. นักเรียนได้รับความเพลิดเพลิน	3.9	1.10	มาก
3. นักเรียนมีความรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง	3.8	0.92	มาก
4. นักเรียนได้แนวทางในการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาในท้องถิ่น	4.5	0.71	มาก
5. ช่วยพัฒนาความรู้ของนักเรียน	4.0	1.33	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.04	0.98	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนเห็นว่าในด้านคุณค่าและประโยชน์มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่านักเรียนเห็นว่าสิ่งที่เหมาะสมมากที่สุดคือ นักเรียนได้แนวทางในการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาในท้องถิ่นนักเรียนมีความเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.5$) รองลงมาคือนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่นมากขึ้นนักเรียนมีความเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.0$) และรองลงมาอีกคือช่วยพัฒนาความรู้ของนักเรียนนักเรียนมีความเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.0$)

ตารางที่ 14 สรุปความคิดเห็นของนักเรียน ในภาพรวมของหนังสือ

รายการประเมิน	ค่า \bar{X}	ค่า S.D
1. ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์	3.72	0.98
2. ด้านเนื้อหา	3.74	1.09
3. ด้านภาพประกอบ	3.95	1.06
4. ด้านการใช้ภาษา	3.93	0.88
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	4.04	0.98
เฉลี่ยรวม	3.88	1.00

จากตารางที่ 14 สรุปได้ว่านักเรียนมีความเห็นว่า หนังสือมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.88$) แสดงว่าคุณภาพของหนังสือมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่านักเรียนเห็นว่าสิ่งที่เหมาะสมมากที่สุดคือด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมาได้แก่ด้านภาพประกอบมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.95$) และรองลงมาอีกได้แก่ด้านการใช้ภาษามีความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.93$)

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวศมลชนก โคตรมุงคุณ
วัน เดือน ปีเกิด	24 มิถุนายน 2517
สถานที่เกิด	อ.เมืองมหาสารคาม จ. มหาสารคาม
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา สถาบันราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา อ. กำแพงแสน จ. นครปฐม
ตำแหน่ง	พนักงานมหาวิทยาลัย

